

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.12.15.
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a
347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

2013-ban a Bizottság kidolgozott egy, a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra tervezésére szolgáló új keretet az európai energetikai infrastruktúra korszerűsítése és bővítése érdekében, hogy kezelje a tagállamok közötti hálózati összekapcsolódások széttöredezettőségét, megszüntesse egyes tagállamok gáz- és villamosenergia-hálózatoktól való elszigeteltségét, biztosítsa és diverzifikálja az Unió energiaellátását, -forrásait és -útvonalait, valamint növelje a megújuló energiaforrások integrációját. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet lehetővé tette az Unió számára, hogy teljesítse alapvető energiapolitikai célkitűzéseit azáltal, hogy a közös érdekű projektek azonosítására és időben történő kidolgozására szolgáló szabályokat állapít meg, amelyek biztosítják a transzeurópai energiahálózatok interoperabilitását, a belső energiapiac működését, az ellátás biztonságát az Unióban, valamint a megújuló energiaforrások integrálását. Azt is megköveteli a tagállamoktól, hogy észszerűsítsék a közös érdekű projektek engedélyezési eljárásait, egyúttal előír szabályozási segítségnyújtást, a tagállamok közötti költségmegosztásra és a kockázatalapú ösztönzőkre vonatkozó szabályokat és iránymutatásokat, valamint az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből történő finanszírozáshoz való hozzáférés feltételeit.

A Bizottság elnöke az európai zöld megállapodást kiemelt szakpolitikai prioritássá tette azzal a céllal, hogy az Unió egy modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkező, igazságos és virágzó társadalommá váljon. A Bizottság által javasolt éghajlat-politikai célterv¹ fenntartható pályára állítja Európát ennek megvalósítása és a klímasemlegesség 2050-re történő elérése érdekében. A zöld megállapodás hangsúlyozza továbbá, hogy az elkerülhetetlen éghajlatváltozásnak az enyhítési erőfeszítések ellenére is jelentős hatásai lesznek Európában. Ezért alapvető fontosságú az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia építésére, a katasztrófák megelőzésére és a felkészültségre irányuló erőfeszítések megerősítése.

Az energetikai infrastruktúra az energetikai átalakulás megvalósulásának egyik kulcsfontosságú tényezője, amint azt az európai zöld megállapodás és a Tiszta bolygót mindenkinek² dokumentumok is tükrözik. Az infrastruktúra egy hosszú élettartamú eszköz, ezért összhangban kell állnia a klímasemlegességi és a környezettel kapcsolatos más célkitűzésekkel, például a zöld megállapodásban megfogalmazott „ne árts” elvvel, hogy lehetővé tegye az energiarendszer – és tágabb értelemben a gazdaság – gyors és költséghatékony dekarbonizációját. Mint ilyen, a transzeurópai energiahálózat központi eszköz a belső energiapiac fejlesztésében, és szükség van arra az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez.

A jelenlegi energia- és éghajlat-politikai célok nem elég ambiciózusok ahhoz, hogy megvalósuljon az a Bizottság által a klímasemlegesség érdekében tett erőfeszítések részeként javasolt³, 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzés, hogy addigra legalább 55 %-kal sikerüljön csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás ezen csökkentésének megvalósítása megköveteli az európai energiarendszer mélyreható átalakulását, mind a kínálati, mind pedig a keresleti oldalon.

¹ Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása, Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>

³ Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása, Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final.

Az Uniónak jelentősen szintet kell lépnie a megújuló villamosenergia-termelés terén, hogy 2050-ig a villamosenergia-termelés több mint 80 %-át megújuló – és egyre növekvő mértékben offshore helyszíneken található – energiaforrásokból állítsák elő⁴. A klímasemlegesség eléréséhez az európai offshore szélenergia-kapacitásnak 2050-re 300 GW-ra, az óceánenergia-kapacitásnak pedig 40 GW-ra, vagyis a jelenlegi kapacitás 25-szörösére⁵ kell növekednie, amelynek következtében jelentős koordinációra lesz szükség a tengeri és a szárazföldi villamosenergia-hálózatoknak a tengeri megújuló energiára vonatkozó uniós stratégiával⁶ összhangban történő, hosszú távú tervezése és fejlesztése terén. Az offshore megújuló energia 2050-ig történő bővítésének becsült költsége 800 milliárd EUR, amelynek kétharmadát a kapcsolódó hálózati infrastruktúra teszi ki. A költségek lehető legnagyobb mértékű csökkentése érdekében kulcsfontosságú, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni a racionális hálózatfejlesztésre.

Még nem teljesült a 2002. márciusi barcelonai Európai Tanács által elfogadott azon cél, hogy a villamosenergia-összekapcsolási szint valamennyi tagállamban elérje beépített termelési kapacitásuk legalább 10 %-át. 2014. október 23–24-i következtetéseiben az Európai Tanács jóváhagyta a villamosenergia-hálózatok összekapcsolására vonatkozó legalább 15 %-os célkitűzést. Az európai energiahálózatok megerősítéséről szóló, 2017. november 23-i bizottsági közlemény értékeli a rendszer-összeköttetésre vonatkozó 10 %-os minimumcél elérése terén elért eredményeket, és javaslatokat tesz a rendszer-összeköttetésre vonatkozó, 2030-ra kitűzött 15 %-os cél megvalósításának módjaival kapcsolatban.

Csupán a 2030-ra kitűzött célok eléréséhez átlagosan évente 50,5 milliárd EUR beruházásra van szükség a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok esetében. A villamos energia megnövekedett szerepét kiegészíti a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok által a dekarbonizált energiaszerkezetben betöltött szerep relatív növekedése, amint azt a klímasemlegességhez vezető utakat modellező összes forgatókönyv is jelzi⁷. A termelés, a szállítás és a felhasználás jelenlegi alacsony szintjéhez képest 2050-re a hidrogén várhatóan az összes megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gáz 46–49 %-át teszi majd ki. A hidrogén-elektrolízátorokhoz 2030-ig szükséges beruházások összértékét a Bizottság 24–42 milliárd EUR-ra becsülte. Mintegy 65 milliárd EUR összegre lesz szükség a hidrogénszállítás, -elosztás és -tárolás kapcsán⁴⁷.

Jóllehet a hatályos rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, a jelenlegi TEN-E keret még nem teljes mértékben tükrözi az energiarendszernek az új politikai környezet eredményeként várható változásait, és különösen a 2030-ra kitűzött, szigorított célokat, valamint az európai zöld megállapodásban foglalt, a klímasemlegesség 2050-re való elérésére vonatkozó célkitűzést.

Különösképpen nem elégséges a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet által előidézett határokon átnyúló infrastruktúra-fejlesztések típusa és nagyságrendje, mivel nem fedik le az

⁴ Tiszta bolygót mindenkinek: Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról, COM(2018) 773 final.

⁵ BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM HATÁSVIZSGÁLAT, Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása, SWD(2020) 176 final.

⁶ An EU Strategy to harness the potential of offshore renewable energy for a climate neutral future (Az offshore megújuló energiában rejlő lehetőségek kiaknázására vonatkozó uniós stratégia a klímasemleges jövő érdekében), COM(2020) 741 final.

⁷ Ezek a forgatókönyvek magukban foglalják az Unió hosszú távú stratégiájában (2018), a földgázpiaci ENTSO és a villamosenergia-piaci ENTSO által kidolgozott, 2020. évi tízéves hálózatfejlesztési tervben (2020), az Eurelectric „Decarbonisation pathways” (A dekarbonizációhoz vezető utak) (2018) című tanulmányában szereplő forgatókönyveket, illetve az Energiaügyi Főigazgatóság számára az „Impact of the use of the biomethane and hydrogen potential on trans-European infrastructure” (A biometánban és a hidrogénben rejlő potenciál kiaknázásának a transzeurópai infrastruktúrára gyakorolt hatása) elnevezésű tanulmány (2019) keretében kidolgozott forgatókönyveket.

energetikai átalakulás szempontjából releváns összes infrastruktúra-kategóriát, és nem tükrözik kellőképpen a legújabb technológiai fejleményeket. Jelenlegi formájában ezért a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet nem alkalmas a klímasemlegesség célkitűzésének támogatására. Az elmúlt években jelentős fejlődés volt tapasztalható az intelligens hálózati megoldások terén – ideértve a felhasználóoldali választ is – a villamosenergia-ágazat digitális transzformációjának felgyorsulása miatt. A villamosenergia- és gázrendszerek közötti, valamint más ágazatokkal (például a közlekedéssel és az iparral) való intelligens rendszerintegráció további lehetőségeket kínál a gázhálózat dekarbonizálására és az energiarendszer hatékonyabb irányítására, például hidrogén és szintetikus gázok megújuló energiaforrásokból történő előállítására révén. A jelenlegi rendszerhálózat-tervezés túlságosan egy ágazati megközelítésen alapul, és ezért nem felel meg az intelligens rendszerintegráció iránti igénynek, mivel a gáz- és a villamosenergia-ágazatban a beruházási igényeket különböző folyamatok keretében értékelik. Az offshore hálózat várható bővítésének szintén megfelelően tükröződnie kell a jövőbeli hálózattervezésben. Ezen túlmenően az elosztórendszeri szint fontosabb szerepet fog játszani az energetikai infrastruktúra tervezésében azért is, mivel a megújulóenergia-termelési kapacitás jelentős része az alacsony és középfeszültségű hálózathoz csatlakozik. Ezenkívül a jelenlegi TEN-E keret értékelése az Unió éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek eléréséhez szükségesnek ítélt közös érdekű projektek végrehajtásában jelentkező késedelmeket mutatott. 2020-ban a villamosenergiával kapcsolatos közös érdekű projektek 27 %-a átlagosan 17 hónappal késett az eredetileg tervezett üzembe helyezési időponthoz képest.

Ennek okán a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet célja különösen:

- Az Unióban és a szomszédos országokban az energetikai átalakuláshoz és az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges határokon átnyúló projektek és beruházások azonosításának lehetővé tétele
- Az infrastruktúra-tervezés fejlesztése az energiarendszer integrációja és az offshore energiahálózatok esetében
- A közös érdekű projektek engedélyezési eljárásainak lerövidítése az energetikai átalakulást elősegítő projektek késéseinek elkerülése érdekében
- A költségmegosztási eszközök és a szabályozási ösztönzők megfelelő használatának biztosítása

Ez a kezdeményezés értékelt és meghatározott egy sor, a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet egyszerűsítésére és hatékonyságának javítására, valamint a megfelelési és a szabályozási költségek lehetőség szerinti csökkentésére irányuló intézkedést. A kezdeményezés lehetővé fogja tenni *i. a jelentéstételi kötelezettségek egyszerűsítését, ii. az előzetes konzultációra vonatkozó követelményekről való lemondást, ha a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások szerint már a nemzeti szabályok hatálya alá tartoznak, és iii. a közös érdekű projektek tízéves hálózatfejlesztési tervbe történő belefoglalásának egyszerűsítését.* Az egyszerűsítési intézkedések közvetlen előnyöket hoznak az adminisztratív terhekhez kapcsolódó, ismétlődő közvetlen költségeknek a csökkentett ellenőrzési és jelentési kötelezettségek eredményeként bekövetkező csökkentése révén. Ezek a közvetlen előnyök elsősorban bizonyos érdekelt felek, például a projektgazdák számára létrejövő egyéni előnyök.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletnek az eddigi teljesítményének értékelése céljából végzett bizottsági értékelése arra a következtetésre jutott, hogy a jelenlegi keret nem bizonyult kellően rugalmasnak ahhoz, hogy alkalmazkodjon az idők során változó uniós szakpolitikai

célkitűzésekhez. Ez különösen releváns az uniós energia- és éghajlat-politikai fejlemények – kiváltképp a dekarbonizációs célkitűzésekre irányuló fokozott hangsúly és törekvések – fényében. A Párizsi Megállapodás és az európai zöld megállapodás megkövetelik a jelenlegi energetikai infrastruktúrák jelentős átalakítását annak érdekében, hogy 2050-ig megvalósulhasson egy teljes mértékben integrált, karbonsemleges energiarendszer. Jóllehet a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet kezdeti célkitűzései (nevezetesen az ellátás biztonsága, a piaci integráció, a verseny és a fenntarthatóság) továbbra is relevánsak, a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet olyan változásokat vezet be, amelyek biztosítják a dekarbonizációs célokkal való összhangot, továbbá a klímasemlegességi célkitűzéshez és a taxonómiai rendeletben⁸ meghatározott, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvhez való illeszkedést.

A felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet általános elvei reagálnak a tiszta energiáról szóló csomagban (nevezetesen a villamosenergia-piaci irányelvben és rendeletben, az irányítási rendeletben és a megújulóenergia-irányelvben) megfogalmazott különféle célokkal és célkitűzésekkel való összhang szükségességére, különösen azáltal, hogy lehetővé teszik a megújuló energiaforrások nagy léptékű hasznosítását és integrálását, valamint támogatják az elosztórendszer-üzemeltetők fokozottabb szerepét.

A zöld megállapodás és a releváns kibocsátáscsökkentési célkitűzések a korábbi céloknál dinamikusabb dekarbonizációra ösztönzik a közlekedési ágazatot. Így várhatóan az olaj iránti igény drasztikusan csökkenni fog, és az összes kibocsátáscsökkentés nélküli olajfogyasztás várhatóan fokozatosan megszüntetésre kerül. Ezért a zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban az olajellátási infrastruktúra e rendeletben nem szerepel.

Noha az értékelés nem mutatott közvetlen következetlenséget a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet és az energiahatékonysági irányelvben foglalt konkrét intézkedések között, a felülvizsgált rendelkezések megerősítik a jövőbeli ágazatközi infrastruktúra-tervezés kapcsán az energiahatékonyság elsődlegességének elvét.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz kiegészíti a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletet azáltal, hogy foglalkozik a magas társadalmi-gazdasági és társadalmi értékkel bíró, de kereskedelmi életképességet nélkülöző közös érdekű projekteknel mutatkozó finanszírozási hiánnyal. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből származó pénzügyi támogatásra való jogosultság a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálya alá tartozó infrastruktúra-kategóriák köréhez kapcsolódik, tekintve, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet szerinti közös érdekű projekt státusz elnyerése az előfeltétele az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből történő, határokon átnyúló infrastrukturális projektek finanszírozásának.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A közös érdekű projektek fenntarthatósági vizsgálatának a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben történő megerősítésével a Bizottság célja egyúttal a kezdeményezés és a fenntartható beruházási keretre vonatkozó uniós taxonómia releváns szempontjai közötti koherencia fokozása. A taxonómiai rendelet⁹ létrehoz egy keretet azon kritériumok definiálásához, amelyek meghatározzák, hogy egy gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak minősül-e, és ezáltal a magánszektorbeli pénzügyi és nem pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó közzétételi kötelezettségeket állapít meg, a befektetéseket a környezeti szempontból fenntartható (vagy

⁸ (EU) 2020/852 rendelet a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁹ (EU) 2020/852 rendelet a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

fenntarthatóbb), hat környezeti célkitűzés figyelembevételével meghatározott gazdasági tevékenységek felé elmozdítva.

A taxonómiai rendelet 17. cikkével összhangban a közös érdekű projektek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet követik, amelyet a zöld megállapodás fogalmazott meg. A környezetre gyakorolt hatás korlátozása érdekében az infrastruktúra-tervezés és az infrastrukturális hiányosságok azonosítás az energiahatékonyság elsődlegességének elvét követi, és prioritásként mérlegel minden releváns, nem infrastruktúrával kapcsolatos megoldást annak érdekében, hogy az azonosított hiányosságokat egy, az érdekelt felekkel folytatott széles körű folyamat keretében kezelje. Ezenkívül a projektek végrehajtása során a projektgazdáknak jelentést kell készíteniük a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésről annak biztosítása érdekében, hogy a projektek ne okozzanak jelentős kárt a környezetben. E jelentéstétel a nyomkövetési folyamatnak és az uniós listákra való későbbi felvételi kérelmeknek fontos eleme. Ezenkívül a rendelet a közös érdekű projektek esetében bevezeti annak követelményét, hogy azokba integráljanak az intézkedéseket. Az EUMSZ 171. cikkének (3) bekezdése előírja annak lehetőségét, hogy az Unió határozhat úgy, hogy együttműködik harmadik országokkal a közös érdekű projektek¹⁰ előmozdítása és az Unió szomszédságában található hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében. Az ilyen együttműködések elősegíthetik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését az Unióban és harmadik országokban, hozzájárulva ezzel a zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. A kölcsönös érdekű projekteknek a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletbe történő belefoglalása figyelembe venné a harmadik országokkal fennálló hálózati összekapcsolódások növekvő szerepét, és lehetővé tenné az uniós szabályozási keret végrehajtásából származó előnyök körének kiterjesztését az Unió határain túlra is. Megfelelő figyelmet kell fordítani a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervről szóló bizottsági közleményre¹¹.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célkitűzéseivel összhangban, a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet célja néhány olyan állandó problémát kezelni, mint például a projektek végrehajtásában bekövetkező késedelmek és a határokon átnyúló infrastrukturális projektek finanszírozáshoz való hozzáférése, amelyet az egészségügyi válság is megerősített. A tagállamok célkitűzéseitől függően az energiahálózatok határokon átnyúló, intelligens és fenntartható összekapcsolásának finanszírozása csak kis mértékben fog a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósulni.

Azok az egyedi támogatási intézkedések, amelyek kapcsán a tagállamok úgy dönthetnek, hogy azokat a közös érdekű projekteknek biztosítják, állami támogatásnak minősülhetnek. Az ilyen intézkedések esetében az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alapján külön értékelést kellene végezni. A közös érdekű projekt státusz az állami támogatásokra vonatkozó szabályok (mind a 2014. évi általános csoportmentességi rendelet¹², mind pedig a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló iránymutatások¹³) szempontjából releváns. Fontos

¹⁰ EUMSZ 171. cikk (3) bekezdése: „Az Unió határozhat úgy, hogy együttműködik harmadik országokkal a közös érdekű projektek előmozdítása és a hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében”.

¹¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv, SWD(2020) 223 final.

¹² A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

¹³ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.).

emlékeztetni arra, hogy – a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben említett, tagállamok közötti költségmegosztási és beruházási ösztönzőkön túlmenően – a közös érdekű projektek támogatására hozott nemzeti intézkedések állami támogatásnak minősülhetnek, és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alapján végzett vizsgálatok tárgyát képezhetik. Ez különösen releváns az elektrolizátorokkal és a tárolással kapcsolatos projektek esetében, amelyek közvetlenebb hatással lehetnek az energiatermelési piacokra.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 170. cikke előírja, hogy az Uniónak hozzá kell járulnia a transzeurópai hálózatok létrehozásához és fejlesztéséhez, többek között az energetikai infrastruktúra terén. Az Uniónak elő kell segítenie a nemzeti hálózatok összekapcsolását. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 172. cikkén alapul, amely jogalapot biztosít a transzeurópai hálózatok területén tervezett intézkedések célkitűzéseire, prioritásaira és főbb irányvonalaira vonatkozó iránymutatások elfogadásához a 171. cikkben rögzítettek szerint. Az iránymutatások célja olyan közös érdekű projektek azonosítása, amelyek a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet szakpolitikai céljainak eléréséhez szükségesek. Az iránymutatások meghatározzák azokat a feltételeket is, amelyek mellett az Unió pénzügyileg támogathatja a közös érdekű projekteket.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az energiaátviteli infrastruktúra (amely magában foglal egy összekapcsolt offshore hálózatot és egy intelligens energiahálózati infrastruktúrát is) határokon átnyúló hatásai miatt európai hozzáadott értékkel rendelkezik, és elengedhetetlen a klímasemleges energiarendszer megvalósításához. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet értéket teremtett és hozzájárult az uniós energiapiaci integrációval, a versennyel, valamint az ellátás biztonságával kapcsolatos eredmények eléréséhez. A határokon átnyúló energetikai infrastruktúra fejlesztéséhez a tagállamok közötti, regionális együttműködést biztosító keret szükséges. Az egyes tagállamok rendelkezései és fellépései nem elegendőek ezen infrastrukturális projektek egészének megvalósításához.

A belső energiapiac határokon átnyúló infrastruktúrát igényel, amelynek kifejlesztéséhez két vagy több saját szabályozási kerettel rendelkező tagállam együttműködésére van szükség. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hozzáadott értéket nyújtott ahhoz képest, amit pusztán nemzeti vagy regionális szinten lehetett volna elérni. A rendelet hatálybalépése óta több mint 40 kulcsfontosságú energiaipari infrastrukturális projekt végrehajtása segítette a legtöbb tagállamot az energiahálózatok összekapcsolására vonatkozó, 2020-ra kitűzött 10 %-os cél elérésében, valamint a jól összekapcsolt és a sokkokkal szemben reziliens gázhálózat megvalósításában. Az uniós energiapiac integráltabb és versenyképesebb, mint 2013-ban volt, és javult az Unió energiabiztonsága. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz révén célzott finanszírozáshoz való hozzáférés lehetővé tette 95 olyan közös érdekű projekt megvalósítását, amelyek egyébként piaci alapon csak nehézkesen jutottak volna finanszírozáshoz.

A fenti előrelépés nem valósulhatott volna meg a tagállamok önálló fellépésével. Számos érdekelt fél megerősítette, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hozzáadott értéket teremt, rámutatva a regionális együttműködés fontosságára a határokon átnyúló projektek végrehajtása, az átláthatóság, a szabályozás biztonsága, valamint a finanszírozáshoz való hozzáférés szempontjából.

- **Arányosság**

A kezdeményezés megfelel az arányosság elvének. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 170. cikkében meghatározottak szerint a transzeurópai energiahálózatok terén megvalósítandó fellépés alkalmazási körébe tartozik. A politikai beavatkozás arányos a meghatározott problémák nagyságával és jellegével, valamint a kitűzött célok elérésével.

A javaslat nem lépi túl az általános célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. Ezen általános célkitűzés: megkönnyíteni a megfelelő energetikai infrastruktúráknak az Unióban és annak szomszédságában időben történő kialakítását, lehetővé téve az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek az európai zöld megállapodással összhangban történő teljesítését, különös tekintettel a 2030/2050-ig elérendő célkitűzésekre – ideértve a klímasemlegességi célkitűzést is –, a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfelelésre, valamint a piaci integrációra, a versenyképességre és az ellátás biztonságára.

Az értékelés eredményeire építve a Bizottság a hatályos TEN-E keret négy hatásterületéhez (úgy mint a hatály, az irányítás-/infrastruktúra-tervezés, az engedélyezés és a nyilvánosság részvétele, valamint a szabályozás) tartozó számos szakpolitikai alternatívát értékelt.

Az alternatívák értékelése és összehasonlítása (lásd különösen a javaslatot kísérő hatásvizsgálat 7. és 8. pontját) azt mutatja, hogy önmagában egyetlen alternatíva nem elegendő a meghatározott célkitűzések eléréséhez. A konkrét célkitűzések elérésére a legalkalmasabb szakpolitikai alternatívák csomagjának meghatározása az arányosság elvét magában foglaló értékelésen alapul.

A csomag célja időtállóvá tenni a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletet. A rendelet jövőbeni hatályára vonatkozó alternatívák lefedik az energetikai átalakuláshoz és az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges összes technológiát. A meghatározások ugyanakkor konkrétak és kellően tágak ahhoz, hogy a lehető legnagyobb mértékben alkalmazkodjanak a technológiai fejleményekhez. A közös érdekű projektek kiválasztására szolgáló keret és az ágazatközi infrastruktúra-tervezés új megközelítése meghatározzák a célok és a kritériumok szempontjából a fő elemeket. A jövőbeni keret fenntartja a regionális csoportok kiválasztási folyamatban betöltött szerepét annak érdekében, hogy – a regionális kontextust is figyelembe véve – pontosabban meghatározza és hozzáigazítsa ezeket az elemeket az új szakpolitikai prioritásokhoz és a technológiai fejleményekhez.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A jelenlegi rendelet összességében pozitív értékelésére alapozva a választott jogi aktus a rendelet, egy hatékony jogi aktus, amely közvetlenül alkalmazandó és teljes egészében kötelező, biztosítva az egységes végrehajtást és a jogbiztonságot.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

2019 márciusában az Európai Parlament és a Tanács Európai Hálózatfinanszírozási Eszköze (2021–2027 közötti időszak) vonatkozó részleges politikai megállapodásának részeként a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy 2020. december 31-ig szükséges a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet (a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet) hatékonyságát és szakpolitikai koherenciájának értékelése¹⁴. 2019

¹⁴

<https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

decemberében az európai zöld megállapodásról szóló bizottsági közlemény¹⁵ kifejezetten utalt arra, hogy a klímasemlegességi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében szükséges a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet felülvizsgálata.

Tekintettel a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet értékelésére és felülvizsgálatára vonatkozó ütemtervre, a Bizottság „egymást átfedő („back-to-back”) értékelések és hatásvizsgálat” mellett döntött. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet értékelésére 2019 januárja és 2020 szeptembere között került sor. Az értékelés felmérte, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet eddig milyen mértékben teljesítette a kitűzött célokat, meghatározva az azok elérését elősegítő, illetve akadályozó tényezőket. Pontosabban értékelte a rendelet hatékonyságát egy kiindulási ponthoz (vagyis a rendelet nélküli helyzethez) képest annak felmérése érdekében, hogy annak volt-e jelentős hatása és hozzáadott értéke.

Röviden, az értékelés a következőket vizsgálta:

- Hogyan és miért működött jól vagy kevésbé jól a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet, és mely tényezők segítették vagy akadályozták célkitűzéseinek elérését;
- A rendelet hatása, különösen a célkitűzések elérése terén tett haladás szempontjából.

Az „egymást átfedő” értékelések megközelítése biztosította, hogy formatív elemek szülessenek az értékelés eredményeiből, amelynek célja annak megállapítása, hogy a rendelet a jövőben mennyiben lesz alkalmas a célra és releváns, tekintettel a közép- és hosszú távú dekarbonizáció felgyorsítását célzó elfogadott vagy javasolt politikai kezdeményezésekre. Az előremutató elemek megvizsgálták, hogyan lehet biztosítani egy megfelelő energia-infrastruktúra létrehozását a dekarbonizációval és a megújuló energia hasznosításával kapcsolatos ambiciózusabb vállalásoknak való megfelelés és beavatkozási területek kijelölése érdekében.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatályával és alkalmazhatóságával összhangban az értékelés valamennyi tagállamra kiterjedt. A minőségi jogalkotásról szóló iránymutatásokkal összhangban a Bizottság öt kritériumot alkalmazott a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet teljesítményének értékelésére: eredményesség, hatékonyság, relevancia, koherencia és uniós hozzáadott érték.

Az értékelés azt mutatta, hogy 2013 óta az energiahálózatok összekapcsolódása szerte az Unióban fokozódott a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet és a közös érdekű projektek valamennyi régióban történő végrehajtásának eredményeként. A fokozott összekapcsolódás hatékonyan javította a tagállami hálózatok integrációját, ami viszont az uniós energiapiacot integráltabbá és versenyképesebbé tette a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet végrehajtása előtti állapothoz viszonyítva. A villamos energia nagykereskedelmi árának konvergenciája volt tapasztalható szinte az összes tagállamban. A gázárak szintén egységesedtek. Új hálózati összekapcsolódások és az LNG-terminálok révén 2013 óta jelentősen javult a gázellátás biztonsága. A közös érdekű projektek hozzájárultak a 2013-ban megalkotott transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet jelenlegi célkitűzéseinek teljesítéséhez. A hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben szereplő infrastruktúra-kategóriák azonban nem tükrözik az új éghajlat-politikai törekvéseket és a klímasemlegességi célkitűzést, sem pedig a legújabb technológiai fejleményeket. Ezt a fejlődést figyelembe kell venni a rendelet hatálya alá tartozó infrastruktúra-kategóriákban, a közös

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_HU.pdf

¹⁵

COM(2019) 640.

érdekű projektek kiválasztási kritériumaiban, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és a tematikus területek esetében.

A közös érdekű projektek regionális csoportokon belüli azonosítási és kiválasztási folyamata eredményesnek bizonyult az együttműködés javításában és annak lehetővé tételében, hogy a határokon átnyúló projektekkel kapcsolatos döntések egy regionális és európai megközelítés alapján szülessenek meg. A tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozásának folyamata hatékonyan bizonyult a közös érdekű projektek azonosításának első lépéseként. Bár az ENTSO-k és az átvitelirendszer-üzemeltetők fontos szerepet játszanak a folyamatban, az abba vetett bizalom javítása érdekében fokozottabb befogadásra és a főbb inputok és feltételezések ellenőrzésére van szükség.

A tagállamok közötti költségmegosztási mechanizmus fontos szerepet játszik a projektek megvalósításában. Sok esetben azonban – a várakozásokkal ellentétben – a tagállamok közötti költségmegosztás nem eredményezte a projekt finanszírozási hiányának csökkentését.

Noha az engedélyezési eljárások lerövidültek, bizonyos esetekben továbbra is hosszadalmasak az engedélyezési eljárások. A mögöttes okok azonban főleg a nemzeti végrehajtáshoz kapcsolódnak, és így kívül esnek a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatályán.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből 95 projektnek nyújtott pénzügyi támogatás hatékonyan hozzájárult azok megvalósításához. A tanulmányokhoz nyújtott támogatások a fejlesztés korai szakaszában segítettek a projekteket a kockázatok csökkentésében, míg a kivitelezésre nyújtott támogatások olyan kulcsfontosságú szűkületekkel foglalkozó projekteket támogattak, amelyeket a piaci alapú finanszírozás nem tudott volna kielégítően megoldani.

Az értékelés megállapította, hogy a rendelet előnyei meghaladják a költségeit, igazolva annak hatékonyságát. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet társadalmi-gazdasági előnyöket hozott az ellátás biztonságának növekedése, valamint az integráltabb és versenyképesebb energiapiacok révén. A rendelet hozzájárult továbbá az információk elérhetőségének, koordinációjának és átláthatóságának javításához.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet kezdeti céljai (vagyis az ellátás biztonsága, a piaci integráció, a verseny és a fenntarthatóság) továbbra is relevánsak. A Párizsi Megállapodásban és az európai zöld megállapodásban szereplő fokozottabb éghajlatvédelmi törekvések azonban a dekarbonizációs célok teljesítése és a klímasemlegesség elérése érdekében a célkitűzések újbóli egyensúlyba hozását szorgalmazzák.

Az értékelés a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet belső koherenciájával kapcsolatos aggályokat illetően korlátozott bizonyítékkal szolgált, a lehetséges mechanikus változások, valamint a gyorsan fejlődő szakpolitikai területekhez való alkalmazkodás terén tapasztalható rugalmatlanság kivételével.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet olyan eredményeket hozott, amelyeket máskülönben, tagállami szintű fellépéssel nem lehetett volna elérni, ami az uniós hozzáadott értéket bizonyítja.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A minőségi jogalkotásról szóló iránymutatásoknak az egymást átfedő értékelésekre és hatásvizsgálatokra vonatkozó részével összhangban a Bizottság egy konzultációs stratégia alapján, a módszerek és eszközök széles köre segítségével átfogó konzultációt folytatott az érdekelt felekkel. A konzultációs stratégia célja az volt, hogy minden releváns bizonyítékot figyelembe vegyenek, ideértve a költségekre, a társadalmi hatásokra, valamint a kezdeményezés lehetséges előnyeire vonatkozó adatokat is. A stratégiát kialakítására a beavatkozási logikával összhangban került sor, valamint hátra- és előremutató elemeket ötvözött. Számos konzultációs eszköz használatára került sor: nyilvános online

konzultáció, célzott online felmérés, mélyinterjúk és az érdekelt feleknek szervezett (négy) online webes szeminárium.

A Bizottság 215 választ kapott a nyilvános konzultációra és célzott kérdőívekre, valamint további 169 beadványt e-mailben, főként a polgároktól, a projektgazdától és az ipari szövetségektől. Egy tanácsadó támogatásával mintegy 80 mélyinterjú készült a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet legfontosabb érdekelt feleivel annak érdekében, hogy részletes információkkal és bizonyítékokkal szolgáljon azokról a legfontosabb szempontokról, amelyekkel a célzott kérdőív nem tudott részletesen foglalkozni. Négy érdekelt feleknek tartott webes szemináriumra került sor, több mint 40 testületi tag és 300 fő részvételével, amelyek során megtárgyalták a felülvizsgálat legfontosabb elemeit.

Általánosságban az érdekelt felek nagyrészt megerősítik a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet által az átfogó célkitűzések megvalósítása vonatkozásában eddig nyújtott előnyöket: hozzájárult az energiapiac integrációjához, megfelelő szintű ellátásbiztonsági ért el, és hozzájárult az uniós energiapiac versenyképességéhez. Ami a 2020-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célokhoz való hozzájárulást illeti, a vélemények megoszlanak: az átvitelirendszer-üzemeltetők és a – gyakran közép-kelet-európai – hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok pozitív értékelést adtak, míg számos civil szervezet negatív nézeteinek adott hangot, különösen a gáz szerepével kapcsolatban.

Általánosságban az érdekelt felek nagyrészt úgy vélik, hogy a közös érdekű projektek kijelölési folyamata lehetővé teszi a TEN-E célkitűzéseinek megvalósítása szempontjából legrelevánsabb közös érdekű projektek kiválasztását a regionális csoportokon belüli regionális együttműködés révén. Noha elvileg a kiválasztási kritériumokat megfelelőnek tartják, az érdekelt felek szorgalmazták az éghajlat-politikai célkitűzésekkel való összhangnak egy mélyreható fenntarthatósági ellenőrzés útján történő megerősítését. Hasonlóképpen, néhány nem kormányzati szervezet és ágazatbeli érdekelt fél túl szigorúnak tartja az intelligens energiahálózatokkal foglalkozó projektekre alkalmazandó kritériumokat.

Az érdekelt felek úgy vélték, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet nem nyújt teljes körű megoldást olyan kulcsfontosságú kérdésekre, mint például a megújuló energiaforrások mélyebb integrációja, az energiahatékonyság javítása és az éghajlatváltozás mérséklése. A hozzászólások rámutattak a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet és más uniós szintű politikák vagy kezdeményezések (például az európai zöld megállapodás, illetve a hosszú távú dekarbonizációs stratégia) közötti következetlenségekre. E kihívásokra válaszul a következő infrastruktúra-kategóriákat tekintették relevánsnak a TEN-E keretbe történő felvétel szempontjából: hidrogén-infrastruktúrák és intelligens gázelosztó hálózatok, villamos energiát gázzá alakító („power-to-gas”) technológiák, az elektromos járművek feltöltésére szolgáló infrastruktúrát / a hidrogén-töltőállomások infrastruktúráját támogató energiahálózat, valamint a hibrid offshore szélerőenergia-projektek részét képező energiahálózat. Azonban a hidrogén számára létrehozott, speciális célú infrastruktúra, az intelligens gázhálózatok és a villamos energiát gázzá alakító technológiák vegyes támogatást kaptak, különösen a nem kormányzati szervezetek részéről. A CO₂-hálózatoknak – és különösen a CO₂ tárolására szolgáló hálózatoknak – meglehetősen alacsony a támogatottsága az érdekelt felek (különösen a civil társadalom, a nem kormányzati szervezetek és a villamosenergia-ipari szövetségek) körében. A CO₂-hálózatok infrastruktúra-kategóriaként való felvételével kapcsolatos hozzászólások további elemzése azonban azt mutatta, hogy korlátozott bizonyíték áll rendelkezésre a CO₂-hálózatok transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletből való törléséhez.

Ami az irányítást és a különböző szereplők szerepét illeti, az érdekelt felek az ENTSO-k szerepének gyengítését, ugyanakkor az elosztórendszer-üzemeltetők és más érdekelt felek (például a nem kormányzati szervezetek) szerepének erősítését szorgalmazták.

Míg az engedélyezési eljárások a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálybalépése óta lerövidültek, azok hatékonysága nagymértékben függ a nemzeti végrehajtástól, amint azt a különböző érdekelt felek jelezték. Jóllehet ennek egyike oka az, hogy a nemzeti eljárások továbbra is bonyolultak, a hosszabb engedélyezési idők további okai a közös érdekű projektek kapcsán felmerülő környezeti kérdések és a nyilvánosság ellenállása, amely miatt hosszadalmas bírósági procedúrákra kerül sor a projektek kapcsán. Úgy tűnik, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet nyilvános konzultációra vonatkozó követelményei növelték a közös érdekű projektekkel kapcsolatos tudatosságot, javították a lakosság bevonását és fokozták a folyamatba vetett bizalmat. Úgy tűnik azonban, hogy a rendelkezéseknek korlátozott hatással vannak a jobb társadalmi elfogadottságra, főként az infrastruktúrális szükségletekkel kapcsolatos (naprakész) információk érzékelt hiánya, valamint a projektek tervezésével kapcsolatos visszajelzések hiánya miatt.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben bevezetett megközelítést, miszerint a tagállamoknak közösen kell viselniük a költségeket a határokon átnyúló előnyökkel járó projektek lehetővé tétele érdekében (tagállamok közötti költségmegosztási mechanizmus), nagyrészt úgy értékelték, hogy az megoldotta a költségek és az előnyök között korábban fennálló aszimmetriákat. A tagállamok közötti költségmegosztás bizonyos esetekben hatékonynak bizonyul, bár a mechanizmus értékelése és az adatok beszerzésének bonyolultsága, a befektetési döntés meghozataláig eltelt további idő és a döntés megalapozásához szükséges egyértelmű eredmények hiánya olyan tényezők, amelyek csökkentik az érintett felek folyamattal való elégedettségét.

Az érdekelt felek között széles körű egyetértés van a téren, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet uniós hozzáadott értékkel rendelkezik, és annak eredményeit a tagállamok nem tudták volna egyedül elérni. Ugyanilyen mértékű többség jelezte, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben szereplő kérdések továbbra is uniós szintű fellépést igényelnek. Ezenkívül a válaszadók többsége úgy véli, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet előnyei meghaladják annak költségeit.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javaslat és az azt alátámasztó hatásvizsgálat a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet értékeléséből származó bizonyítékokon alapul, az érdekelt felek hozzászólásaitól kezdve az e tekintetben lefolytatott széles körű konzultációkon, valamint a szakirodalmi áttekintésen át, a közös érdekű projektek portfóliójának elemzésével és modellezésével bezárólag. A szakirodalmi áttekintés magában foglalta a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet főbb elemeivel kapcsolatos aktuális tanulmányok eredményeit, a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet féldős értékelésének eredményeit, valamint egyéb releváns Bizottsági kezdeményezések keretében végzett értékeléseket és vizsgálatokat.

Az elemzés során a Bizottság figyelembe vette az érdekelt felek energia-infrastruktúrával és a kapcsolódó szakpolitikával foglalkozó fórumai keretében elfogadott hivatalos következtetéseket. A Bizottság egyaránt figyelembe vette az ACER-nek a villamosenergia- és gázipari közös érdekű projektek előrehaladásáról, a kapacitásbővítéssel foglalkozó projektekről és a virtuális összekapcsolási pontokról szóló, éves konszolidált nyomonkövetési jelentéseit, valamint a tagállamok közötti költségmegosztási határozatokkal és a projekt-specifikus, kockázatalapú ösztönzőkkel kapcsolatos más naprakész információkat.

• **Hatásvizsgálat**

A Bizottság a minőségi jogalkotásra vonatkozó irányelveknek megfelelően több szakpolitikai alternatívát felölelő hatásvizsgálatot végzett. Ezt a munkát a Bizottságon belül egy szolgálatközi irányítócsoporton keresztül folytatott strukturált konzultáció segítette.

A hatásvizsgálatot a Bizottság ismertette és megvitatta Szabályozói Ellenőrzési Testülettel. A Szabályozói Ellenőrzési Testület által 2020. szeptember 25-én kiadott első (elutasító) véleményben megfogalmazott ajánlások figyelembevétele érdekében a Bizottság különösen: i. tovább pontosította a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet háttérét és főbb elemeit, ii. kiemelte a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet sikereivel és hiányosságaival kapcsolatos értékelés legfontosabb következtetéseit, és azokat szisztematikusan összekapcsolta a problémák meghatározásával, iii. tovább pontosította a problémák meghatározását annak érdekében, hogy jobb magyarázattal szolgáljon arról, hogy a TEN-E keret hogyan illeszkedik a zöld megállapodás által teremtett új politikai környezetbe, valamint, hogy a célkitűzések és alternatívák hogyan kapcsolódnak a problémákhoz és a mögöttes mozgatórugókhoz, iv. alaposabban elmagyarázta, hogy miért az előnyben részesített alternatívák csomagja tekinthető a legalkalmasabbnak az észlelt problémák kezelésére (kiemelve a lehetséges alternatívákat), valamint v. meghatározta a siker mérésére szolgáló mutatókat. A Szabályozói Ellenőrzési Testület december 1-jén kedvező véleményt bocsátott ki, azonban fenntartásokat fogalmazott meg, amelyekkel a figyelembevétele érdekében a Bizottság különösen: i. tovább pontosította a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet és a taxonómiai rendelet eltérő alkalmazási körét és célját, ii. elmagyarázta, hogy a javasolt változtatások együttes hatásai összehangolják a közös érdekű projektek kiválasztását az uniós szakpolitikai célkitűzésekkel, többek között a zöld megállapodással, iii. tovább pontosította, hogy miért tekinthető az előnyben részesített alternatívák csomagja „időtállóknak”, valamint iv. jobb magyarázattal szolgált arra vonatkozóan, hogy a nemzeti jogszabály-alkalmazás és végrehajtás kérdése kulcsfontosságú az engedélyezés terén bekövetkező késedelmek kezelésében, valamint hogy az előnyben részesített alternatíva miként járulhat hozzá a közös érdekű projektek időben történő megvalósításához.

A hatásvizsgálati munka során a Bizottság az azonosított problémák és a problémaforrások kezelése érdekében minden területen számos intézkedést mérlegelt a kezdeményezés célkitűzéseinek elérése érdekében. Eredményességük, hatékonyságuk, következetességük és arányosságuk értékelését követően a Bizottság az előnyben részesített alternatívák egy csomagját találta a legalkalmasabb eszköznek a kitűzött célok eléréséhez. Az előnyben részesített alternatívák csomagja a következő fő rendelkezéseket tartalmazza:

- Az intelligens villamosenergia-hálózatok alkalmassági kritériumainak frissítése
- A földgáz-infrastruktúra kizárása, ugyanakkor a hidrogén-, a P2G- és az intelligens gázhálózatok belefoglalása
- A kölcsönös érdekű projektek belefoglalása
- Integrált offshore fejlesztési tervek
- Megerősített irányítás és a fenntarthatóság
- A projekt megvalósításának felgyorsítása
- Tengeri medencénként egyablakos rendszer az offshore megújuló projektekhez esetében
- A beruházási költségek egészének bevonása

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet jövőbeli hatályát illetően kulcsfontosságú kérdés, hogy a földgáz-infrastruktúra továbbra is támogatható infrastruktúra-kategória maradjon-e. A

hatásvizsgálat 6. és 7. pontjában szereplő elemzés alapján a metángáz-infrastruktúra kizárása tűnik a leghatékonyabb és legkoherensebb megközelítésnek. Ugyanakkor a hidrogén-infrastruktúrának a TEN-E keretbe történő felvétele indokoltnak belefoglalása, tekintettel annak egyes ágazatok dekarbonizációjában várhatóan növekvő szerepére és a határokon átnyúló cserék lehetőségére. Együttesen ezek a változások biztosítanák, hogy a jövőbeni transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet magában foglalja mindazokat az infrastruktúra-kategóriákat, amelyekre szükség van az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek teljesítéséhez az európai zöld megállapodással, különös tekintettel a 2030/2050-re kitűzött célokra. Ami az infrastruktúra-tervezés jövőbeni megközelítését illeti, az infrastruktúra-tervezés radikális módosítása indokolatlannak tűnik, tekintettel arra, hogy az korlátozott további előnyökkel járna és a tranzakciós költségek jelentősen növekednének, ami csökkentené a hatékonyságot, és ennek eredményeként a jogi aktus kevésbé lenne hatékony a jelenlegi megközelítés erősítéséhez képest. Tekintettel azonban mind a jelenlegi helyzet, mind pedig a hosszú távú éghajlat- és energiapolitikai célkitűzésekhez való várható hozzájárulás tekintetében meglévő sajátosságokra, az offshore hálózatok esetében radikálisabb változás tűnik indokoltnak.

Az „offshore hálózatokhoz” és az „ágazatközi infrastruktúra-tervezéshez” kapcsolódó alternatívák javítják az irányítást és az infrastruktúra-tervezési keretet annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az energetikai átalakuláshoz és az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges projektek azonosítását az egyes tengeri medencékben az offshore megújuló energia kapcsán rejlő lehetőségekkel, a környezetvédelmi szempontokkal és a tengerek egyéb hasznosítási módjaival összhangban. Két fő javulás tapasztalható: először is bevezetésre került egy, az offshore infrastruktúrára vonatkozó integrált hálózatfejlesztési terv, a tagállamok által az egyes tengeri medencékben az offshore megújuló energia hasznosításának mennyiségére vonatkozóan tett, közös kötelezettségvállalások alapján (felülről lefelé irányuló megközelítés az offshore rendszerek tervezése esetében); másodsor a tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozásában részt vevő kulcsszereplők szerepének kiigazítása a Bizottság és az ACER által az ENTSO-k felett gyakorolt felügyelet megerősítése mellett. Az „engedélyezéssel” és a „szabályozással” kapcsolatos szakpolitikai alternatívák kiegészítik ezeket a pozitív változtatásokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék az azonosított közös érdekű projektek időben történő fejlesztését: a) az offshore infrastruktúrák esetében tengeri medencénként egy egyablakos rendszer bevezetése, b) sürgősségi bírósági eljárásokhoz való hozzáférés, ha rendelkezésre állnak ilyenek, és c) a beruházási költségek egészének bevonása a tagállamok közötti költségmegosztásba. Az offshore hálózatokra jellemző sajátos változásokon túlmenően a változások a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálya alá eső infrastruktúra-kategóriákra és az összes támogatható infrastruktúra-kategóriára alkalmazandóak lesznek. Végül a fenti előnyök kiterjesztésre kerülnek az Uniót harmadik országokkal összekötő projektekre is, tekintettel arra, hogy azok várhatóan egyre növekvő szerepet fognak játszani az éghajlat-politikai célkitűzések elérésében.

Ezenkívül számos technikai alternatíva (lásd a hatásvizsgálat 9. mellékletét) is része a szakpolitikai csomagnak: az engedélyezési eljárás felgyorsítása, a közös érdekű projektek átláthatóságának növelése, az intelligens hálózatokkal kapcsolatos projektek számára lehetőség a tagállamok közötti költségmegosztásra, a tagállamok közötti költségmegosztásra vonatkozó rendelkezések pontosítása és a beruházásösztönző programok naprakésszé tétele. Ezenkívül az olajvezetékek és a villamosenergia-szupersztrádák kikerülnek az infrastruktúra-kategóriák és a tematikus területek köréből.

A hatások vizsgálata jórészt kvalitatív megközelítésre támaszkodik. A projektspecifikus adatok hiánya miatt nem volt lehetséges az összes alternatíva esetében számszerűsíteni a hatásokat, különös tekintettel az új infrastruktúra-kategóriákra. Ezenkívül a javasolt változtatások főként a jelenlegi, viszonylag jól működőnek ítélt keret fokozatos fejlesztését jelentik.

A jogi aktus hatályának az infrastruktúra-kategóriák és a klímasemlegességi célkitűzés összhangjának biztosítása révén történő módosítása csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, amelyet az optimális és hatékony integrált infrastruktúra-tervezés támogat, egyúttal a lehető legkisebbre csökkenti a lehetséges környezeti hatásokat is. Egy felgyorsított engedélyezési eljárás lehetővé teszi a kulcsfontosságú projektek gyorsabb végrehajtását is, ezáltal közelebb hozva a környezeti és társadalmi-gazdasági előnyök megvalósulását.

A hatásvizsgálat a következő fő célcsoportokat azonosította e kezdeményezés érintettjeiként: Az európai polgárok és fogyasztók, nem kormányzati szervezetek, európai uniós szabályozók, nemzeti szabályozó hatóságok, A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok, valamint azok helyi és regionális képviselői, az átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata (villamosenergia-piaci ENTSO és földgázpiaci ENTSO), az elosztórendszer-üzemeltetők fiókszervezetei, a projektgazdák, beleértve a átvitelrendszer-üzemeltetőket, az energiatermelőket/energiaipart, az akademikusokat és a tematikus szakértőket.

Az előnyben részesített szakpolitikai lehetőségek csomagjának *közvetlen előnyei* elsősorban az üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarításhoz és a hatékonyság nagymértékű javításához kapcsolódnak, az infrastruktúra-tervezés összehangoltabb, európai szintű megközelítése és az offshore-fejlesztések észszerűsített engedélyezése révén. Ezek a közvetlen előnyök magukban foglalják mind társadalmi előnyöket (például a társadalom egésze élvezheti az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését és a klímasemlegességi cél elérését), mind pedig személyes jellegű előnyöket (például a rövidebb engedélyezési eljárásokkal kapcsolatos adminisztratív költségek csökkentése).

Az egyszerűsítési intézkedések közvetlen előnyöket hoznak az adminisztratív terhekhez kapcsolódó jelenlegi, ismétlődő közvetlen költségeknek a csökkentett ellenőrzési és jelentési kötelezettségek eredményeként bekövetkező csökkentése révén. Ezek a közvetlen előnyök elsősorban bizonyos érdekelt felek, például a projektgazdák számára létrejövő egyéni előnyök.

A *közvetett előnyök* magukban foglalják az ágazati előnyöket, amelyek abból származnak, hogy ösztönzik az egyes innovatív technológiák iránti keresletet, amely viszont hozzájárul a potenciálisan magasabb foglalkoztatottsághoz.

Az előnyben részesített alternatívák értékelése a társadalmi jólét és a gazdaság szempontjából kedvező hatásokat mutatott az érdekelt felek különböző kategóriái esetében. Ugyanakkor az előnyben részesített szakpolitikai alternatívák csomagja esetében e hatást nem lehetett teljes mértékben számszerűsíteni vagy pénzben kifejezni, mivel ehhez a jövőbeni közös érdekű projektek telepítésének ütemével, illetve az új vagy kialakulóban lévő infrastrukturális kategóriák piaci térnyerésével kapcsolatos információkra lett volna szükség, amelyek nem állnak rendelkezésre, és nem becsülhetőek meg kellően megbízható módon.

Fontos hangsúlyozni, hogy minden közös érdekű projekt esetében az egyik általános kiválasztási kritérium az, hogy a projekt összes lehetséges előnyének hosszú távon is meg kell haladnia annak költségeit¹⁶.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet nem vezet be semmilyen szabályozási díjakat (például díjakat, illetékeket, adókat stb.). Az előnyben részesített szakpolitikai alternatívák csomagja *közvetlen költségeket* (megfelelési költségeket) eredményez, továbbá adminisztratív terheket ró a vállalkozásokra (elsősorban projektgazdák) és a közigazgatási szervekre (hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok, nemzeti szabályozó hatóságok, a Bizottság és az ACER) annak érdekében, hogy

¹⁶

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet, 4. cikk (1) bekezdésének b) pontja.

azok megfeleljenek az abban foglalt érdemi kötelezettségeknek vagy követelményeknek. Az előnyben részesített alternatívák csomagjának alkalmazása *közvetett költségekkel* jár az állampolgárok/fogyasztók, vállalkozások és közigazgatási szervek számára azáltal, hogy emelkednek a szabályozott eszközalapba (RAB) történő beruházások finanszírozásához kapcsolódó hálózati díjszabás. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz révén nyújtott pénzügyi támogatás azonban enyhítheti a hálózati díjszabásra gyakorolt hatást abban az esetben, ha valamely közös érdekű projektnél jelentős externáliák figyelhetők meg az ellátás biztonsága, a szolidaritás vagy az innováció szempontjából.

Ebben a szakaszban nem lehetett megbecsülni ezeket a költségeket az összes fellépés esetében, de a Bizottság azokat jelentéktelennek tekinti. A további költségek a jelenlegi költségekhez képest marginálisak lennének¹⁷. A nemzeti és uniós szinten felmerülő további *végrehajtási költségek* a rendelet végrehajtásától függenek.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet célja a jelentéstételi kötelezettségek csökkentése azáltal, hogy szinergiákat talál a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a projektgazdák jelentései között. A projektek állására vonatkozó legfrissebb információk átláthatóságának és a regionális csoportok ezen információkhoz való hozzáféréseinek fenntartása érdekében a hatáskörrel rendelkező hatóságok éves jelentését be lehetne építeni a projektgazdák jelentésébe, ami folyamatos költségmegtakarítást is eredményezne. Másodsorban, az uniós listára való felvételre javasolt új közös érdekű projektek értékelésével kapcsolatosan¹⁸ az ACER nyomonkövetési kötelezettségei kétévenkénti jelentéstételre csökkennek, amely az ACER jelentéstétellel kapcsolatos munkaterhelése mintegy 20 %-ával egyenlő hatékonyságnövelést eredményez, amely éves szinten 60 000 EUR megtakarításnak (avagy évi 0,4 teljes munkaidős egyenértéknek) felel meg. Harmadsorban, a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet lehetővé teszi a közös érdekű projektek engedélyezési eljárásának megkezdése előtt folytatandó előzetes konzultáció fakultatívvá tételét, ha az a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások szerint már a nemzeti szabályok hatálya alá tartozik. A Bizottság biztosítja a lakosság bevonását, valamint a közös érdekű projekt kivitelezése által érintett helyi közösségekkel és érdekelt felekkel való együttműködést, elkerülve ugyanakkor a meglévő nemzeti eljárásokat tovább bonyolító kötelezettségeket. Negyedsorban és utoljára az új rendelkezések a meglévő közös érdekű projekteknek a tízéves hálózatfejlesztési tervekbe történő egyszerűsített felvételét javasolják, amelynek értelmében azok a közös érdekű projektek uniós listáján szereplő projektek, amelyek a tízéves hálózatfejlesztési tervekkel kapcsolatos eljárások során már rendelkezésre bocsátották a szükséges adminisztratív és műszaki adatokat, automatikus felvételre kerülhetnek a későbbi tervekbe, feltéve, hogy az adatok változatlanok maradtak.

A kkv-kra nézve nem merülnek fel közvetlen hatások a megfelelés vagy az adminisztratív költségek szempontjából. A kkv-knak előnye származhat a megnövekedett versenyképességből azokon a technológiai területeken, amelyek a jövőbeni TEN-E keretnek részét képezik, illetve amelyeket az

¹⁷ Ecorys et al. (2020) Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure (A transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet értékeléséhez nyújtott támogatás), a végleges jelentés tervezete, 122. oldal.

¹⁸ Ez az alternatíva megfelel az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során az ACER által tett észrevételeknek.

megerősít (pl. az offshore megújuló energiaforrások ágazata, a digitális szolgáltatások vagy a hidrogén).

A kezdeményezés összhangban van a digitális egységes piaccal és az uniós adatstratégiával.

- **Alapjogok**

A kezdeményezés várhatóan nem lesz hatással az alapvető jogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az e javaslattal kapcsolatos költségvetési hatás az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (a továbbiakban: ACER) forrásait érinti. Az ACER a tízéves hálózatfejlesztési terv felügyeletével kapcsolatos további feladatokat vállal magára. Ehhez korlátozott számú további erőforrás szükséges (1 további teljes munkaidős egyenérték, lásd a pénzügyi kimutatást).

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A projektgazdák és a nemzeti szabályozó hatóságok által készített rendszeres jelentésekből származó adatok nyomon követésére szolgáló meglévő folyamatokra építve a Bizottság kidolgozott számos mutatót a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet egyes konkrét célkitűzéseinek terén elért előrelépés mérésére. A jogszabály tényleges hatásait a jogszabály által elérendő konkrét szakpolitikai célkitűzésekhez igazított mutatók alapján a Bizottság nyomon követi és értékeli. Ezenkívül a szakpolitikai alternatívák csomagjával kapcsolatos négy operatív célkitűzés terén elért előrehaladás mérését egy mutatórendszer szolgálja. A Bizottság az összes adatot figyelemmel kíséri a projektgazdák és a nemzeti szabályozók rendszeres jelentései alapján.

Az új jogszabályok hatékonyságának felülvizsgálatára 2026-ban kell sort keríteni, amikor az új keret alapján a második közös érdekű projekt kiválasztási folyamatának le kell zárulnia.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

A rendeletet a tagállamok közvetlenül és egységesen hajtják végre, ezért nincs szükség magyarázó dokumentumra.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A felülvizsgált rendelet I. fejezete felvázolja az általános rendelkezéseket, különösen az új infrastruktúra-kategóriák tárgyát és alkalmazási körét, amelyeket felülvizsgáltak, hogy azok tükrözzék az általános célkitűzést, nevezetesen a megfelelő energetikai infrastruktúráknak az Unióban és annak szomszédságában időben történő kialakításának megkönnyítését, lehetővé téve az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek az európai zöld megállapodással összhangban történő teljesítését, különös tekintettel a 2030/2050-ig elérendő célkitűzésekre, ideértve a klímasemlegességi célkitűzést, valamint a piaci integrációt, a versenyképességet és az ellátás biztonságát oly módon, hogy az a legkevesebb költséggel járjon a fogyasztók és a vállalkozások számára.

A jelenleg hatályos 2. cikk (7) bekezdését, a 4. cikk (2) bekezdésének c) pontját, a 4. cikk (4) bekezdését és az intelligens villamosenergia-hálózatokra vonatkozó kritériumokat meghatározó I., II., IV. mellékleteket a Bizottság frissítette a technológiai változásokra tekintettel, valamint annak érdekében, hogy belefoglaljon a szövegbe az innovációval kapcsolatos elemeket és digitális

szempontokat, amelyek az intelligens hálózatok részét képező berendezések vagy létesítmények kapcsán figyelembe vehetők. Az intelligens villamosenergia-hálózatok szélesebb köre tükröződik a kiválasztási kritériumok kiigazításában. Ezenkívül a Bizottság tovább pontosította a projektgazdák szerepét. Az intelligens hálózati technológiáknak elő kell segíteniük a nagy kapacitású újratöltési energiahálózattal kapcsolatos támogatásának javítását a közlekedési ágazat dekarbonizációjának támogatása érdekében.

A földgázzal kapcsolatos elemeknek a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálya alá vonására vonatkozó rendelkezések, nevezetesen a 4. cikk, valamint az I., II., IV. melléklet, mostantól tükrözik az ellátásbiztonság terén a TEN-E szakpolitika eddig végrehajtásának köszönhetően bekövetkezett számottevő javulást. A 2020-as évek elejére, amikor a jelenleg kivitelezés alatt álló közös érdekű gázprojektek megkezdik működésüket, Európának létre kell hoznia egy jól összekapcsolt és a sokkokkal szemben ellenálló gázhálózatot, és minden tagállam hozzáféréssel fog rendelkezni legalább három gázforráshoz. Figyelembe véve, hogy a becslések szerint a földgáz iránti jövőbeni kereslet – a zöld megállapodás célkitűzéseinek megfelelően – jelentősen csökkenni fog, a földgáz-infrastruktúrának már nincs szüksége a TEN-E szakpolitikán keresztül nyújtott támogatásra.

Másrészt a felülvizsgált a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet által, hogy az intelligens gázhálózatok infrastruktúrájának létrehoz egy új kategóriáját, fokozott szerepet biztosítva a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázoknak a 2. és 4. cikkben, valamint az I., II. és IV. mellékletben, a földgáz tekintetében változó körülményeket tükrözi. Ez támogatná az elosztási és/vagy átviteli szintű beruházásokat a „zöld gázok” (jellemzően a biogáz és a biometán, de ide tartozik a hidrogén is) hálózatba történő integrálása érdekében, és innovatív technológiákra építve segítené az ebből fakadóan összetettebb rendszer kezelését. Az uniós listára felkerülni kívánó projektek egy sor olyan beruházást tartalmaznak, amelyek egy adott gázhálózat „intelligensebbé tételére” és dekarbonizációjára irányulnak.

Azon ágazatok dekarbonizációs igényeinek kielégítése érdekében, ahol a kibocsátás csökkentése nehézségekbe ütközik, a TEN-E részét fogják képezni külön erre a célra létrehozott, új és átalakított, határokon átnyúló jelentőségű hidrogénhálózatok (többek között hidrogénátviteli vezetékek és a kapcsolódó berendezések, például kompresszorok, tároló létesítmények, valamint a cseppfolyósított hidrogénnek szánt létesítmények), valamint határon átnyúló jelentőségű (azaz legalább két tagállam ellátására irányuló), egy bizonyos határértéket meghaladó, villamos energiát gázzá alakító (power-to-gas) létesítmények. A hidrogénhálózatokat megfelelően tükrözik az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervek (TYNDP), amelyeket a földgázpiaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata állít össze.

A 4. cikk (2) bekezdése új általános kiválasztási kritériumokkal egészül ki, amelyek tükrözik a kölcsönös érdekű projekteknek a rendelet hatálya alá vonását, ha bizonyítani tudják, hogy legalább két uniós tagállam és legalább egy harmadik ország esetében jelentős nettó társadalmi-gazdasági előnyöket hoznak. Az ilyen projektek akkor jogosultak az uniós listára való felvételre, ha a harmadik ország szabályozási keretének az Unió szabályozási keretéhez való közelítésére vonatkozó feltételek teljesülnek, és ha bizonyítják, hogy az ellátás biztonsága és a dekarbonizáció tekintetében hozzájárulnak az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseikhez.

Mivel nem illeszkednek a hosszú távú dekarbonizációs célokhoz és a zöld megállapodáshoz, a határokon átnyúló kőolajvezetékek kikerülnek a rendelet hatálya alól.

A II. fejezet ismerteti a közös érdekű projektek uniós listájának a regionális csoportok keretében történő összeállításának folyamatát, a kiválasztási kritériumokat, valamint a projektek végrehajtásának nyomon követését.

A projektek kiválasztásának kritériumai mostantól magukban foglalnak az összes infrastruktúra-kategória esetében egy kötelező fenntarthatósági kritériumot, amelynek a projektválasztás szakaszában

legalább egy másik kritériummal (piaci integráció, ellátásbiztonság, verseny) együttesen kell teljesülnie az Unió infrastrukturális szükségleteinek alakulásával és a dekarbonizációs célokkal való összhang biztosítása érdekében. Ezenkívül a projekt megvalósítása terén elért előrehaladást, az átláthatósági és jelentéstételi kötelezettségeknek való megfelelés bizonyítékaival együtt mostantól a regionális csoport mérlegeli a közös érdekű projektek kiválasztási folyamatában.

A II. és a IV. fejezet új rendelkezéseinek célja az energiarendszer integrációja esetében az infrastruktúra-tervezés javítása. Ennek érdekében a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet megerősíti a villamos energiával és a földgázzal kapcsolatos közös érdekű projektek azonosításának alapját jelentő uniós tízéves hálózatfejlesztési terv irányítását. Bár az ENTSO-k és az átvitelrendszer-üzemeltetők fontos szerepet játszanak a folyamatban, az abba vetett bizalom javítása érdekében mélyrehatóbb vizsgálatokra van szükség, különös tekintettel a jövőt illető forgatókönyvek meghatározására, a hosszú távú infrastrukturális hiányosságok és szűkületek azonosítására, valamint az egyes projektek értékelésére. Ezért, mivel szükség van független ellenőrzésre, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségére (a továbbiakban: Ügynökség) és a Bizottságra jelentősebb szerep hárul a folyamatban.

A III. fejezet rendelkezéseinek célja a közös érdekű projektek engedélyezési eljárásainak lerövidítése az energetikai átalakulást elősegítő projektekben bekövetkező késések elkerülése érdekében. Mint ilyen, a felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet előírja a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára, hogy az eljárási kézikönyveik kidolgozása során egyeztessenek és találjanak szinergiákat a szomszédos országokkal, kerüljék az engedélyezési eljárás során a további követelményeket vagy a jogszabályi módosításokat, és az infrastruktúra-kategória függvényében tanúsítsanak rugalmasságot az engedélyezési szakaszok alkalmazása során az engedélyezés felgyorsítása vagy összidőtartamának lerövidítése érdekében. A felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet bevezet egy „offshore egyablakos rendszert” a megújuló energiához kapcsolódó offshore hálózatok engedélyezési eljárásának egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében. Ez a rendszer a tengeri medencékre vonatkozó meglévő tanulmányok és tervek adattáraként szolgál, és célja megkönnyíteni az egyes közös érdekű projektek engedélyezési eljárását, valamint az ilyen projektekre vonatkozó átfogó határozatok kibocsátását. Annak elkerülése érdekében, hogy a korai szakaszban számos konzultációra legyen szükség az előzetes konzultációt fakultatívvá kell tenni, ha az a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások szerint már a nemzeti szabályok hatálya alá tartozik. A felülvizsgált transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet alapján a tagállamoknak biztosítaniuk kellene, hogy a nemzeti jogszabályok értelmében (amennyiben vannak ilyenek) a közös érdekű projekteket a bíróságok gyorsított eljárások keretében bírálják el.

Az új rendelkezések egyúttal megerősítik a projektgazdák átláthatósági kötelezettségét, amelyek – mint a közös érdekű projektek végrehajtásával kapcsolatos információk tulajdonosai – kötelesek a releváns információkat külön e célra létrehozott internetes oldalakon közzétenni az összes olyan tagállam nyelvén, amelynek területén a közös érdekű projektek áthaladnak, illetve amelyet e projektek érintenek, és a közzétett információkat kötelesek naprakészen tartani. Ezenkívül a projektgazda köteles figyelembe venni a nyilvános konzultációk során kifejtett véleményeket és ennek módját szemléltetni.

A projektgazdának az internetes oldalán közzé kell tennie egy jelentést, amelyben ismerteti, hogy a nyilvános konzultációk során kifejtett véleményeket milyen módon vették figyelembe, bemutatva, hogy a projekt helyszínét, nyomvonalát és terveit illetően milyen módosításokat hajtottak végre, vagy megindokolva, hogy az érintett véleményeket miért nem vették figyelembe.

Az V. fejezet rendelkezései alátámasztják a megújuló energiaforrások offshore hálózataiból származó villamosenergia-termelés jelentős várható bővüléséhez szükséges hálózat fejlesztésének szükségességét. A TEN-E biztosítja a tengeri és a szárazföldi villamosenergia-hálózatok összehangolt,

hosszú távú tervezését és fejlesztését, túllépve a projektalapú szemléleten, miközben a lehető legkisebb környezeti és éghajlati hatással jár.

A költségmegosztási eszközök és a szabályozási ösztönzők megfelelő használatának biztosítása érdekében a VI. fejezet felülvizsgálja a meglévő rendelkezéseket a tagállamok közötti költségmegosztás fokozottabb egyértelmősége és átláthatósága, valamint a határokon átnyúló infrastruktúrába történő beruházások felgyorsítása érdekében. Mint ilyen, a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet előírja, hogy a beruházási költségek egészét bele kell építeni a díjszabásba, majd ezt követően megfizethetőségi vizsgálatot kell folytatni a fogyasztók körében. Egyes várhatóan magasabb kockázatú projektek – mint például az olyan innovatív villamosenergia-átviteli technológiák, amelyek lehetővé teszik a megújuló energia, a hálózatra termelt energia és a keresletoldali válaszingtezkedések széles körű integrációját az összekapcsolt hálózatokba, valamint az energiatechnológiai és digitalizációs projektek, illetve a magas működési kiadásokkal járó projektek – esetében a szabályozási kereteknek arányos és megfelelő ösztönzőket kell biztosítania a beruházásokhoz.

A VII. fejezet új rendelkezései meghatározzák a projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságával kapcsolatos aktualizált feltételeket az új infrastruktúra-kategóriák esetében is. Noha a kölcsönös érdekű projektek jogosultak lesznek uniós pénzügyi támogatásra, kizárólag az Unió területén megvalósuló beruházások jogosultak – meghatározott feltételek teljesülése mellett – az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből származó, kivitelezési munkákhoz vissza nem térítendő támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 172. cikkére, tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²⁰,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A Bizottság a 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” című közleményében²¹ meghatározott egy új növekedési stratégiát, amelynek célja az Uniót olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. Az éghajlat-politikai céltervről²² szóló bizottsági közlemény, amely azt javasolja, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének mértékét 2030-ig emeljék legalább 55 %-ra (amely törekvést az Európai Tanács 2020. december 11-én jóvá is hagyott), valamint annak mögöttes hatásvizsgálata megerősíti, hogy a jövőbeni energiaszerkezet jelentősen különbözni fog a jelenlegitől, és alátámasztja, hogy szükség van az energetikai jogszabályok felülvizsgálatára és azok szükség szerinti módosítására. Nyilvánvaló, hogy az energia-infrastruktúrába jelenleg eszközölt beruházások nem elégségesek annak átalakításához és a jövő energia-infrastruktúrájának kiépítéséhez. Ez azt is jelenti, hogy létre kell jönnie egy olyan infrastruktúrának, amely támogatja az európai energetikai átalakulást, ideértve a gyors villamosítást, a megújuló villamosenergia-termelés arányának növelését, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok emelkedő felhasználását, az energiarendszer integrációját és az innovatív megoldások nagyobb mértékű elterjedését.
- (2) A „Tiszta energia minden európainak” csomag részeként tett bizottsági javaslatokat követően megállapodás született egy uniós szintű kötelező célról, hogy 2030-ig az Unió végső energiafogyasztásában a megújuló energia aránya elérje legalább a 32 %-ot, továbbá egy uniós szintű kiemelt célról, hogy 2030-ig legalább 32,5 %-kal javuljon az energiahatékonyság.

¹⁹ HL C , , . o.

²⁰ HL C , , . o.

²¹ Bizottsági közlemény – Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final (2019. december 11.).

²² A Bizottság közleménye – Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása, Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final, 2020. szeptember 17.

- (3) Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáját követően létrejött, az éghajlatváltozásról szóló 2015. évi Párizsi Megállapodás (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás) hosszú távú célként azt tűzte ki, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedése az iparosodás előtti időszakénál legfeljebb 2 °C-kal magasabb szintre korlátozódjon, és erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy legfeljebb 1,5 °C-kal legyen magasabb az iparosodás előtti időszakénál. A Párizsi Megállapodás továbbá hangsúlyozza annak fontosságát, hogy alkalmazkodjunk az éghajlatváltozás káros hatásaihoz, és hogy a pénzügyi források áramlása összhangban álljon az üvegházhatású gázok alacsonyabb szintű kibocsátására és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődésre irányuló erőfeszítésekkel. 2019. december 12-én az Európai Tanács jóváhagyta azt a célkitűzést, hogy a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban az Európai Unió 2050-ig klímasemlegessé váljon.
- (4) A 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²³, azaz a hatályos transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet szabályokat állapít meg a transzeurópai energiahálózatok időben történő kiépítésére és kölcsönös átjárhatóságára vonatkozóan az Európai Unió működéséről szóló szerződésben foglalt energiapolitikai célok elérése érdekében azzal a céllal, hogy biztosítsa a belső piac működését, az energiaellátás biztonságát és a versenyképes energiapiacokat az Unióban, előmozdítsa az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot, valamint az új és megújuló energiaforrások fejlesztését, és elősegítse az energiahálózatok összekapcsolását. A 347/2013/EU rendelet keretet hoz létre a tagállamok és az érintett érdekelt felek számára, hogy egy regionális környezetben együtt dolgozzanak a jobban összekapcsolt energiahálózatok kifejlesztésén azzal a céllal, hogy elősegítsék az európai energiapiacoktól jelenleg elszigetelt régiók bekapcsolását, a meglévő határokon átnyúló hálózati összekapcsolódások erősítését, és a megújuló energiaforrások integrálását. E célkitűzések támogatásával a 347/2013/EU rendelet hozzájárul az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez, és a versenyképesség, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén előnyöket biztosít az Unió egésze számára.
- (5) A 347/2013/EU rendelet értékelése egyértelműen bebizonyította, hogy a keret hatékonyan javította a tagállami hálózatok integrációját, ösztönözte az energiakereskedelmet, és ezáltal hozzájárult az Unió versenyképességéhez. A villamos energiával és a gázzal kapcsolatos közös érdekű projektek jelentősen hozzájárultak az ellátás biztonságához. A gáz esetében az infrastruktúra már jelenleg is megfelelően összekapcsolt, és az ellátás rezilienciája 2013 óta jelentősen javult. A regionális csoportokban és a tagállamok közötti költségmegosztás révén megvalósuló regionális együttműködés fontos szerepet játszik a projektek megvalósításában. Sok esetben azonban – a várakozásokkal ellentétben – a tagállamok közötti költségmegosztás nem eredményezte a projekt finanszírozási hiányának csökkentését. Noha az engedélyezési eljárások többsége lerövidült, bizonyos esetekben az eljárás továbbra is hosszadalmas. A Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül nyújtott pénzügyi támogatás lényeges tényező volt. A tanulmányokhoz nyújtott támogatások a fejlesztés korai szakaszában segítették a projekteket a kockázatok csökkentésében, míg a kivitelezésre nyújtott támogatások olyan kulcsfontosságú szűkületekkel foglalkozó projekteket támogattak, amelyeket a piaci finanszírozás nem tudott kielégítően kezelni.

²³

Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39–75. o.).

- (6) A transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitika központi eszköz a belső energiapiac fejlesztésében, és szükség van arra az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Ahhoz, hogy 2050-re megvalósuljon a klímasemlegesség, és 2030-ig magasabb üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentést lehessen elérni, Európának integráltabb energiarendszerre lesz szüksége, a megújuló erőforrásokon alapuló magasabb szintű villamosításra és a gázszektor dekarbonizációjára támaszkodva. A TEN-E szakpolitika biztosíthatja, hogy az Unió energia-infrastruktúrájának fejlesztése – az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban – támogassa a klímasemlegesség megvalósításához szükséges energetikai átalakulást.
- (7) Jóllehet a 347/2013/EU rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, a jelenlegi TEN-E keret még nem teljes mértékben tükrözi az energiarendszernek az új politikai környezet eredményeként várható változásait, és különösen a 2030-ra kitűzött, szigorított célokat, és az európai zöld megállapodásban foglalt, a klímasemlegesség 2050-re való elérésére vonatkozó célkitűzést. Az új politikai környezeten és célkitűzéseken túlmenően a technológia is gyors ütemben fejlődött az elmúlt évtizedben. Ezt a fejlődést figyelembe kell venni az e rendelet hatálya alá tartozó infrastruktúra-kategóriákban, a közös érdekű projektek kiválasztási kritériumaiban, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és a tematikus területek esetében.
- (8) Az (EU) 2019/944²⁴ és a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁵ előírják a belső energiapiac létrehozását. Noha a belső energiapiac megvalósítása terén számottevő előrelépés történt, még további javításokra van szükség: a meglévő energia-infrastruktúra jobb kihasználására, a növekvő mennyiségű megújuló energiaforrás integrálására, valamint a rendszerintegrációra.
- (9) Az uniós energia-infrastruktúrát korszerűsíteni kell, hogy meg lehessen előzni a műszaki meghibásodásokat, illetve hogy növelni lehessen az infrastruktúra e meghibásodásokkal, továbbá a természeti vagy ember okozta katasztrófákkal, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival, valamint a biztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni tűrőképességét, különös tekintettel a 2008/114/EK tanácsi irányelv²⁶ szerinti európai kritikus infrastruktúrára.
- (10) Az Unió energia-infrastruktúrájának reziliensnek kell lennie az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaival szemben, amelyek a becslések szerint Európában a mérséklési erőfeszítések ellenére is be fognak következni. Ezért alapvető fontosságú az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a rezilienciaépítésre, a katasztrófák megelőzésére és a felkészültségre irányuló erőfeszítések megerősítése.
- (11) Az ellátás biztonsága, amely a 347/2013/EU rendelet mögött meghúzódó egyik fő hajtóerő, jelentősen javult a közös érdekű projektek révén. Ezenkívül a Bizottság éghajlat-politikai célkitűzésre vonatkozó hatásvizsgálata²⁷ arra számít, hogy a földgáz fogyasztása jelentősen csökkenni fog, mivel annak olyan fogyasztása, amely esetében nem alkalmaznak kibocsátáscsökkentő technikákat, nem összeegyeztethető a karbonsemlegesség követelményével. Másrészt a biogáz, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén, valamint a szintetikus gáznemű üzemanyagok felhasználása a 2050-ig tartó időszakban jelentősen emelkedni fog. Ezért a földgáz-infrastruktúrának már nincs szüksége a TEN-E

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

²⁶ HL L 345., 2008.12.23., 75. o.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

szakpolitika keretében nyújtott támogatásra. Az energiainfrastruktúra-tervezésben tükröződnie kell a földgázt illetően változó körülményeknek.

- (12) Az energiarendszer integrációjáról szóló közleményben a Bizottság elismerte, hogy az intelligens villamosenergia-hálózatok jelentős szerepet töltenek be az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek elérésében²⁸. A kategóriára vonatkozó kritériumoknak magukban kell foglalniuk az innovációval és a digitális szempontokkal kapcsolatos technológiai fejleményeket. Ezenkívül tisztázni kell a projektgazdák szerepét. Tekintettel arra, hogy a közlekedési ágazatban az energia iránti kereslet számottevő növekedése várható (különösen az autópályákon és a városi területeken használt elektromos járművek esetében), az intelligens hálózati technológiáknak elő kell segíteniük a határokon átnyúló, nagy kapacitású újratöltési energiahálózattal kapcsolatos támogatásának javítását a közlekedési ágazat dekarbonizációjának támogatása érdekében.
- (13) Az energiarendszer integrációjáról szóló bizottsági közlemény hangsúlyozza az energiahordozók, az infrastruktúrák és a fogyasztási ágazatok integrált energia-infrastruktúra-tervezésének szükségességét. Az említett rendszerintegráció az energiahatékonyság elsődlegességének elvéből indul ki, és az egyes ágazatokon túlmutató, holisztikus szemléletet alkalmaz. Az olyan ágazatok dekarbonizációs szükségleteivel is foglalkozik, ahol a kibocsátáscsökkentés megvalósítása nehézkes (például egyes iparágak vagy bizonyos szállítási módok) és a közvetlen villamosítás jelenleg technikailag vagy gazdaságilag kihívást jelent. Ide tartoznak a hidrogénbe és az elektrolizátorokba eszközölt beruházások is, amelyek kiterjedt kereskedelmi célú hasznosítása jelenleg kialakulóban van. A Bizottság hidrogénstratégiája kiemelten kezeli a megújuló forrásokból előállított villamos energiából származó hidrogéntermelést, amely a legtisztább és az EU klímasemlegességi célkitűzésének leginkább megfelelő megoldás. Az átmeneti szakaszban azonban az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén más formáira van szükség a meglévő hidrogén gyorsabb ütemben történő felváltásához és a méretgazdaságosság eléréséhez.
- (14) Ezenkívül a Bizottság hidrogénstratégiája²⁹ arra a következtetésre jutott, hogy a hidrogén szükséges mértékű hasznosításához egy nagyszabású infrastruktúra-hálózat olyan fontos elem, amelyet csak az Unió és az egységes piac kínálhat. A hidrogén határokon átnyúló szállítására és kereskedelmére jelenleg nagyon korlátozottan áll rendelkezésre külön e célra kiépített infrastruktúra. Ennek jelentős részét a korábban földgázszállításra szolgáló, átalakított eszközöknek kell képeznie, kiegészítve a hidrogénnek szánt új eszközökkel. Ezenkívül a hidrogénstratégia azt a stratégiai célt tűzi ki, hogy 2030-ig 40 GW-ra kell növelni a telepített elektrolizátorok kapacitását a megújuló energiaforrásokból nyert hidrogén termelésének növelése és a fosszilis tüzelőanyagoktól függő gazdasági ágak (úgy mint az ipar vagy a közlekedés) dekarbonizációjának megkönnyítése érdekében. Ezért a TEN-E szakpolitikának tartalmaznia kell új és átalakított hidrogénátviteli infrastruktúrát és tárolókat, valamint hidrogén-elektrolizáló létesítményeket. A hidrogénátviteli és -tárolási infrastruktúrát az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervbe is fel kell venni annak érdekében, hogy az energiarendszer számára általa jelentett költségeket és előnyöket átfogóan és következetesen lehessen értékelni (ideértve az ágazat integrációjához és a dekarbonizációhoz való hozzájárulás értékelését is) egy uniós hidrogénellátási gerinc létrehozása céljából.
- (15) Ezenkívül új infrastruktúra-kategóriát kell létrehozni az intelligens gázhálózatok számára annak érdekében, hogy a Bizottság támogassa a megújuló energiaforrásból termelt és alacsony szén-

²⁸ COM(2020) 299 final.

²⁹ Hidrogénstratégia a klímasemleges Európáért (COM(2020) 301 final).

dioxid-kibocsátású gázok (például a biogáz, a biometán és a hidrogén) hálózatba integrálását szolgáló beruházásokat, és – innovatív digitális technológiákra építve – segítse az ebből eredő összetettebb rendszer kezelését.

- (16) A 347/2013/EU rendelet előírja, hogy a „közös érdekű projekt” státuszt elnyerni kívánó projekteknek az uniós lista összeállításának folyamata során bizonyítaniuk kell, hogy egy sor kritérium közül legalább egyhez jelentősen hozzájárulnak. Az egyik ilyen kritérium lehet a fenntarthatóság, de nem szükségszerűen. Ez a követelmény – a belső energiapiac mindenkor sajátos igényeivel összhangban – lehetővé tette olyan közös érdekű projektek kidolgozását, amelyek csak ellátásbiztonsági kockázatok kezelésére irányultak, még akkor is, ha nem bizonyították, hogy a fenntarthatóság szempontjából előnyöket biztosítanak. Tekintettel azonban az Unió infrastrukturális szükségleteinek alakulására és a dekarbonizációs célokra, valamint az Európai Tanács 2020. júliusi következtetéseire, amelyek szerint „az uniós kiadásoknak összhangban kell lenniük a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel és az európai zöld megállapodásban szereplő „ne árts” elvével”, értékelni kell a fenntarthatóságot a megújuló energiaforrások hálózatba történő integrálása vagy adott esetben az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése szempontjából, annak biztosítása érdekében, hogy a TEN-E szakpolitika összhangban legyen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel. A szén-dioxid-szállítási hálózatok fenntarthatósága eleve adott, tekintettel azok céljára (szén-dioxid-szállítás).
- (17) Az Uniónak elő kell mozdítania az uniós energiahálózatot harmadik országok hálózataival összekapcsoló olyan infrastrukturális projekteket, amelyek kölcsönösen előnyösek és szükségesek az energetikai átalakuláshoz, valamint az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez, és amelyek megfelelnek az érintett infrastruktúra-kategóriák e rendelet szerinti speciális kritériumainak is, különös tekintettel a szomszédos országok vagy olyan országok hálózataira, amelyekkel az Unió egyedi energiaügyi együttműködést alakított ki. Ezért e rendelet hatálya alá kell vonni a kölcsönös érdekű projekteket, amennyiben azok fenntarthatóak, és bizonyítani tudják, hogy legalább két uniós tagállam és legalább egy harmadik ország esetében jelentős nettó társadalmi-gazdasági előnyöket hoznak. Az ilyen projektek akkor jogosultak az uniós listára való felvételre, ha az uniós szabályozáshoz való közelítésre vonatkozó feltételek teljesülnek, és ha bizonyítják, hogy az ellátás biztonsága és a dekarbonizáció tekintetében hozzájárulnak az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseéhez. Az Európai Gazdasági Térség országai, illetve az Energiaközösség szerződő felei esetében ezt a szabályozási összehangolást vagy konvergenciát vélelmezni kell. Ezenkívül annak a harmadik országnak, amellyel a kölcsönös érdekű projektek kidolgozásában az Unió együttműködik, az e rendeletben előírtaknak megfelelően elő kell segítenie egy, az unióshoz hasonló, gyorsított végrehajtási ütemtervet és egyéb szakpolitikai támogatási intézkedéseket. Ezért e rendeletben a kölcsönös érdekű projektek a közös érdekű projektekkel azonosnak tekinthetők, és ellenkező megállapítás hiányában a közös érdekű projektekre vonatkozó összes rendelkezés alkalmazandó a kölcsönös érdekű projektekre is.
- (18) Ezenkívül az Unió 2030-ig, illetve 2050-ig megvalósítandó energia- és éghajlat-politikai céljainak és klímasemlegességi célkitűzésének elérése érdekében Európának jelentősen növelnie kell a megújuló forrásból származó energiatermelést. A villamosenergia-átvitel és -tárolás tekintetében meglévő infrastruktúra-kategóriák döntő fontosságúak a jelentősen megnövekvő megújuló villamosenergia-termelés elektromos hálózatba történő integrálásához. Ezenkívül fokozni kell az offshore megújuló energiaforrásokba történő beruházásokat³⁰. Figyelmet kell fordítani a tengeri és a szárazföldi villamosenergia-hálózatok összehangolt, hosszú távú

³⁰

Az offshore stratégiára vonatkozó közlemény.

tervezésének és fejlesztésének koordinálására is. Az offshore infrastruktúra-tervezésnek el kell mozdulnia a projektalapú szemlélettől egy összehangolt, átfogó szemlélet felé az integrált offshore hálózatok fenntartható fejlődésének az egyes tengeri medencékben az offshore megújuló energia kapcsán rejlő lehetőségekkel, a környezetvédelmi szempontokkal és a tengerek egyéb hasznosítási módjaival összhangban történő biztosítása érdekében.

- (19) Az érintett tagállamoknak képesnek kell lenniük felmérni a tengeri medencékben található offshore megújulóenergia-hálózatok előnyeit és költségeit, és előzetes költségmegosztási elemzést készíteni minden egyes tengeri medence esetében, hogy alátámasszák az offshore megújuló energiaforrások fejlesztésével kapcsolatos közös politikai kötelezettségvállalásaikat. Ezért a Bizottságnak egységes alapelveket kell kidolgoznia az integrált offshore hálózatfejlesztési tervek megvalósításának költség-haszon elemzési és költségmegosztási módszertanára vonatkozóan, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy megfelelő értékelést végezzenek.
- (20) Az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervek kidolgozási folyamata a villamos energia és a földgáz kategóriában sikeresen szolgált a közös érdekű projektek azonosításának alapjaként. Bár a villamosenergia-piaci és a földgázpiaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (ENTSO-k) és az átvitelirendszer-üzemeltetők fontos szerepet játszanak a folyamatban, a folyamatba vetett bizalom javítása érdekében mélyrehatóbb vizsgálatokra van szükség, különös tekintettel a jövőt illető forgatókönyvek meghatározására, a hosszú távú infrastrukturális hiányosságok és szűkületek azonosítására, valamint az egyes projektek értékelésére. Ezért, mivel szükség van független ellenőrzésre, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) és a Bizottságnak fokozottabb szerepet kell vállalnia a folyamatban, ideértve az uniós tízéves hálózatfejlesztési terv kidolgozásának folyamatát is, az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelettel³¹ és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel³² összhangban.
- (21) Fontos annak biztosítása, hogy kizárólag olyan infrastrukturális projektek kaphassanak közös érdekű projekt státuszt, amelyek esetében nem léteznek észszerű alternatív megoldások. E célból az infrastrukturális hiányosságok azonosítása az energiahatékonyság elsődlegességének elvét követi, és prioritásként mérlegel minden releváns, nem infrastruktúrával kapcsolatos megoldást az azonosított hiányosságok kezelése érdekében. Ezenkívül a projektek végrehajtása során a projektgazdáknak jelentést kell készíteniük a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésről, és az (EU) 2020/852 rendelet³³ 17. cikkének értelmében bizonyítaniuk kell, hogy a projektek nem okoznak jelentős kárt a környezetben. A már kellő érettséget elért, meglévő közös érdekű projektek esetében ezt a regionális csoportoknak figyelembe kell vennie a következő uniós listára felveendő projektek kiválasztása során.
- (22) A feszültség- és frekvenciastabilitás biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani az európai villamosenergia-hálózat stabilitására a változóban lévő körülmények között, különösen a megújuló villamos energia növekvő arányára tekintettel.
- (23) A tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott szoros konzultációt követően a Bizottság 13, a transzeurópai energia-infrastruktúra szempontjából stratégiai jelentőségű prioritást határozott

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.).

³³ (EU) 2020/852 rendelet a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

meg, amelyek 2030-ig és 2050-ig történő végrehajtása létfontosságú az uniós energia- és éghajlat-politikai célok eléréséhez. Az említett prioritások különböző földrajzi régiókat vagy tematikus területeket foglalnak magukban a villamosenergia-átvitel és -tárolás, az offshore megújulóenergia-hálózatok, a hidrogénátvitel és -tárolás, az elektrolizátorok, az intelligens gáz- és villamosenergia-hálózatok, valamint a szén-dioxid-szállítás terén.

- (24) A közös érdekű projekteknek közös, átlátható és objektív kritériumoknak kell megfelelniük, figyelemmel az energiapolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulásukra. A villamos energiával és hidrogénnel foglalkozó projekteknek – hogy alkalmasak legyen arra, hogy felvegyék őket az uniós listákra – a legújabb uniós tízéves hálózatfejlesztési terv részét kell képezniük. Mivel a hidrogén-infrastruktúra jelenleg nem szerepel az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervben, ez a hidrogénnel foglalkozó projektekre vonatkozó követelmény csak 2024. január 1-jétől alkalmazandó az e rendelet alapján összeállított második uniós lista vonatkozásában.
- (25) A közös érdekű projektek regionális listáinak meghatározása érdekében regionális csoportokat kell létrehozni a közös érdekű projektekre vonatkozó javaslattevél, illetve ezek felülvizsgálata céljából. A széles körű egyetértés biztosítása érdekében a regionális csoportoknak gondoskodniuk kell a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, a projektgazdák és az érdekelt felek közötti szoros együttműködésről. Az együttműködés keretében a nemzeti szabályozó hatóságoknak szükség esetén tanácsadással kell segíteniük a regionális csoportokat, többek között a javasolt projektekkel összefüggő szabályozási kérdések megoldhatóságával, továbbá a hatósági jóváhagyás javasolt ütemezésének kivitelezhetőségével kapcsolatban.
- (26) Minden második évben a közös érdekű projektekről új uniós listát (a továbbiakban: uniós lista) kell összeállítani. A listára nem kerülhetnek fel azok a közös érdekű projektek, amelyek befejeződtek vagy már nem tesznek eleget az e rendeletben meghatározott vonatkozó kritériumoknak és követelményeknek. Ezért a következő uniós listára felvehető, már meglévő közös érdekű projekteknek ugyanazon, a regionális listák, illetve az uniós lista összeállítását célzó kiválasztási folyamatban kell részt venniük, mint a javasolt projekteknek. Ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell az ebből eredő adminisztratív terheket, például a már benyújtott információk minél szélesebb körű újrafelhasználásával és a projektgazdák éves jelentéseinek figyelembevételével. E célból azoknak a meglévő közös érdekű projekteknek, amelyek jelentős előrehaladást értek el, részesülniük kell az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervbe való felvétel észszerűsített folyamata nyújtotta előnyökből.
- (27) A közös érdekű projekteket a lehető legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ezt követően szigorúan nyomon kell követni és értékelni kell őket, miközben a projektgazdákra háruló igazgatási terheket minimálisra kell csökkenteni. A Bizottság a különös nehézségekkel járó projektekhez európai koordinátort jelölhet ki. A konkrét projektek végrehajtásának eredményeit, valamint az e rendelettel kapcsolatos kötelezettségek teljesítését figyelembe kell venni az érintett projektek esetében a későbbi uniós listák összeállítását célzó kiválasztási folyamatban.
- (28) Az engedélyezési eljárás nem eredményezhet a projekt méretéhez és összetett jellegéhez képest aránytalan igazgatási terheket, illetve nem gördíthet akadályt a transzeurópai hálózatok kiépítése és a piaci hozzáférés biztosítása elé.
- (29) Össze kell hangolni az energia, a közlekedés és a távközlési infrastruktúra terén megvalósuló uniós közös érdekű projektek tervezését és végrehajtását, hogy szinergiák jöwhessenek létre ott, ahol ez gazdasági, technikai, környezeti, éghajlati vagy területrendezési szempontból megvalósítható, kellően figyelembe véve a releváns biztonsági vonatkozásokat. Így a különböző európai hálózatok tervezése során lehetőséget kell biztosítani a közlekedési hálózatok, a kommunikációs hálózatok, valamint az energiahálózatok integrációjának a kiemelt kezelésére a

lehető legjobb területkihasználás érdekében, továbbá – lehetőség szerint – biztosítani kell a meglévő vagy használaton kívüli nyomvonalak további hasznosítását a társadalmi-gazdasági, környezeti, éghajlati és pénzügyi hatások minimálisra csökkentése érdekében.

- (30) A közös érdekű projekteket nemzeti szinten „elsőbbségi státusszal” kell felruházni, és ezáltal gyorsított igazgatási elbánást kell biztosítani számukra. Helyénvaló továbbá, hogy azokat a hatáskörrel rendelkező hatóságok közérdekűnek tekintsék. Ha ezt magasabb rendű közérdek indokolja, a 92/43/EGK tanácsi irányelv³⁴ és a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁵ szerinti összes feltétel teljesülése esetén a környezetre káros hatást kifejtő projekteket is engedélyezni kell.
- (31) A közös érdekű projekteket nemzeti szinten is „elsőbbségi státusszal” kell felruházni, és ezáltal sürgősségi igazgatási elbánást biztosítva számukra minden kapcsolódó bírósági és vitarendezési eljárásban.
- (32) Az eljárás egyszerűsítése, a hatékonyság és az átláthatóság növelése, valamint a tagállamok közötti szorosabb együttműködés kialakításához való hozzájárulás érdekében kell, hogy legyen valamennyi engedélyezési eljárást összefogó vagy koordináló, hatáskörrel rendelkező hatóság vagy hatóságok („egyablakos rendszer”).
- (33) Az offshore megújulóenergia-hálózatok engedélyezési eljárásának egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében az adott tengeri medence körül elhelyezkedő tagállamoknak a regionális sajátosságokra és földrajzra való tekintettel egyedi kapcsolattartó pontokat kell létrehozniuk (ezt „offshore egyablakos rendszernek” nevezik), az ilyen projektekre vonatkozó engedélyek kiadásának megkönnyítése és összehangolása érdekében. Ezenkívül az offshore megújulóenergia-hálózatok esetében tengeri medencénként egy egyablakos rendszer létrehozása csökkenti az összetettséget, növeli a hatékonyságot és felgyorsítja – a gyakran több joghatóságot áthaladó – offshore átviteli berendezések engedélyezési eljárását.
- (34) Annak ellenére, hogy léteznek a lakosság környezetvédelmi döntéshozatali eljárásokban való részvételét biztosító, jól ismert előírások, amelyek teljes mértékben alkalmazandók a közös érdekű projektekre, továbbra is szükség van az e rendeletben meghatározott további intézkedésekre ahhoz, hogy a közös érdekű projektekkal kapcsolatos engedélyezési eljárások átláthatóságára és az abban való lakossági részvételre vonatkozóan – valamennyi releváns kérdésben – a lehető legmagasabb szintű követelmények legyenek érvényben. Ha az e rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások szerint már a nemzeti szabályok hatálya alá tartozik, az engedélyezési eljárások megkezdése előtt folytatandó előzetes konzultációt fakultatívvá kell tenni és kerülni kell a jogszabályi követelmények megkettőzését.
- (35) A 2011/92/EU³⁶ és 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁷, adott esetben az Aarhusban, 1998. június 25-én aláírt, a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréstől, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az

³⁴ A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén az uniós fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény³⁸ (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény) és az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló Espooi egyezmény (a továbbiakban: Espooi Egyezmény) megfelelő és összehangolt végrehajtásának biztosítása kell a környezeti és éghajlati hatásvizsgálat főbb elveinek harmonizációját, határokon átnyúlóan is. A Bizottság iránymutatást tett közzé, amely az energia-infrastruktúrával kapcsolatos környezeti hatásvizsgálati eljárások egyszerűsítése érdekében segíti a tagállamokat a megfelelő jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések meghatározásában és a közös érdekű projektekre vonatkozóan az uniós jogban előírt környezeti hatásvizsgálati eljárások következetes alkalmazásának biztosításában³⁹. A tagállamoknak össze kell hangolniuk a közös érdekű projektekkel kapcsolatos vizsgálataikat, és ahol erre lehetőség van, közös vizsgálatot kell végezniük. A tagállamokat ösztönözni kell a bevált gyakorlatok cseréjére és az igazgatási kapacitásépítésre az engedélyezési eljárások során.

- (36) Fontos az engedélyezési eljárás egyszerűsítése és fejlesztése, miközben – a lehetséges mértékben és a szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével – tiszteletben kell tartani az új infrastruktúrák építésére vonatkozó nemzeti hatásköröket és eljárásokat. Tekintettel az energia-infrastruktúrák kiépítésének sürgető jellegére, az engedélyezési eljárás egyszerűsítésének egyértelműen meg kell határoznia azt a határidőt, ameddig az egyes hatóságoknak meg kell hozniuk a projekt építésével kapcsolatos határozatot. E határidő, melynek célja, hogy az eljárások hatékonyabb kialakítására és lebonyolítására ösztönözzön, semmiféleképpen nem korlátozhatja a környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban a környezetvédelemre, valamint a lakossági részvételre vonatkozó szigorú előírásokat. Ennek a rendeletnek határidőket kell megállapítania, a tagállamok azonban – amennyiben megvalósítható – törekedhetnek a projektek ezeknél rövidebb határidőn belüli megvalósítására, különösen az intelligens hálózatokkal kapcsolatos projektek esetében, amelyek az átviteli infrastruktúrákkal ellentétben nem feltétlenül igényelnek összetett engedélyezési eljárást. A hatáskörrel rendelkező hatóságok felelnek a határidők betartásának biztosításáért.
- (37) A tagállamok adott esetben átfogó határozataikba beépíthetik a következőkkel összefüggésben hozott határozatokat: egyéni földtulajdonosokkal a területükhöz való hozzáférésre, tulajdonjogukra vagy használati jogra vonatkozóan folytatott tárgyalások; egy meghatározott régió általános területfelhasználását megállapító területrendezés, mely olyan fejlesztésekre terjed ki, mint főutak, vasútvonalak, építmények, természetvédelmi területek stb., és nem kapcsolódik a tervezett projekt egyedi céljához; valamint üzemeltetési engedélyek odaítélése. Az engedélyezési eljárással összefüggésben a közös érdekű projekt kiterjedhet a vonatkozó infrastruktúrára, amennyiben az a projekt építéséhez vagy működéséhez alapvetően fontos. E rendelet és különösen az engedélyezésre, a lakossági részvételre és a közös érdekű projektek végrehajtására vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem sértheti a nemzetközi és az uniós jogot, ideértve a környezeti és emberi egészség védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a közös halászati és tengerpolitika keretében elfogadott rendelkezéseket, különösen a 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁰ rendelkezéseit.

³⁸ HL L 124., 2005.5.17., 4. o.

³⁹ „Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure 'Projects of Common Interest' (PCIs)” (Útmutató a közösségi érdekű energia-infrastruktúrával kapcsolatos projektek környezeti vizsgálati eljárásainak egyszerűsítéséhez), https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/89/EU irányelve (2014. július 23.) a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról (HL L 257., 2014.8.28., 135. o.).

- (38) A közös érdekű projektek fejlesztési, építési, üzemeltetési és fenntartási költségeit főszabályként teljes mértékben az infrastruktúra használóinak kell megfizetniük. A közös érdekű projektek akkor részesülhetnek tagállamok közötti költségmegosztásban, ha a piaci kereslet vagy a díjszabás várható hatásainak értékelése azt mutatja, hogy az infrastruktúra használói által fizetett díjak révén nem várható a költségek megtérülése.
- (39) A költségek megfelelő megosztásáról folyó egyeztetéseknek az adott infrastruktúra-projekt költségének és előnyeinek elemzésén kell alapulnia, amelyet az uniós tízéves hálózatfejlesztési terv keretében az átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata készített egy harmonizált, az energiarendszer egészére kiterjedő elemzést szolgáló módszertanra alapozva, ugyanannak a forgatókönyvnek a használatával, amelyet akkor alkalmaztak, amikor a projekt felvételre került a közös érdekű projektek uniós listájába, az (EU) 2019/943 és a 715/2009/EK rendelet értelmében, és amelyet az Ügynökség vizsgált felül. Ezen elemzés a fajlagos beruházási költségek összehasonlítása céljából figyelembe vehet mutatószámokat és megfelelő referenciaértékeket.
- (40) Az egyre integráltabbá váló belső energiapiacon az egyértelmű és átlátható tagállamok közötti költségmegosztási szabályok elengedhetetlenek a határokon átnyúló infrastruktúrára irányuló beruházások felgyorsításához. Alapvető fontosságú egy stabil finanszírozási keret biztosítása a közös érdekű projektek kidolgozásához, miközben vissza kell szorítani a pénzügyi támogatásra való rászorultságot. A tagállamok közötti költségmegosztási határozat meghozatalakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak teljes egészében meg kell osztaniuk a beruházási költségeket a tagállamok között, bele kell azokat építeniük a nemzeti díjszabásba, majd ezt követően meg kell állapítaniuk, hogy a nemzeti díjszabásokra gyakorolt hatás nem eredményez-e aránytalanul nagy terhet a fogyasztók számára. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ki kell küszöbölniük annak kockázatát, hogy a projektek a valóságos vagy becsült kiadások és bevételek figyelembevételére kettős támogatásban részesüljenek. E kiadásokat és bevételeket csak annyiban lehet figyelembe venni, amennyiben a projektekhez kapcsolódnak és az érintett költségek fedezésére szolgálnak.
- (41) A belső energiapiaci jogszabályok előírják, hogy a hálózatokhoz való hozzáférés díjainak megfelelő beruházási ösztönzőket kell tartalmazniuk. A közös érdekű projektek számos típusa azonban valószínűleg olyan externáliákat fog előidézni, amelyeket a szokásos díjszabási rendszer nem képes teljes mértékben figyelembe venni és nem lehet annak révén megtéríteni. A belső energiapiaci jogszabályok alkalmazásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell a közös érdekű projektek szilárd és kiszámítható, ösztönzőket is tartalmazó – a hosszú távú ösztönzőket is ideértve – szabályozási és pénzügyi keretéről, a projekt sajátos kockázati szintjével arányban. Különösen érvényes ez a határokon átnyúló projektekre, az olyan innovatív villamosenergia-átviteli technológiákra, amelyek lehetővé teszik a megújuló energia, a hálózatra termelt energia és a keresletoldali válaszingedmények széles körű integrációját az összekapcsolt hálózatokba, valamint az energiatechnológiai és digitalizációs projektekre, amelyek valószínűleg nagyobb kockázattal járnak, mint az egy tagállamban található hasonló projektek, vagy magasabb haszonnal kecsegtetnek az Unió számára. Ezenkívül a magas működési kiadásokkal rendelkező projekteknek megfelelő beruházási ösztönzőket is biztosítani kell. Különösen az offshore megújulóenergia-hálózatok, amelyek a villamosenergia-rendszerösszekötők kettős funkcionalitását és az offshore megújuló energiaforrásokból történő termelési projektek összekötőjének kettős szerepét töltik be, valószínűleg nagyobb kockázatokkal járnak, mint a hasonló szárazföldi infrastrukturális projektek, mivel eredendően kapcsolódnak olyan energiatermelő eszközökhöz, amelyek szabályozási kockázatokat, finanszírozási kockázatokat (például előzetes beruházások szükségessége), piaci kockázatokat és az új innovatív technológiák alkalmazásában rejlő kockázatokat hordoznak.

- (42) Ezt a rendeletet kizárólag a közös érdekű projektek engedélyezésére, az azokban való lakossági részvételre és azok szabályozási aspektusára kell alkalmazni. Ugyanakkor a tagállamok elfogadhatnak nemzeti rendelkezéseket, amelyek ugyanezen vagy hasonló szabályokat alkalmaznak olyan projektekre is, amelyek e rendelet értelmezésében nem minősülnek közös érdekű projekteknek. A szabályozási ösztönzők tekintetében a tagállamok elfogadhatnak nemzeti rendelkezéseket, amelyek ugyanezen vagy hasonló szabályokat alkalmaznak az energiatárolási kategóriába eső közös érdekű projektekre is.
- (43) Azon tagállamokat, amelyek nem tulajdonítanak kiemelt nemzeti jelentőséget az energiaipari infrastrukturális projekteknek az engedélyezési eljárásokat illetően, ösztönözni kell arra, hogy vegyék fontolóra a nemzeti jelentőségű státusz bevezetését, különösen annak értékelésével, hogy ez az engedélyezési eljárás felgyorsítását eredményezné-e.
- (44) Azon tagállamokat, amelyek jelenleg nem rendelkeznek az energiaipari infrastrukturális projekteket illetően gyorsított vagy sürgős bírósági eljárásokkal, ösztönözni kell arra, hogy vegyék fontolóra ilyen eljárások bevezetését, különösen annak értékelésével, hogy ez a szóban forgó projektek gyorsabb megvalósítását eredményezné-e.
- (45) A 347/2013/EU rendelet jól szemléltette, milyen hozzáadott értéket képvisel, ha az európai jelentőségű projektek végrehajtása érdekében a magánfinanszírozáshoz jelentős uniós pénzügyi támogatást nyújtanak. A gazdasági és pénzügyi helyzet, valamint a költségvetési megszorítások fényében a következő többéves pénzügyi kereten belül folytatódnia kell a célzott, támogatásokat és pénzügyi eszközöket egyaránt magában foglaló segítségnyújtásnak, új beruházók vonzása érdekében az energia-infrastruktúra-prioritásnak minősülő folyosókhoz és területekhez, az uniós költségvetés hozzájárulását a lehető legalacsonyabb szinten tartva.
- (46) A közös érdekű projekteknek jogosultnak kell lenniük tanulmányokhoz, illetve bizonyos feltételek mellett kivitelezéshez – akár támogatás, akár innovatív pénzügyi eszközök formájában – nyújtott uniós pénzügyi támogatásra [az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló, a COM(2018)438 javaslat szerinti] az (EU) ... rendelet értelmében, annak biztosítása érdekében, hogy személyre szabott támogatást lehessen nyújtani azoknak a közös érdekű projekteknek, amelyek a jelenlegi szabályozási keret és a piaci feltételek mellett nem életképesek. Fontos elkerülni a versenytorzulásokat, különösen az azonos, kiemelt jelentőségű uniós folyosók megvalósításához hozzájáruló projektek között. A szóban forgó pénzügyi támogatás hivatott biztosítani a szükséges szinergiákat a strukturális alapokkal az intelligens energiaszolgáltató hálózatok finanszírozása érdekében, valamint az (EU) 2020/1294 bizottsági végrehajtási rendelet⁴¹ szerinti uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmussal. A közös érdekű projektekbe történő beruházások tekintetében háromlépéses logikának kell érvényesülnie. Először is, a piacnak elsőbbsége van a beruházás tekintetében. Másodszor, ha a piac nem vállalkozik a beruházásra, akkor szabályozási megoldásokat kell keresni – szükség esetén a vonatkozó szabályozási keret kiigazításával –, és gondoskodni kell a vonatkozó szabályozási keret alkalmazásáról. Harmadszor, ha az első két lépésben nem sikerült a szükséges beruházásokat biztosítani a közös érdekű projektek számára, akkor lehetőséget kell biztosítani uniós pénzügyi támogatás nyújtására, amennyiben a közös érdekű projekt teljesíti az alkalmazandó támogathatósági feltételeket. A közös érdekű projektek a támogatások formájában nyújtott finanszírozást kiegészítő InvestEU program keretében is támogathatóak.

⁴¹

A Bizottság (EU) 2020/1294 végrehajtási rendelete (2020. szeptember 15.) az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusról (HL L 303., 2020.9.17., 1. o.).

- (47) A kölcsönös érdekű projektekhez kapcsolódóan kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat csak az Unió területén található beruházások számára lehet elérhetővé tenni, és csak abban az esetben, ha legalább két tagállam pénzügyileg jelentősen hozzájárul a projekt beruházási költségeihez tekintettel annak előnyeire.
- (48) A 715/2009/EK, (EU) 2019/942⁴² és (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁴³, valamint a 2009/73/EK és (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (49) A 347/2013/EU rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.
- (50) Annak biztosítása érdekében, hogy a kiemelt jelentőségű folyosók és a tematikus területek összetétele a lehető legjobban tükrözze az energia-infrastruktúra fejlődését, és hogy az egyes csoportokban az uniós listára felkerülni kívánó projektek száma megfelelő és észszerű maradjon, hogy lehetővé tegye az átfogó, alapos értékelést, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a közös érdekű projektek uniós szintű listája azokra a projektekre korlátozódjon, amelyek a leginkább elősegítik a stratégiai jelentőségű, energia-infrastruktúra-prioritásnak minősülő folyosók és tematikus területek megvalósítását, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el:

- e rendelet kiegészítésére vonatkozóan a kiemelt jelentőségű folyosók és a tematikus területek körének és összetételének felülvizsgálatával, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és tematikus területek új listáinak elfogadásával;

- e rendelet mellékleteinek módosítására vonatkozóan, a közös érdekű projektek uniós listájának elfogadása és felülvizsgálata érdekében, egyidejűleg azonban tiszteletben tartva a tagállamoknak a területüket érintő közös érdekű projektekre és kölcsönös érdekű projektekre vonatkozó jóváhagyási jogát.

Figyelembe véve e rendelet célkitűzései megvalósításának szükségességét, és tekintettel az uniós listákon mostanáig szereplő projektek számára, a közös érdekű projektek összes mennyiségének kezelhetőnek kell maradnia, a számuk ezért nem haladhatja meg jelentősen a 220-at. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus előkészítésekor és szövegezésekor a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, időben történő és megfelelő továbbításáról. Ha ezt szükségesnek ítélik, az Európai Parlament és a Tanács szakértőket küldhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó bizottsági szakértői csoportok olyan üléseire, amelyekre a tagállamok szakértőit meghívták. A regionális csoportokban folytatott megbeszélések alapvető fontosságúak a Bizottság számára a közös érdekű projektek listáját létrehozó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásához. Ezért helyénvaló, hogy az Európai Parlament és a Tanács – a lehetséges és e rendelet kereteivel összeegyeztethető mértékben – tájékoztatást kapjon a regionális csoportok üléseiről, és szakértőket küldhessen az ülésekre a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016-os intézményközi megállapodással⁴⁴ összhangban.

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.).

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

⁴⁴ HL L 123., 2016.5.12., 1–14. o. Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról.

- (51) A tagállamok közötti költségmegosztási eljárások tekintetében e rendelet egységes végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében, valamint a tagállamok számára annak lehetővé tétele érdekében, hogy felmérjék a tengeri medencékben található offshore megújulóenergia-hálózatok előnyeit és költségeit a termelőhelyekkel kapcsolatos piaci pénzügyi intézkedésekre (mint például már megítélt támogatás) is tekintettel, és előzetes költségmegosztási elemzést végezzenek az egyes tengeri medencék szintjén, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 291. cikkével összhangban végrehajtási hatásköröket kell a Bizottságra ruházni. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁴⁵ megfelelően kell gyakorolni. E végrehajtási jogi aktusokat a tanácsadóbizottsági eljárással kell elfogadni.
- (52) Mivel e rendelet célkitűzéseit, nevezetesen a transzeurópai energiahálózatok kiépítését és kölcsönös átjárhatóságát, valamint az e hálózatokhoz való csatlakozást tagállami szinten nem lehet kielégítően megvalósítani, és ezért uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritási elvvel összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

(1) E rendelet iránymutatásokat állapít meg a transzeurópai energia-infrastruktúra I. mellékletben szereplő kiemelt jelentőségű folyosóinak és területeinek (a továbbiakban: az energia-infrastruktúra kiemelt jelentőségű folyosói és területei) időben történő kiépítéséhez és kölcsönös átjárhatóságához, amelyek hozzájárulnak az Unió 2030-ra kitűzött energia- és éghajlat-politikai céljaihoz és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzéséhez.

(2) E rendelet különösen:

- a) előírja a kiemelt jelentőségű folyosók és területek megvalósításához szükséges és a II. melléklet szerinti villamosenergia-, intelligens gázhálózat-, hidrogén-, elektrolizátor- és szén-dioxid-infrastruktúrák kategóriáiba (a továbbiakban: energia-infrastruktúra-kategóriák) tartozó közös érdekű projektek azonosítását;
- b) észszerűsítés, szorosabb koordináció, az engedélyezés felgyorsítása és a lakossági részvétel kiterjesztése révén előmozdítja a közös érdekű projektek időben történő végrehajtását;
- c) szabályokat és iránymutatásokat ír elő a közös érdekű projektek költségeinek és a kockázatalapú ösztönzőknek a határokon átnyúló megosztására vonatkozóan;
- d) meghatározza a közös érdekű projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságának feltételeit;
- e) a kölcsönös érdekű projektek azonosításával foglalkozik.

⁴⁵

HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

Fogalommeghatározások

A 2009/73/EK, (EU) 2018/2001⁴⁶ és (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 715/2009/EK, (EU) 2019/942, és (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet fogalommeghatározásai mellett e rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „energia-infrastruktúra”: minden olyan, az energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó fizikai berendezés és létesítmény, amely az Unió területén található, vagy az Uniót egy vagy több harmadik országgal kapcsolja össze;
2. „átfogó határozat”: egy tagállam hatósága vagy hatóságai – kivéve a bíróságokat és törvényszékeket – által hozott valamely határozat vagy határozatok együttese, amely eldönti, hogy a projektgazda számára engedélyezett-e egy közös érdekű projekt megvalósítása érdekében az energia-infrastruktúra kiépítése azzal, hogy lehetőséget biztosít számára a szükséges kivitelezés megkezdésére, illetve a kapcsolódó beszerzési eljárás lefolytatása után történő megkezdésére („építésre kész állapot”), a közigazgatási fellebbezési eljárás keretében hozott bármely határozat sérelme nélkül;
3. „projekt”: az energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó egy vagy több vezeték, csővezeték, létesítmény, berendezés vagy felszerelés;
4. „közös érdekű projekt”: olyan projekt, amely szükséges az energia-infrastruktúra I. mellékletben szereplő kiemelt jelentőségű folyosóinak és területeinek megvalósításához, és amely szerepel a közös érdekű projektek 3. cikkben említett uniós listáján;
5. „közös érdekű projekt”: az Unió által harmadik országokkal együttműködésben támogatott projekt;
6. „energia-infrastruktúra-szűkület”: valamely energiarendszerben a fizikai áramlásoknak az elégtelen átviteli kapacitás következtében – ideértve egyebek mellett az infrastruktúra hiányát is – történő lefékeződése;
7. „projektgazda”:
 - a) közös érdekű projektet végrehajtó átvitelrendszer-üzemeltető, elosztórendszer-üzemeltető vagy egyéb üzemeltető vagy beruházó; vagy
 - b) több átvitelrendszer-üzemeltető vagy elosztórendszer-üzemeltető, egyéb üzemeltető, beruházó vagy ezek bármely csoportja esetében az alkalmazandó nemzeti jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező jogi személy, amelyet az említett üzemeltetők vagy beruházók között létrejött szerződéses megállapodás jelöl ki, és amely jogképességgel rendelkezik arra, hogy a szerződéses megállapodás felei nevében jogi kötelezettséget és pénzügyi felelősséget vállaljon;
8. „intelligens villamosenergia-hálózat”: olyan villamosenergia-hálózat, amelyben a hálózatüzemeltető digitálisan figyelemmel kísérheti a hálózatra csatlakozott felhasználók tevékenységeit, valamint információs és kommunikációs technológiákat (IKT) alkalmaz az érintett hálózatüzemeltetőkkel, energiatermelőkkel, fogyasztókkal és/vagy termelő-

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

fogyasztókkal való kommunikációhoz a villamos energia fenntartható, költséghatékony és biztonságos továbbítása céljából;

9. „intelligens gázhálózat”: olyan földgázhálózat, amely innovatív digitális megoldásokat alkalmaz az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és megújuló gázforrások költséghatékony, a fogyasztók igényeivel és a gázminőségi követelményekkel összhangban történő integrálásához, a kapcsolódó gázfogyasztás szénlábnomának csökkentése, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok nagyobb részarányának elősegítése, valamint más energiahordozókkal és ágazatokkal való kapcsolatok létrehozása érdekében;
10. „érintett hatóságok”: azok a hatóságok, amelyek a nemzeti jogszabályok alapján az ingatlanok (ideértve az energia-infrastruktúrát is) tervezésével, formatervezésével és építésével kapcsolatos különböző engedélyek kiadására hatáskörrel rendelkeznek;
11. „kivitelezés”: az összetevők, rendszerek és szolgáltatások – beleértve a szoftvereket is – beszerzése, szállítása és telepítése, valamint a projekthez kapcsolódó fejlesztési, kivitelezési és telepítési tevékenységek végzése, valamint a létesítmények átadása és a projekt elindítása;
12. „tanulmányok”: a projekt végrehajtásának előkészítéséhez szükséges tevékenységek, például előkészületi, megvalósíthatósági, értékelő, tesztelő és hitelesítő tanulmányok – beleértve a szoftvereket is –, valamint minden más ezt elősegítő technikai intézkedés, beleértve a kivitelezést megelőző, a projekt meghatározásához és végrehajtásához, valamint a finanszírozására vonatkozó döntésekhez szükséges olyan intézkedéseket, mint például az érintett helyszínek feltárása és a finanszírozási konstrukció előkészítése;
13. „nemzeti szabályozó hatóság”: a 2009/73/EK irányelv 39. cikkének (1) bekezdése, vagy az (EU) 2019/944 irányelv 57. cikkének (1) bekezdése alapján kijelölt nemzeti szabályozó hatóság;
14. „üzembe helyezés”: valamely projekt megépítés utáni üzembe állításának folyamata;
15. „érintett nemzeti szabályozó hatóságok”: azon tagállamok nemzeti szabályozó hatóságai, amelyekre a projekt jelentős pozitív hatást gyakorol;
16. „az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás”: olyan folyamat, amely gondoskodik arról, hogy egy, a releváns alkalmazkodást célzó intézkedéseket is magában foglaló éghajlati sérülékenységi és kockázatértékelés révén biztosítsák az energia-infrastruktúra rezilienciáját az éghajlatváltozás lehetséges káros hatásaival szemben.

II. FEJEZET

A KÖZÖS ÉRDEKŰ PROJEKTEK ÉS KÖLCSÖNÖS ÉRDEKŰ PROJEKTEK

3. cikk

A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listája

(1) A III. melléklet 1. pontjával összhangban regionális csoportokat (a továbbiakban: csoportok) kell létrehozni. Az egyes csoportokba való besorolás az I. mellékletben szereplő egyes kiemelt jelentőségű folyosók és területek, valamint azok földrajzi kiterjedése alapján történik. A csoportokban a döntéshozatali hatáskört a tagállamok és a Bizottság – mint a csoportok döntéshozó testülete – gyakorolja.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 20. cikknek megfelelően olyan felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyek a kiemelt jelentőségű folyosók és területek köre és összetétele vonatkozásában kiegészítik e rendeletet.

(2) Az egyes csoportok a III. mellékletben foglalt rendelkezésekre tekintettel elfogadják saját eljárási szabályzatukat.

(3) A III. melléklet 2. pontjában ismertetett eljárás szerint az egyes csoportok döntéshozó testületei elfogadják a javasolt közös érdekű projekteket tartalmazó regionális listát a projekteknek az energia-infrastruktúra-prioritásnak minősülő folyosók és területek megvalósításához való hozzájárulása és a 4. cikkben meghatározott kritériumok teljesítése alapján.

Ha egy csoport regionális listát állít össze:

a) minden egyes közös érdekű projektjavaslathoz kéri azon államok jóváhagyását, amelyek területét a projekt érinti; ha egy állam úgy határoz, hogy nem adja meg jóváhagyását, ennek megalapozott indokait közli az érintett csoporttal;

b) figyelembe veszik a Bizottság tanácsát, mely szerint a közös érdekű projektek száma ne haladja meg a kezelhető mennyiséget.

(4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 20. cikkével összhangban az e rendelet mellékleteit módosító felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a közös érdekű projektek uniós listájának (a továbbiakban: uniós lista) létrehozása érdekében, figyelemmel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 172. cikke (2) bekezdésére.

Hatáskörében eljárva a Bizottság a csoportok döntéshozó testületei által a III. melléklet 1. pontjának 2. alpontja szerint elfogadott regionális listák alapján az e cikk (3) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően gondoskodik az uniós lista kétévenkénti összeállításáról.

Az e rendelet értelmében vett első uniós listát legkésőbb 2023. november 30-ig el kell fogadni.

(5) A Bizottság az uniós lista regionális listák alapján történő összeállításakor:

a) gondoskodik róla, hogy kizárólag azon projektek kerüljenek fel a listára, amelyek teljesítik a 4. cikkben említett kritériumokat;

b) gondoskodik a régióközi összhangról, a III. melléklet 2. pontja 12. alpontjának megfelelően figyelembe véve az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) véleményét;

c) a III. melléklet 2. pontja 9. alpontjának megfelelően figyelembe veszi a tagállamok véleményét;

d) törekszik az uniós listán szereplő közös érdekű projektek kezelhető számának elérésére.

(6) Az e cikk (4) bekezdése alapján az uniós listán a II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és e) alpontjában meghatározott energia-infrastruktúra-kategóriák alatt szereplő közös érdekű projektek az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikkének és a 715/2009/EK rendelet 12. cikkének megfelelően szerves részét képezik az érintett regionális beruházási terveknek, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikkének és a 2009/73/EK irányelv 22. cikkének megfelelően a kapcsolódó nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terveknek, és adott esetben bármely más érintett nemzeti infrastruktúrára vonatkozó tervnek. E projekteknek valamennyi említett tervben a lehető legnagyobb prioritást biztosítják. E bekezdés nem alkalmazandó azokra a kölcsönös érdekű projektekre.

A közös érdekű projektekre és a kölcsönös érdekű projektekre vonatkozó kritériumok

(1) A közös érdekű projektek megfelelnek az alábbi általános kritériumoknak:

- a) a projekt szükséges legalább egy energia-infrastruktúra-prioritásnak minősülő folyosóhoz és területhez;
- b) a projektnek a (3) bekezdésben meghatározott egyedi kritériumok szerint értékelt lehetséges átfogó előnyei meghaladják – hosszú távon is – a projekt költségeit;
- c) a projekt megfelel a következő kritériumok valamelyikének:
 - i. legalább két tagállam részvételét irányozza elő úgy, hogy a projekt közvetlenül átnyúlik két vagy több tagállam határán;
 - ii. valamely tagállam területén helyezkedik el és a IV. melléklet 1. pontja szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír.

(2) A kölcsönös érdekű projektek megfelelnek az alábbi általános kritériumoknak:

- a) a projekt jelentősen hozzájárul az Unió és a harmadik ország dekarbonizációs célkitűzéseikhez és a fenntarthatósághoz, többek között a megújuló energia hálózatba való integrálása, valamint a megújuló forrásból termelt energiának a főbb fogyasztói központokhoz és tárolóhelyekhez történő továbbítása révén, és;
- b) a projektnek a (3) bekezdésben meghatározott egyedi kritériumok szerint értékelt lehetséges átfogó előnyei meghaladják – hosszú távon is – a projekt költségeit;
- c) a projekt legalább egy tagállam területén és legalább egy harmadik ország területén helyezkedik el és a IV. melléklet 2. pontja szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír;
- d) az Unió területén található rész tekintetében a projekt összhangban van a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelvvel, amennyiben a II. melléklet 1. és 3. pontjában leírt infrastruktúra-kategóriákba tartozik;
- e) az érintett harmadik ország vagy országok esetében magas szintű szabályozási összehangolás vagy konvergencia tapasztalható az Unió általános szakpolitikai célkitűzéseinek támogatása érdekében, különös tekintettel az alábbiak biztosítására:
 - i. jól működő belső energiapiac;
 - ii. az energiaellátás együttműködésen és szolidaritáson alapuló biztonsága;
 - iii. olyan a termelést, az átvitelt és az elosztást is magában foglaló energetikai rendszer, amely a Párizsi Megállapodással és az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseivel összhangban ráállt egy, a dekarbonizáció felé mutató pályára; és különösen a CO₂-kibocsátás-áthelyezés elkerülése;
- f) az érintett harmadik ország vagy országok a 7. cikkben meghatározottak szerint támogatják a projekt elsőbbségi státuszát, és vállalják, hogy a gyorsított végrehajtás érdekében hasonló ütemtervet követnek, valamint, hogy megfelelnek az Unióban a közös érdekű projektekre alkalmazandó egyéb szakpolitikai és támogató szabályozási intézkedéseknek.

(3) A különböző energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektekre az alábbi egyedi kritériumok alkalmazandók:

a) a II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és e) alpontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó villamosenergia-átviteli és -tárolási projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával és a megújuló energiatermelésnek a főbb fogyasztási központokba és tárolóhelyekre történő továbbításával, valamint a következő sajátos kritériumok legalább egyikéhez:

- i. piaci integráció, többek között legalább egy tagállam elszigeteltségének megszüntetése és az energia-infrastruktúra-szüksületek mérséklése révén; verseny és a rendszer rugalmassága;
- ii. ellátásbiztonság, többek között a kölcsönös átjárhatóság, a rendszer rugalmassága, a kiberbiztonság, a megfelelő összekapcsolások és a rendszer biztonságos és megbízható működése révén;

b) a II. melléklet 1. pontjának d) alpontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens villamosenergia-hálózati projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával, valamint a következő sajátos kritériumok közül legalább kettőhöz:

- i. ellátásbiztonság, többek között a villamosenergia-átvitel és -elosztás hatékonysága és kölcsönös átjárhatósága révén a napi hálózati működés során, valamint a túlterhelések elkerülése és a hálózati felhasználók integrációja és bevonása révén;
- ii. piaci integráció, többek között hatékony rendszerüzemeltetés és a rendszerösszekötők használata révén;
- iii. hálózatbiztonság, az ellátás rugalmassága és minősége, többek között a kiegyenlítés, a kiberbiztonság, a nyomon követés, a rendszerellenőrzés és a hibajavítás terén az innováció nagyobb mértékű elterjedése révén.

c) a II. melléklet 5. pontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó szén-dioxid-szállítási projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:

- i. a szén-dioxid-kibocsátás elkerülése az energiaellátás biztonságának fenntartásával;
- ii. a szén-dioxid-szállítás rugalmasságának és biztonságosságának növelése;
- iii. hatékony erőforrás-felhasználás több szén-dioxid-forrás és -tárolóhely közös infrastruktúrával történő összekapcsolásának lehetővé tétele, valamint a környezeti terhek és kockázatok csökkentése révén.

d) a II. melléklet 3. pontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó hidrogénprojekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz, többek között az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló energiaforrásokból nyert hidrogén hasznosításának fokozása, valamint (azáltal, hogy rugalmasságot és/vagy tárolási megoldásokat kínál) a váltakozó megújulóenergia-termelés támogatása révén. Továbbá a projekt az alábbi egyedi kritériumok közül legalább egyhez jelentősen hozzájárul:

- i. piaci integráció, többek között a tagállamok meglévő vagy kialakulóban lévő hidrogénhálózatainak összekapcsolásával, vagy más módon hozzájárulva egy, a

hidrogén szállítására és tárolására szolgáló uniós szintű hálózat létrejöttéhez, valamint az összekapcsolt rendszerek interoperabilitásának biztosításával;

ii. ellátásbiztonság és rugalmasság, többek között a megfelelő összekapcsolások és a rendszer biztonságos és megbízható működésének elősegítése révén;

iii. verseny, többek között az ellátási források sokféleségéhez és a hálózati felhasználókhöz való átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés lehetővé tételével.

e) a II. melléklet 4. pontjában említett kategóriába tartozó elektrolizátorokat illetően a projekt jelentősen hozzájárul valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:

i. fenntarthatóság, többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésével és a megújuló energiaforrásokból nyert hidrogén hasznosításának fokozásával;

ii. ellátásbiztonság, többek között a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködtetéshez való hozzájárulással, vagy tárolási és/vagy rugalmassági megoldások (például felhasználóoldali válasz és kiegyensúlyozási szolgáltatások) kínálásával;

iii. az intelligens energiaszektor integrációjának megkönnyítése a különféle energiahordozók és ágazatok összekapcsolásával.

f) a II. melléklet 2. pontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens gázhálózati projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz azáltal, hogy lehetővé teszi és megkönnyíti a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok (például a biometán vagy megújuló energiaforrásokból nyert hidrogén) gázelosztó és -átviteli hálózatokba történő integrációját az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében. Továbbá a projekt az alábbi egyedi kritériumok közül legalább egyhez jelentősen hozzájárul:

i. a hálózatbiztonság és az ellátás minősége a hálózat napi működése során a gázszállítás és -elosztás hatékonyságának és átjárhatóságának javításával, többek között a különböző minőségű gázok injektálásából fakadó kihívásoknak innovatív technológiák bevezetése révén történő kezelésével és a kiberbiztonsággal;

ii. piaci működés és ügyfélszolgálat;

iii. az intelligens energiaszektor integrációjának megkönnyítése annak más energiahordozókkal és szektorokkal való összekapcsolásával, valamint a felhasználóoldali válasz lehetővé tételével.

(4) A II. melléklet 1–4. pontjában említett energia-infrastruktúra-kategóriákba tartozó projekteket illetően az e cikk (3) bekezdésében szereplő kritériumokhoz való hozzájárulást a IV. melléklet 3–7. pontjában meghatározott mutatók alapján értékelik.

(5) A közös érdekű projektként támogatható és regionális listára felvehető valamennyi projekt értékelésének megkönnyítése végett az egyes csoportok átlátható és objektív módon értékelik, hogy az egyes projektek mennyire járulnának hozzá ugyanazon prioritásnak minősülő folyosó vagy terület megvalósításához. Az egyes csoportok értékelési módszerüket a (3) bekezdésben említett kritériumokhoz való összesített hozzájárulás alapján állapítják meg. Ezen értékelés rangsorolja a projekteket a csoport belső használatára. Sem a regionális, sem az uniós lista semmiféle rangsort nem

tartalmazhat, és a rangsor – a III. melléklet 2. pontjának 14. alpontjában említetten kívül – semmiféle későbbi célból nem használható fel.

A projektek értékelése során a csoportoknak körültekintően meg kell vizsgálniuk a következőket:

- a) a projektek mennyire sürgősek az Unió dekarbonizációval, piaci integrációval, versennyel, fenntarthatósággal, valamint az ellátás biztonságával kapcsolatos energiapolitikai céljainak elérése szempontjából;
- b) a projektek mennyire hatékonyan egészítik ki a többi projektjavaslatot;
- c) olyan projektjavaslatok esetében, amelyek az adott időpontban közös érdekű projektnek minősülnek, a projekt végrehajtásának előrehaladását, valamint a jelentéstételi és átláthatósági kötelezettségeknek való megfelelést.

A II. melléklet 1. pontjának d) alpontjában és 2. pontjában meghatározott energia-infrastruktúra-kategóriába tartozó, intelligens villamosenergia-hálózatokkal és intelligens gázhálózatokkal kapcsolatos projektek esetében rangsorolni kell az ugyanazt a két tagállamot érintő projekteket, és körültekintően meg kell vizsgálni a projekt által érintett felhasználók számát, valamint az éves energiafogyasztást és a nem szabályozható forrásokból termelt energia részesedését az érintett felhasználók által lefedett területen.

5. cikk

Végrehajtás és nyomon követés

(1) A projektgazdák a közös érdekű projektekhez végrehajtási tervet készítenek, amely ütemtervet tartalmaz a következőkre vonatkozóan:

- a) megvalósíthatósági és tervezési tanulmányok, többek között az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, valamint a környezetvédelmi jogszabályoknak és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfeleléssel kapcsolatosan;
- b) a nemzeti szabályozó hatóság vagy más érintett hatóság általi jóváhagyás;
- c) építés és üzembe helyezés;
- d) a 10. cikk (5) bekezdésének b) pontjában említett engedélyezési ütemterv.

(2) A saját területükön megvalósuló közös érdekű projektek végrehajtásának előmozdítása érdekében az átvitelrendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, illetve egyéb üzemeltetők együttműködnek egymással.

(3) Az Ügynökség és az érintett csoportok nyomon követik a közös érdekű projektek végrehajtása terén elért haladást, és szükség esetén ajánlásokat tesznek a közös érdekű projektek végrehajtásának megkönnyítése érdekében. A csoportok a (4), (5) és (6) bekezdéssel összhangban további tájékoztatást kérhetnek, üléseket hívhatnak össze az érintett felek részvételével, és kérhetik a Bizottságtól a helyszínen nyújtott információk ellenőrzését.

(4) A projektgazdák egy közös érdekű projektnek a 3. cikk szerinti uniós listára történő felvételét követő minden év december 31-ig éves jelentést nyújtanak be a II. melléklet 1–4. pontjában említett kategóriákba tartozó projektekre vonatkozóan a 8. cikkben említett hatáskörrel rendelkező hatóságnak.

E jelentésnek részletesen ki kell térnie az alábbiakra:

- a) a projekt fejlesztése, kivitelezése és az üzembe helyezés terén elért haladás, különös tekintettel az engedélyezési és konzultációs eljárásokra, valamint a a környezetvédelmi

jogszabályoknak, a környezetet érintő „jelentős károkozás elkerülését célzó” elvnek való megfelelésre, és az éghajlathoz való alkalmazkodás érdekében tett intézkedések;

b) adott esetben a végrehajtási tervhez viszonyított késések, a késések okai és más felmerült nehézségek;

c) adott esetben a késések leküzdését célzó felülvizsgált terv.

(5) A 8. cikkben említett hatáskörrel rendelkező hatóságok minden év január 31-ig benyújtják az Ügynökségnek és az érintett csoportnak az e cikk (4) bekezdésében említett jelentést, kiegészítve azt a saját területükön folyó közös érdekű projektek végrehajtásának előrehaladására és adott esetben a késésekre vonatkozó információkkal, kitérve az engedélyezési eljárásokra és a késések okaira. A hatáskörrel rendelkező hatóságok jelentéshez való hozzájárulását egyértelműen jelezni kell, és azt a projektgazdák által előterjesztett szöveg módosítása nélkül kell megfogalmazni.

(6) Minden év április 30-ig, amikor új uniós listát kell elfogadni, az Ügynökség a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó közös érdekű projektekre vonatkozóan összefoglaló jelentést nyújt be a csoportoknak, amelyben értékeli az elért eredményeket és adott esetben ajánlásokat tesz a késések és a felmerült nehézségek leküzdésére. Ezen összefoglaló jelentés értékeli továbbá az (EU) 2019/942 rendelet 5. cikkével összhangban az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terveknek az energia-infrastruktúra kiemelt jelentőségű folyosóinak és területeinek tekintetében történő következetes végrehajtását.

(7) Amennyiben a közös érdekű projekt üzembe helyezése a végrehajtási tervhez viszonyítva a projektgazdán kívül álló kényszerítő okoktól eltérő ok miatti késik, a következő intézkedések alkalmazandók:

a) amennyire az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában és a 2009/73/EK irányelv 22. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában említett intézkedések a vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmében alkalmazhatók, a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják a beruházás végrehajtását;

b) ha a nemzeti szabályozó hatóságoknak az a) pont szerinti intézkedései nem alkalmazhatók, a projektgazda kiválaszt egy harmadik felet a projekt vagy annak egy része finanszírozására vagy kivitelezésére. A projektgazda még azelőtt köteles a fentiek szerint eljárni, hogy a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponthoz viszonyított késés meghaladná a két évet;

c) ha nem választják ki a harmadik felet a b) pont szerint, a tagállam vagy a rendelkezése szerinti nemzeti szabályozó hatóság a b) pontban említett határidő lejártát követő két hónapon belül kijelölhet egy harmadik felet a projekt finanszírozására vagy kivitelezésére, akit a projektgazda köteles elfogadni;

d) ha a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponthoz viszonyított késés meghaladja a két év két hónapot, a Bizottság – az érintett tagállamok jóváhagyásával és maradéktalan együttműködésével – bármely harmadik fél mint alkalmas projektgazda számára nyitva álló pályázati felhívást tehet közzé a projekt egy megállapodott ütemterv szerinti megépítésére;

e) a c) vagy d) pont alkalmazása esetén a beruházás helye szerinti rendszerüzemeltető biztosítja a megvalósítást végző üzemeltetők, beruházók vagy harmadik fél számára a beruházás befejezéséhez szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja az átviteli hálózathoz, és általánosságban minden tőle telhetőt megtesz a beruházás végrehajtásának, valamint a közös érdekű projekt biztonságos, megbízható és hatékony üzemeltetésének és karbantartásának megkönnyítésére.

(8) A közös érdekű projekt a 3. cikk (4) bekezdésében leírt eljárással összhangban eltávolítható az uniós listáról, amennyiben az adott listára való felvétel olyan téves információkon alapult, amelyek döntően befolyásolták a listára való felvételt, vagy ha a projekt nem felel meg az uniós jognak.

(9) Az uniós listán már nem szereplő projektek elveszítik a közös érdekű projekt státuszához kapcsolódó, e rendelet által keletkeztetett jogokat és kötelezettségeket.

Ugyanakkor az az uniós listán már nem szereplő projekt, amely esetében a hatáskörrel rendelkező hatóság megvizsgálás céljából kérelmet fogadott be, megőrzi a III. fejezet által keletkeztetett jogokat és kötelezettségeket, kivéve, ha a projekt a (8) bekezdésben felsorolt okokból került le a listáról.

(10) Ez a cikk nem érinti az uniós listáról történő visszavonását megelőzően a közös érdekű projekt számára folyósított uniós pénzügyi támogatásokat.

6. cikk

Az európai koordinátorok

(1) Amennyiben egy közös érdekű projekt végrehajtása jelentős nehézségekbe ütközik, a Bizottság – az érintett tagállamokkal egyetértésben – legfeljebb egy évre európai koordinátort jelölhet ki, akinek a megbízatása kétszer újítható meg.

(2) Az európai koordinátor:

- a) előmozdítja azon projekteket, amelyekhez európai koordinátorként kijelölték, valamint a projektgazdák és valamennyi érdekelt fél közötti határokon átnyúló párbeszédet;
- b) igény szerint valamennyi félnek segítséget nyújt az érdekelt felekkel folytatott egyeztetésben és a projektekre vonatkozó szükséges engedélyek megszerzésében;
- c) adott esetben tanácsokkal látja el a projektgazdákat a projekt finanszírozásával kapcsolatban;
- d) biztosítja, hogy az érintett tagállamok megfelelő támogatást és stratégiai iránymutatást nyújtsanak a projektek előkészítéséhez és végrehajtásához;
- e) évente – illetve adott esetben megbízatása lejártakor – jelentést nyújt be a Bizottsághoz a projektekben elért haladásról és minden olyan nehézségről és akadályról, amelyek várhatóan jelentősen késleltetik a projektek üzembe helyezésének időpontját. A Bizottság a jelentéseket eljuttatja az Európai Parlamenthez és az érintett csoportokhoz.

(3) Az európai koordinátort az adott projektekhez kapcsolódóan reá bízott feladatok terén szerzett tapasztalatai alapján választják ki.

(4) Az európai koordinátort kijelölő határozat tartalmazza a feladatmeghatározást, és részletesen ismerteti a megbízás időtartamát, az egyes feladatokat és az ezekhez tartozó határidőket, valamint a követendő módszertant. A koordinációs törekvéseknek a projektek összetett jellegével és becsült költségeivel arányosnak kell lenniük.

(5) Az érintett tagállamok maradéktalanul együttműködnek az európai koordinátorral a (2) és (4) bekezdésben említett feladatainak végrehajtásában.

III. FEJEZET

ENGEDÉLYEZÉS ÉS LAKOSSÁGI RÉSZVÉTEL

7. cikk

A közös érdekű projektek „elsőbbségi státusza”

(1) Az uniós lista elfogadásával az engedélyezési eljárás során meghozandó valamennyi döntés vonatkozásában megállapítást nyer, hogy az érintett projektek az energiapolitika szempontjából – a projekt elhelyezkedésének pontos helyére, nyomvonalára vagy technológiájára való tekintet nélkül – szükségese.

(2) A közös érdekű projektekhez kapcsolódó kérelmek hatékony igazgatási feldolgozásának biztosítása érdekében a projektgazdák és valamennyi érintett hatóság gondoskodik arról, hogy az említett kérelmekkel a lehető leggyorsabban foglalkozzanak.

(3) Az uniós jogból eredő kötelezettségek sérelme nélkül, amennyiben a nemzeti jog szerint ilyen státusz létezik, a közös érdekű projekteknek a lehető legnagyobb jelentőséget kell odaítélni nemzeti szinten, és az engedélyezési eljárások során, és – ha a nemzeti jog így rendelkezik – a területrendezési során is, beleértve a környezeti hatásvizsgálatokhoz kapcsolódó eljárásokat, megfelelően kell kezelni őket, oly módon, ahogyan a megfelelő típusú energia-infrastruktúrára alkalmazandó nemzeti jog ilyen elbánásról rendelkezik.

(4) A közös érdekű projektekkel kapcsolatosan bármely nemzeti bíróság, törvényszék, testület előtt (ideértve a békéltetést vagy a választottbírásgot is, amennyiben a nemzeti jogszabályok szerint ezekre lehetőség van) zajló valamennyi vitarendezési eljárást, peres eljárást, fellebbezést és bírósági jogorvoslatot, sürgősként kell kezelni, a nemzeti jogban előírt sürgősségi eljárások alkalmazásával.

(5) A tagállamok a közös érdekű projektek környezeti hatásvizsgálati eljárásainak észszerűsítésével kapcsolatban kiadott, meglévő bizottsági útmutatás kellő figyelembevételével értékelik, hogy mely jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésekre van szükség a környezeti hatásvizsgálati eljárások észszerűsítése, illetve ezek következetes alkalmazásának biztosítása érdekében, és erről tájékoztatják a Bizottságot.

(6) [2022. szeptember 1]-jéig a tagállamok meghozzák az (5) bekezdés szerint általuk azonosított, nem jogalkotási intézkedéseket.

(7) [2023. január 1]-jéig a tagállamok meghozzák az (5) bekezdés szerint általuk azonosított, jogalkotási intézkedéseket. Az említett intézkedések nem érinthetik az uniós jogból fakadó kötelezettségeket.

(8) Feltéve, hogy megfelelnek az ezen irányelvekben meghatározott valamennyi feltételnek, a 92/43/EGK irányelv 6. cikke (4) bekezdésében és a 2000/60/EK irányelv 4. cikke (7) bekezdésében említett környezeti hatásokra tekintettel a közös érdekű projektek energiapolitikai szempontból közérdekűnek tekintendők, valamint úgy tekinthetők, hogy azokhoz nyomós közérdek fűződik.

Ha a 92/43/EGK irányelvvel összhangban szükség van a Bizottság véleményére, a Bizottság és az e rendelet 9. cikkében említett hatáskörrel rendelkező hatóság gondoskodik arról, hogy a projekt kiemelten közérdekű jellegéről szóló határozatot az e rendelet 10. cikke (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül hozzák meg.

Az engedélyezési eljárás szervezése

(1) Legkésőbb [2022. január 1]-jéig minden tagállam szükség szerint frissíti azon hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kijelölését, amely felel a közös érdekű projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítéséért és koordinálásáért.

(2) Az egyes közös érdekű projektek vagy a közös érdekű projektek kategóriái tekintetében az (1) bekezdésben említett, hatáskörrel rendelkező hatóság felelősségi köre és/vagy az azzal összefüggő feladatok átruházhatók más hatóságra, vagy elvégezhetők más hatóság által, feltéve, ha:

a) a hatáskörrel rendelkező hatóság ezen átruházásról értesíti a Bizottságot, és az abban szereplő információt a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a projektgazda közlése a 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalon;

b) egy-egy közös érdekű projekt esetében csak egyetlen hatóság viseli a felelősséget, és a projektgazda számára e hatóság az egyetlen kapcsolattartó az adott közös érdekű projektre vonatkozó átfogó határozathoz vezető folyamat során, és e hatóság hangolja össze valamennyi vonatkozó dokumentum és információ benyújtását.

A hatáskörrel rendelkező hatóság jogosult lehet határidők megállapítására, a 10. cikkben meghatározott határidők sérelme nélkül.

(3) A nemzetközi és uniós jog alkalmazandó követelményeinek sérelme nélkül a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles megkönnyíteni az átfogó határozat kibocsátását. Az átfogó határozat jelenti a végső bizonyítékot arra, hogy a közös érdekű projekt elérte a kivitelezésre kész státuszt, és e tekintetben semmilyen további engedélyre vagy felhatalmazásra vonatkozó követelmény nem lehet érvényben. Az átfogó határozatot a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében előírt határidőn belül kell kibocsátani, a következő rendszerek valamelyikének megfelelően:

- a) Integrált rendszer : az átfogó határozatot a hatáskörrel rendelkező hatóság bocsátja ki, és az a jogszabályban előírt engedélyezési eljárásból származó egyetlen jogilag kötelező erejű döntés. A projektben érintett más hatóságok az eljárásban való közreműködésük részeként a nemzeti jognak megfelelően véleményt nyilváníthatnak, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóság figyelembe vesz;
- b) Koordinált rendszer : az átfogó határozat több érintett hatóság által kibocsátott több különálló, jogilag kötelező erejű határozatot foglal magában, amelyeket a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kell összehangolnia. A hatáskörrel rendelkező hatóság valamennyi érintett hatóság részvételével munkacsoportot állíthat fel a 10. cikk (4) bekezdésének b) pontjával összhangban álló engedélyezési ütemterv kidolgozása, valamint végrehajtásának ellenőrzése és összehangolása céljából. A hatáskörrel rendelkező hatóság – konzultálva a többi érintett hatósággal –, adott esetben a nemzeti joggal összhangban és a 10. cikknek megfelelően megállapított határidők sérelme nélkül, eseti alapon megállapítja azt az észszerű határidőt, ameddig a különálló határozatokat ki kell bocsátani. A hatáskörrel rendelkező hatóság más érintett nemzeti hatóság nevében egyedi határozatot hozhat, amennyiben utóbbi az előírt határidőn belül nem hozza meg határozatát, és ha

a késedelem jogos indokokkal nem igazolható; vagy, ha a tagállam nemzeti joga ekként rendelkezik és mindaddig, amíg nem sérti az uniós jogot, a hatáskörrel rendelkező hatóság tekintheti úgy – amennyiben a másik érintett nemzeti hatóság határidőn belül nem hozott határozatot –, hogy a szóban forgó hatóság a projekthez megadta jóváhagyását vagy elutasította azt. Amennyiben valamely tagállam nemzeti joga akként rendelkezik, a hatáskörrel rendelkező hatóság figyelmen kívül hagyhatja más érintett nemzeti hatóság egyedi határozatát, ha úgy véli, hogy az érintett nemzeti hatóság által szolgáltatott bizonyítékok nem támasztják alá kellően ezt a határozatot; ennek során a hatáskörrel rendelkező hatóság meggyőződik arról, hogy teljesülnek a nemzetközi és uniós jog vonatkozó követelményei, és döntését megfelelően megindokolja;

- c) Együttműködési rendszer : a hatáskörrel rendelkező hatóság gondoskodik az átfogó határozat összehangolásáról. A hatáskörrel rendelkező hatóság – konzultálva a többi érintett hatósággal –, adott esetben a nemzeti joggal összhangban és a 10. cikknek megfelelően megállapított határidők sérelme nélkül, eseti alapon megállapítja azt az észszerű határidőt, ameddig a különálló határozatokat ki kell bocsátani. A hatáskörrel rendelkező hatóság ellenőrzi, hogy az érintett hatóságok betartják-e a határidőket.

Az érintett hatóságok hatáskörét vagy be lehet építeni a 8. cikk (1) bekezdésével összhangban kijelölt, hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság hatáskörébe, vagy azok – bizonyos mértékig – megtartanák független hatáskörüket a Bizottság által e bekezdésnek megfelelően kiválasztott, megfelelő engedélyezési rendszerrel összhangban, az átfogó határozat kiadásának megkönnyítése, és ennek megfelelően együttműködnének a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal.

Ha egy érintett hatóság előreláthatóan nem tudja az előírt határidőn belül meghozni egyedi határozatát, erről haladéktalanul értesíti a hatáskörrel rendelkező hatóságot, kellően indokolva a késedelmet. Ezt követően a hatáskörrel rendelkező hatóság a szóban forgó egyedi határozat kibocsátására új határidőt állapít meg a 10. cikkben meghatározott általános határidőkkel összhangban.

A tervezési és engedélyezési eljárások nemzeti sajátosságainak megfelelően a tagállamok az első albekezdés a), b) és c) pontjaiban említett három rendszer közül választhatnak az eljárások megkönnyítése és összehangolása céljából, és a leghatékonyabb rendszer alkalmazását választják. Amennyiben a tagállam az együttműködési rendszert választja, ennek indokairól értesíti a Bizottságot.

(4) A tagállamok az „onshore” és „offshore” közös érdekű projektek esetében a (3) bekezdésben említettektől eltérő rendszereket is alkalmazhatnak.

(5) Amennyiben egy közös érdekű projektre vonatkozóan két vagy több tagállamban kell határozatot hozni, az egyes hatáskörrel rendelkező hatóságok megteszik az egymás közötti hatékony és eredményes együttműködéshez és koordinációhoz szükséges valamennyi lépést, többek között a 10. cikk (5) bekezdésében foglalt lépéseket. A tagállamoknak, különösen a környezeti hatásvizsgálatok tekintetében, törekedniük kell közös eljárások biztosítására.

(6) Az adott csoporthoz tartozó tagállamok hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságai [2022. július 31]-ig – az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű offshore hálózati folyosóként létrejött minden egyes regionális csoport esetében – közösen létrehoznak a projektgazdák számára olyan egyedi

kapcsolattartó pontokat („offshore egyablakos rendszereket”), amelyek az offshore megújulóenergia-hálózatokkal kapcsolatos közös érdekű projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítéséért és koordinálásáért felelősek, figyelembe véve az energia-infrastruktúra és az energiatermelési eszközök engedélyezési eljárásai közötti koordináció szükségességét. Az offshore egyablakos rendszerek a tengeri medencékre vonatkozóan meglévő tanulmányok és tervek adattáráként szolgálnak, és céljuk megkönnyíteni az egyes közös érdekű projektek engedélyezési eljárását, valamint koordinálni az ilyen projektekre vonatkozó átfogó határozatok érintett hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok általi kibocsátását. Az egyes, kiemelt jelentőségű offshore hálózati folyosóknak létrejött regionális csoportok az adott csoporthoz tartozó tagállamok hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságainak közreműködésével, a regionális sajátosságoktól és földrajzi viszonyoktól függően létrehozzák az offshore egyablakos rendszert, és meghatározzák annak helyét, az erőforrások elosztását és a működésre vonatkozó különös szabályokat.

9. cikk

Átláthatóság és lakossági részvétel

(1) [2023. május 1]-jéig a tagállam vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság – adott esetben együttműködve más érintett hatóságokkal – egy frissített eljárási kézikönyvet tesz közzé, amely ismerteti a közös érdekű projektekre alkalmazandó engedélyezési eljárást, és tartalmazza legalább a VI. melléklet 1. pontjában meghatározott információkat. A kézikönyv jogilag nem kötelező erejű, de hivatkozhat vagy idézhet vonatkozó jogi előírásokat. A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok eljárási kézikönyveik kidolgozása során egyeztetnek és szinergiákat találnak a szomszédos országokkal.

(2) A környezetvédelmi jog, az Aarhusi és az Espooi Egyezmény, valamint az alkalmazandó uniós jog követelményeinek sérelme nélkül az engedélyezési eljárásban érintett valamennyi fél tiszteletben tartja a VI. melléklet 3. pontjában előírt, a lakosság bevonására vonatkozó elveket.

(3) A projektgazda az engedélyezési eljárásnak a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti kezdetétől számított három hónapos indikatív időtartamon belül tervet készít a lakosság bevonásáról és benyújtja azt a hatáskörrel rendelkező hatósághoz, az (1) bekezdésben említett kézikönyvben ismertetett módszer szerint és a VI. mellékletben meghatározott iránymutatásoknak megfelelően. A hatáskörrel rendelkező hatóság a kézhezvételtől számított három hónapon belül módosításokat kér, vagy jóváhagyja a lakossági bevonás tervét. Ennek során figyelembe veszi a lakossági részvétel és konzultáció mindazon formáit, amelyekre az engedélyezési eljárás megindulásáig sor került, feltéve, hogy a lakossági részvétel és konzultáció e formái esetében teljesültek e cikk előírásai.

Amennyiben a projektgazda jelentős változtatásokat kíván végrehajtani a már elfogadott terven, erről tájékoztatja a hatáskörrel rendelkező hatóságot. Ilyen esetekben a hatáskörrel rendelkező hatóság módosításokat kérhet.

(4) Amennyiben ezt a nemzeti jogszabályok azonos vagy szigorúbb előírásai még nem írják elő, a projektgazda, illetve ahol a nemzeti jog így rendelkezik, a hatáskörrel rendelkező hatóság a végleges és teljes kérelemnek a hatáskörrel rendelkező hatósághoz történő, a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti benyújtását megelőzően legalább egy nyilvános konzultációt tart. Az említett nyilvános konzultáció nem lehet az engedély iránti kérelemnek a 2011/92/EU irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerinti benyújtását követően végrehajtott nyilvános konzultációk sérelmére. A nyilvános konzultáció célja, hogy már a korai szakaszban tájékoztassa a VI. melléklet 3. pontjának a) alpontjában említett érdekelt feleket a projektről, és hozzájáruljon a legmegfelelőbb helyszín vagy nyomvonal – figyelembe véve a projekt kapcsán az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás szempontjai is –, illetve azon releváns kérdések meghatározásához, amelyekre a kérelemben ki kell térni. A nyilvános

konzultációnak meg kell felelnie a VI. melléklet 5. pontjában meghatározott minimumkövetelményeknek. A projektgazdának az e cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalon közzé kell tennie egy jelentés, amelyben ismerteti, hogy a nyilvános konzultációk során kifejtett véleményeket milyen módon vették figyelembe, bemutatva a projekt helyszínének, nyomvonalának és terveinek módosításait, vagy megindokolva, hogy az érintett véleményeket miért nem vették figyelembe.

A projektgazda a kérelem benyújtását megelőzően jelentést készít a lakossági részvétellel kapcsolatos – köztük az engedélyezési eljárás megindulása előtt sorra került – tevékenységek eredményéről.

A projektgazda az első és a második albekezdésben említett jelentéseket a kérelemmel együtt benyújtja a hatáskörrel rendelkező hatósághoz. Az átfogó határozatban kellően figyelembe kell venni e jelentések eredményeit.

(5) A két vagy több tagállamot érintő határokon átnyúló projektek esetében a (4) bekezdés szerinti nyilvános konzultációt minden érintett tagállamban legkésőbb az első nyilvános konzultáció kezdetének napját követő két hónapon belül megtartják.

(6) Azon projektek esetében, amelyek egy vagy több szomszédos tagállamban várhatóan jelentős határokon áttérjedő hatással bírnak majd, és amennyiben alkalmazandó a 2011/92/EU irányelv 7. cikke és az Espooi Egyezmény, a vonatkozó információkat elérhetővé teszik az érintett szomszédos tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai számára. Az érintett szomszédos tagállamok hatáskörrel rendelkező hatósága jelzi – adott esetben az értesítési folyamat során –, ha ő vagy bármely más érintett hatóság részt kíván venni a nyilvános konzultációs eljárásban.

(7) A projektgazda létrehozza és a projektre vonatkozó információk közzétételével rendszeresen frissíti a közös érdekű projekteknek szentelt internetes oldalt, amelyről hivatkozás mutat a Bizottság internetes oldalára és a 23. cikkben említett átláthatósági platformra, és amely megfelel a VI. melléklet 6. pontjában foglalt követelményeknek. Az üzleti szempontból érzékeny információkat bizalmasan kell kezelni.

A projektgazdák ezenfelül a lényeges információkat más olyan megfelelő tájékoztatási eszközök segítségével is közzéteszik, amelyekhez nyilvánosság számára hozzáférhető.

10. cikk

Az engedélyezési eljárás időtartama és végrehajtása

(1) Az engedélyezési eljárás két szakaszból áll:

a) a kérelem benyújtását megelőző eljárásra, amely az engedélyezési eljárás kezdete és a benyújtott kérelem hatáskörrel rendelkező hatóság általi elfogadása közötti időszakot foglalja magában, amelynek irányadó időtartama két év.

A kérelem benyújtását megelőző eljárás része – szükség szerint – a környezeti jelentések projektgazdák által összeállítása, beleértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó dokumentációt is.

Az engedélyezési eljárás kezdetének meghatározása érdekében a projektgazdák írásban értesítik a projektről az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságát, mellékelve a projekt kellő mértékben részletes leírását. A hatáskörrel rendelkező hatóság legkésőbb az értesítés kézhezvételének napjától számított három hónapon belül írásban – a többi érintett hatóság nevében is – tudomásul veszi vagy, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a projekt állapota alapján az engedélyezési eljárás még nem indítható el, elutasítja az értesítést. Elutasítás esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság – a többi érintett hatóság nevében is – megindokolja

döntését. Az engedélyezési eljárás kezdetét az a nap jelzi, amikor a hatáskörrel rendelkező hatóság tudomásul veszi az értesítést. Két vagy több érintett tagállam esetében az engedélyezési eljárás kezdete az a nap, amikor az utolsó hatáskörrel rendelkező hatóság is elfogadja az értesítést.

A hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják az engedélyezés e fejezettel összhangban történő felgyorsítását a közös érdekű projektek minden kategóriája esetében. Ebből a célból a hatáskörrel rendelkező hatóságok kiigazítják az engedélyezési eljárás megkezdésére és a benyújtott kérelem elfogadására vonatkozó követelményeiket, hogy azok alkalmasak legyenek a jellegüknél fogva vagy kisebb léptékük miatt a kivitelezésre kész szakasz eléréséhez kevesebb engedélyt és jóváhagyást igénylő projektek esetében is, és ezért nem feltétlenül igénylik a kérelem benyújtását megelőző eljárást. Az ilyen kisebb léptékű projektek magukban foglalhatnak intelligens gáz- és villamoshálózatokat és elektrolizátorokat.

b) a jogszabályban előírt engedélyezési eljárás, azaz a benyújtott kérelem elfogadásának napja és az átfogó határozat meghozatala közötti időszak nem haladhatja meg az egy év és hat hónapot. A tagállamok indokolt esetben rövidebb határidőt is megállapíthatnak.

(2) A hatáskörrel rendelkező hatóság gondoskodik arról, hogy az (1) bekezdésben említett két eljárás együttes időtartama ne haladja meg a három év és hat hónapot. Azonban, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság megítélése szerint az engedélyezési eljárás egyik vagy mindkét szakasza nem fejeződik be az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, még a határidő lejártá előtt és eseti alapon határozhat úgy, hogy az egyik vagy mindkét időtartamot meghosszabbítja – a két szakasz tekintetében együttesen – legfeljebb kilenc hónappal.

Ebben az esetben a hatáskörrel rendelkező hatóság értesíti az érintett csoportot, amellyel ismerteti az engedélyezési eljárás lehető leghamarabb történő befejezése érdekében meghozott vagy meghozandó intézkedéseket. A csoport kérheti a hatáskörrel rendelkező hatóságot, hogy rendszeresen számoljon be az e tekintetben elért haladásról.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az engedélyezési eljárás során figyelembe kell venniük minden érvényes tanulmányt és az adott közös érdekű projektre vonatkozóan kiadott minden engedélyt vagy jóváhagyást, mielőtt megkezdenék az e cikknek megfelelő engedélyezési eljárást, és azokra a továbbiakban már nincs szükség.

(4) Azokban a tagállamokban, ahol egy nyomvonal vagy helyszín kizárólag valamely tervezett projekt egyedi célja érdekében történő meghatározása – beleértve egyedi folyosók intelligens infrastruktúrákhoz való tervezését – nem illeszthető be az átfogó határozathoz vezető folyamatba, a megfelelő határozat meghozatalára különálló hat hónapos időszak áll rendelkezésre, mely időszak azon a napon kezdődik, amikor a projektgazda benyújtotta a kérelem végleges és teljes dokumentációját.

Ebben az esetben a (2) bekezdés szerinti hosszabbítás időtartama hat hónapra csökken, beleértve az e bekezdésben említett eljárást is.

(5) A kérelem benyújtását megelőző szakasz a következő lépéseket foglalja magában:

a) az értesítésnek az (1) bekezdés a) pontja szerinti tudomásulvétele után a hatáskörrel rendelkező hatóság a VI. melléklet 1. pontjának e) alpontjában említett ellenőrzőlista alapján, a többi érintett hatósággal szoros együttműködésben – és adott esetben a projektgazda javaslata alapján – meghatározza a projektgazda által az átfogó határozat kérelmezésekor a kérelem részeként benyújtandó jelentések és dokumentumok körét és részletességét;

b) a hatáskörrel rendelkező hatóság a projektgazdával és más érintett hatóságokkal szoros együttműködésben, valamint az a) pont értelmében elvégzett tevékenységek eredményeire is

figyelemmel, továbbá a VI. melléklet 2. pontjában meghatározott iránymutatásokkal összhangban kidolgozza az engedélyezési eljárás részletes ütemtervét;

A két vagy több tagállamot érintő határokon átnyúló projektek esetében az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai koordinálják a közös ütemterv összeállítását, amelynek során törekednek menetrendjük összehangolására;

c) a hatáskörrel rendelkező hatóság a saját – vagy szükség esetén a többi érintett hatóság nevében is – a kérelem tervezetének beérkezése után kérheti a projektgazdától az a) pontban meghatározott kérdésekhez kapcsolódó, hiányzó információk pótlását. A hiányzó információk benyújtását követő három hónapon belül a hatáskörrel rendelkező hatóság írásban elfogadja megvizsgálásra a kérelmet. További információk csak akkor kérhetők, ha ezt újonnan felmerült körülmények indokolják.

(6) A projektgazda gondoskodik arról, hogy a kérelem teljes és megfelelő legyen, és a kérelem benyújtását megelőző eljárás során a lehető legkorábban kikéri e kérdésben a hatáskörrel rendelkező hatóság véleményét. A projektgazda a határidők betartása és az (5) bekezdés b) pontjában említett közös ütemtervnek való megfelelés érdekében mindenben együttműködik a hatáskörrel rendelkező hatósággal.

(7) A hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy az engedélyezési eljárás során bevezetett jogszabályi módosítások ne befolyásolják a módosítások hatálybalépése előtt megkezdett bármely engedélyezési eljárás időtartamát.

(8) Az e cikkben foglalt határidők nem érintik a nemzetközi és uniós jogból fakadó kötelezettségeket, és nincsenek a közigazgatási fellebbezési eljárások és a bírósági vagy törvényszéki jogorvoslati lehetőségek sérelmére.

IV. FEJEZET

ÁGAZATOKON ÁTÍVELŐ INFRASTRUKTÚRA-TERVEZÉS

11. cikk

Az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzés

(1) [2022. november 16]-ig a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (villamosenergia-piaci ENTSO), illetve a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (földgázpiaci ENTSO) közzéteszi és a tagállamok, a Bizottság és az Ügynökség elé terjeszti saját, a II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és (e) alpontjában és 3. pontjában említett kategóriákba tartozó közös érdekű projektekre vonatkozóan az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten harmonizált költség-haszon elemzés alapjául szolgáló, többek között hálózati és piaci modellezésre is kiterjedő módszertanukat.

E módszertanokat kell alkalmazni a 715/2009/EK rendelet 8. cikke, illetve az (EU) 2019/943 rendelet 30. cikke alapján a villamosenergia-, illetve a földgázpiaci ENTSO által kidolgozandó későbbi uniós tízéves hálózatfejlesztési tervek elkészítésére. Az említett módszertanokat az V. mellékletben megállapított elvekkel összhangban kell kidolgozni, a IV. mellékletben meghatározott szabályoknak és mutatóknak megfelelően.

Saját módszertana benyújtása előtt a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO kiterjedt konzultációs eljárást folytat le, bevonva legalább az összes érintett érdekelt felet képviselő szervezeteket, beleértve az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét (a továbbiakban: EU DSO), az összes hidrogénnel foglalkozó érdekelt felet, és szükség szerint a nemzeti szabályozó hatóságokat és más nemzeti hatóságokat.

(2) Az Ügynökség – a konzultációs folyamat során beérkezett információkkal és az ezek figyelembevételéről szóló jelentéssel együtt – a módszertanok kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, a tagállamok és a Bizottság elé, és azt közzéteszi az Ügynökség internetes oldalán.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az Ügynökség (2) bekezdésben említett véleményének megfelelő figyelembevételével aktualizálja módszertanát, amelyet benyújt véleményezésre a Bizottsághoz.

(4) A frissített módszertanok kézhezvételétől számított három hónapon belül a Bizottság benyújtja véleményét a villamosenergia-piaci, illetve a földgázpiaci ENTSO-hoz.

(5) A (4) bekezdésben említett bizottsági vélemény kézhezvételének napjától számított legfeljebb három hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO a Bizottság véleményének megfelelő figyelembevételével átdolgozza módszertanát, amelyet benyújt jóváhagyásra a Bizottsághoz.

(6) Amennyiben a módszertani változások fokozatos jellegűnek tekinthetők, és nem érintik az előnyök, a költségek, valamint az egyéb releváns költség-haszon paraméterek meghatározását, ahogyan azt a Bizottság által jóváhagyott legújabb, az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzési módszertan meghatározza, a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az Ügynökség (2) bekezdésben említett véleményének megfelelő figyelembevételével átdolgozza módszertanát, amelyet benyújt jóváhagyásra az Ügynökséghez.

(7) Ezzel párhuzamosan a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO benyújt a Bizottsághoz egy dokumentumot, amelyben megindokolja a javasolt frissítéseket és azt, hogy miért tekinti ezeket a frissítéseket fokozatos jellegűeknek. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy e frissítések nem fokozatos jellegűek, írásban felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t és a földgázpiaci ENTSO-t, hogy nyújtsa be részére a módszertanát. Ebben az esetben a (2)–(5) bekezdésben leírt eljárást kell alkalmazni.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az Ügynökség és a Bizottság (5) és (6) bekezdés szerinti jóváhagyásától számított két héten belül internetes oldalán közzéteszi módszertanát. A hozzászólásokra vonatkozó megfelelő adatokat és egyéb releváns hálózati, energiaáramlási és piaci adatokat kellően pontos formában átadják a nemzeti joggal és az alkalmazandó titoktartási megállapodásokkal összhangban.

(9) A módszertanokat az (1)–(6) bekezdésben ismertetett eljárással összhangban rendszeresen aktualizálni és tökéletesíteni kell. Az Ügynökség saját kezdeményezésére vagy egy nemzeti szabályozó hatóság, illetve érdekelt fél megfelelően megindokolt kérésére, a valamennyi érdekeltet képviselő szervezetekkel és a Bizottsággal folytatott hivatalos konzultációt követően, megfelelő indokolás és időterv alapján kérheti, hogy a módszertant aktualizálják és tökéletesítsék. Az Ügynökség közzéteszi a nemzeti szabályozó hatóságoktól vagy érdekelt felektől érkező azon kéréseket és üzleti szempontból nem érzékeny dokumentumokat, amelyek alapján az aktualizálást vagy tökéletesítést kérte.

(10) Az Ügynökség háromévente meghatározza és nyilvánosan hozzáférhetővé teszi azon mutatók és az ezeknek megfelelő referenciaértékek együttesét, amelyek alapján a II. melléklet 1. és 3. pontjában felsorolt infrastruktúra-kategóriákba tartozó összehasonlítható projektek fajlagos beruházási költségei

összehasonlíthatók. Ezeket a referenciaértékeket a villamosenergia-piaci és a földgázpiaci ENTSO felhasználhatja a következő uniós tízéves hálózatfejlesztési tervekhez készítendő költség-haszon elemzések során. Az első ilyen mutatót [2022. november 1]-ig közzé kell tenni.

(11) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO [2023. december 31]-ig közösen egy következetes és összekapcsolt energia- és hálózati modellt terjesztenek a Bizottság és az Ügynökség elé, amely egyaránt magában foglalja a villamosenergia-, földgáz- és hidrogénátviteli infrastruktúrát, illetve -tárolást, valamint az LNG-létesítményeket és elektrolizátorokat, és amely a kiemelt energia-infrastruktúra-folyosókra és -területekre kiterjedően, az V. mellékletben foglalt alapelvek szerint kerül kidolgozásra.

(12) A (11) bekezdésben említett konzisztens és összekapcsolt modellnek ki kell terjednie legalább az adott ágazat összekapcsolódási pontjaira az infrastruktúra-tervezés minden szakaszában, konkrétan a forgatókönyvekre, az infrastrukturális hiányosságok azonosítására, különös tekintettel a határokon átnyúló kapacitásokra és a projektek értékelésére.

(13) Miután a Bizottság az (1)–(6) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban jóváhagyta a (11) bekezdésben említett konzisztens és összekapcsolt modellt, azt bele kell foglalni az (1) bekezdésben említett módszerekbe.

12. cikk

A tízéves hálózatfejlesztési tervekben szereplő forgatókönyvek

(1) Azt követően, hogy a Bizottság és legalább az összes érdekelt felet képviselő szervezetek (ideértve a villamosenergia-piaci, illetve a földgázpiaci ENTSO-t, az uniós elosztórendszer-üzemeltetők szervezetét és a hidrogénágazat releváns érdekelt feleit) bevonásával széleskörű konzultációs folyamatot folytatott, az Ügynökség [2022. július 31]-ig közzéteszi a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozandó közös forgatókönyvekre vonatkozó keretjellegű iránymutatásokat. Ezeket az iránymutatásokat szükség szerint rendszeresen frissíteni kell.

Az iránymutatásokba bele kell foglalni az energiahatékonyság elsődlegességének elvét, és azoknak biztosítaniuk kell, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által elkészített mögöttes forgatókönyvek teljes mértékben összhangban legyenek az Európai Unió legújabb közép- és hosszú távú dekarbonizációs célkitűzéseivel és a rendelkezésre álló legfrissebb bizottsági forgatókönyvekkel.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervek összeállításához használandó közös forgatókönyvek kidolgozása során követik az Ügynökség keretjellegű iránymutatásait.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO felkérlik az összes érintett érdekelt felet képviselő szervezeteket, beleértve az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét és az összes hidrogénnel foglalkozó érdekelt felet is, hogy vegyenek részt a forgatókönyvek kidolgozásában.

(4) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO közzéteszik a közös forgatókönyvekről szóló jelentés tervezetét, és azt benyújtják véleményezésre az Ügynökséghez és a Bizottsághoz.

(5) Az Ügynökség – a konzultációs folyamat során beérkezett információkkal és az ezek figyelembevételéről szóló jelentéssel együtt – a közös forgatókönyvekről szóló jelentés tervezete kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO és a Bizottság elé.

(6) Az Ügynökség (5) bekezdésben meghatározott véleményének kellő figyelembevételével a Bizottság benyújtja véleményét a villamosenergia-piaci, illetve a földgázpiaci ENTSO-hoz.

(7) Az Ügynökség véleményének kellő figyelembevételével és a Bizottság véleményével összhangban a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO elfogadják a közös forgatókönyvekről szóló jelentést, és az aktualizált jelentést benyújtják jóváhagyásra a Bizottsághoz.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO a közös forgatókönyvekről szóló jelentésnek a (7) bekezdéssel összhangban történő bizottsági jóváhagyásától számított két héten belül internetes oldalukon közzéteszik a közös forgatókönyvekről szóló jelentést. A hozzászólásokra vonatkozó és az ennek eredményeként keletkező, kapcsolódó adatokat kellően pontos formában nyilvánosságra hozzák, megfelelően figyelembe véve a nemzeti jogot és az alkalmazandó titoktartási megállapodásokat.

13. cikk

Az infrastrukturális hiányosságok azonosítása

(1) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO két évente közzéteszi az uniós tízéves hálózatfejlesztési tervek keretében kidolgozott infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentéseket, és azokat benyújtja az Ügynökséghez és a Bizottsághoz.

Az infrastrukturális hiányosságok értékelése során a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO tekintettel van az energiahatékonyság elsődlegességének elvére, és prioritásként mérlegel minden releváns, nem infrastruktúrával kapcsolatos megoldást az azonosított hiányosságok kezelése érdekében.

Saját jelentése benyújtása előtt a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO kiterjedt konzultációs eljárást folytat le, bevonva az összes érintett érdekelt felet, beleértve az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét is, az összes hidrogénnel foglalkozó érdekelt felet, valamint az I. mellékletben meghatározott kiemelt jelentőségű folyosók részét képező összes tagállam képviselőit.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO benyújtja véleményezésre az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentése tervezetét az Ügynökséghez és a Bizottsághoz.

(3) Az Ügynökség – a konzultációs folyamat során beérkezett információkkal és az ezek figyelembevételéről szóló jelentéssel együtt – az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentés kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO vagy a földgázpiaci ENTSO és a Bizottság elé.

(4) Az Ügynökség (3) bekezdésben meghatározott véleményének figyelembevételével a Bizottság elkészíti és benyújtja véleményét a villamosenergia-piaci, illetve a földgázpiaci ENTSO-hoz.

(5) Az Ügynökség véleményének kellő figyelembevételével és a Bizottság véleményével összhangban a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO módosítja az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentését, a végleges infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentések közzététele előtt.

V. FEJEZET

OFFSHORE HÁLÓZATOK A MEGÚJULÓ ENERGIA INTEGRÁLÁSÁHOZ

14. cikk

Offshore energiahálózatok tervezése

(1) A tagállamok a Bizottság támogatásával, az I. melléklet 2. pontjában meghatározott, az offshore hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyosóikon belül, az egyes régiók sajátosságait és fejlődését figyelembe véve [2022. július 31]-ig közösen meghatározzák és megállapodnak abban, hogy együttműködnek az egyes tengeri medencékben 2050-ig telepítendő offshore megújuló energiatermelés mennyiségében, a 2030-ban és 2040-ben megteendő közbenső lépésekkel együtt, figyelembe véve a saját nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveiket, az offshore megújuló energiaforrásokból előállított energia tekintetében az egyes tengeri medencékben rejlő potenciált, a környezeti hatásokat, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a tengerek egyéb hasznosítási módjait, valamint az Unió dekarbonizációs céljait. Ezt a megállapodást írásban kell megkötni az Unió területéhez kapcsolódó minden egyes tengeri medence vonatkozásában.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO – az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, a nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság bevonásával és az (1) bekezdésben említett megállapodással összhangban – [2023. július 31]-ig minden egyes tengeri medence számára kidolgozza és közzéteszi az integrált offshore hálózatok fejlesztési terveit a 2050-re vonatkozó célkitűzésekből, valamint a 2030-ra és 2040-re vonatkozó közbenső lépésekből kiindulva, összhangban az I. mellékletben említett, az offshore hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyosókkal, figyelembe véve a környezetvédelmet és a tengerek egyéb hasznosítási módjait. Ezeket az integrált offshore hálózat fejlesztésére irányuló terveket ezt követően háromévente frissíteni kell.

(3) Az integrált offshore hálózat fejlesztésére irányuló terveknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a legújabb uniós tízéves hálózat-fejlesztési tervekkel annak érdekében, hogy biztosítsák a szárazföldi és az offshore hálózat tervezésének koherens fejlesztését.

(4) A villamosenergia-piaci ENTSO az integrált offshore hálózat fejlesztésére irányuló terveket véleményezés céljából benyújtja a Bizottsághoz.

(5) A villamosenergia-piaci ENTSO a végleges jelentések közzététele előtt, a Bizottság véleményének kellő figyelembevételével, kiigazítja az integrált offshore hálózatok fejlesztési terveit, és benyújtja azokat az I. mellékletben meghatározott, az offshore hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyosókhoz.

(6) Az offshore megújulóenergia-hálózatok időben történő fejlesztésének biztosítása érdekében, ha a villamosenergia-piaci ENTSO nem dolgozza ki időben az integrált offshore hálózatok (2) bekezdésben említett fejlesztési terveit, a Bizottság szakértői vélemények alapján, tengeri medencénként kidolgozza az integrált offshore hálózatok fejlesztési terveit az I. mellékletben meghatározott minden egyes kiemelt jelentőségű offshore hálózati folyosóra vonatkozóan.

15. cikk

Offshore megújulóenergia-hálózatok, tagállamok közötti költségmegosztás

(1) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján kidolgozza a 14. cikk (2) bekezdésében említett integrált offshore hálózatok fejlesztési tervének megvalósításához szükséges egyedi költség-haszon elemzési és költségmegosztási módszertan alapelveit a 14. cikk (1) bekezdésében említett megállapodással összhangban és a 16. cikk (10) bekezdésében említett iránymutatások részeként. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 21. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(2) Az (1) bekezdésben említett elvek közzétételétől számított 12 hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO – az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, a nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság

bevonásával – ismerteti a költség-haszon elemzési és költségmegosztási módszertannak az offshore hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyósókra való alkalmazásának eredményeit.

(3) Az (2) bekezdésben említett eredmények ismertetésétől számított hat hónapon belül az érintett tagállamok frissítik a 14. cikk (1) bekezdésében említett írásbeli megállapodásukat, amelyben szerepelnek a 2050-ig az egyes tengeri medencékben közösen telepítendő offshore megújuló energiatermelés mennyiségére és a 2030-ban és 2040-ben megvalósítandó közbenső lépésekre vonatkozó, frissített adatok, valamint a szóban forgó mennyiség elérése érdekében történő együttműködésre vonatkozó megállapodás.

(4) A (3) bekezdésben említett, frissített írásbeli megállapodásoktól számított hat hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO az egyes tengeri medencékre vonatkozóan, a 14. cikk (2)–(5) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően frissíti az integrált offshore hálózatok fejlesztési terveit. A 14. cikk (6) bekezdésében leírt eljárás alkalmazandó.

VI. FEJEZET

SZABÁLYOZÁSI KERET

16. cikk

Határokon átnyúló hatással bíró beruházások engedélyezése

(1) Amennyiben azok nemzeti szabályozó hatóság hatáskörébe tartoznak, a II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és e) alpontjában említett kategóriákba tartozó közös érdekű projekt, valamint a II. melléklet 3. pontjában említett kategóriába tartozó közös érdekű projektek tényleges – karbantartási költségeket nem tartalmazó – beruházási költségeit azon tagállamok érintett átvitelrendszer-üzemeltetői vagy átviteli infrastruktúra projektgazdái viselik, amelyekben a projekt nettó hatása kedvező, és – a túlterhelési és egyéb díjak által nem fedezett rész tekintetében – azokat a hálózat-hozzáférési díjakon keresztül a rendszerhasználókkal megfizettetik ebben vagy ezekben a tagállamokban.

(2) E cikk rendelkezései a II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és e) alpontjában említett kategóriákba tartozó közös érdekű projekt esetében csak akkor alkalmazandók, ha legalább egy projektgazda kéri a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoktól a projekt költségei tekintetében azok alkalmazását. Ezenkívül adott esetben a II. melléklet 3. pontjában említett kategóriába tartozó közös érdekű projekt esetében e cikk rendelkezései csak akkor alkalmazandók, ha már elvégezték a piaci kereslet felmérését és ennek alapján nem várható, hogy a tényleges beruházási költségekre a díjak fedezetet nyújtsanak.

A II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában és 2. pontjában említett kategóriába tartozó projektek esetében az e cikk rendelkezéseiből fakadó előnyökkel csak akkor lehet élni, ha legalább egy projektgazda kéri a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoktól e rendelkezések alkalmazását.

Amennyiben a projektnek több projektgazdája van, az érintett nemzeti szabályozó hatóság haladéktalanul felkéri az összes projektgazdát, hogy a (3) bekezdéssel összhangban nyújtsák be közösen a beruházási kérelmet.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazása esetén az érintett közös érdekű projekt projektgazdái legalább évente egy alkalommal és mindaddig, amíg a projektet be nem üzemelik, valamennyi érintett nemzeti

szabályozó hatóságot rendszeresen tájékoztatják az adott projekt előrehaladásáról és az ehhez kapcsolódóan meghatározott költségekről és hatásokról.

Amint egy ilyen közös érdekű projekt megvalósítása kellően előrehaladt és a becslések szerint az elkövetkező 36 hónapon belül készen fog állni a kivitelezési szakasz megkezdésére, a projektgazdák, miután konzultáltak azon tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőivel, amelyek számára a projekt jelentős nettó pozitív hatással jár, beruházási kérelmet nyújtanak be. Ez a tagállamok közötti költségmegosztást is magában foglaló beruházási kérelem valamennyi érintett nemzeti szabályozó hatósághoz benyújtandó, a következő mellékletekkel együtt:

- a) a 11. cikknek megfelelően kidolgozott módszertannal összhangban levő projektspecifikus költség-haszon elemzés, mely figyelembe veszi azon tagállamok határain túl jelentkező haszonelemeket is, amelyek területén a projekt található, ugyanazon forgatókönyv alkalmazásával, mint amelyet a kiválasztási folyamat során azon uniós lista összeállításához használtak, amelyben a közös érdekű projekt szerepel;
- b) a projekt pénzügyi megvalósíthatóságát értékelő üzleti terv, amely tartalmazza a választott finanszírozási megoldást, illetve a II. melléklet 3. pontjában említett kategóriába tartozó közös érdekű projekt esetében a piaci vizsgálat eredményeit is;
- c) ha a projektgazdák egyetértenek, a tagállamok közötti költségmegosztásra vonatkozó lényegi javaslat.

Ha a projektért több projektgazda felel, akkor közös kérelmet nyújtanak be.

A beérkezést követően a nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes beruházási kérelem egy példányát haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek.

A nemzeti szabályozó hatóságok és az Ügynökség megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(4) Az érintett nemzeti szabályozó hatóságokhoz legutoljára benyújtott kérelem időpontjától számított hat hónapon belül az érintett nemzeti szabályozó hatóságok az érintett projektgazdákkal folytatott konzultációt követően közös koordinált határozatokat hoznak a javasolt projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő beruházási költségek elosztásáról, valamint ezeknek a díjszabásba való beépítéséről. A nemzeti szabályozó hatóságok beépítik a díjszabásba az összes ténylegesen felmerülő beruházási költséget a projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő beruházási költségekkel összhangban. A nemzeti szabályozó hatóságok ezt követően adott esetben értékelik, hogy felmerülhetnek-e megfizethetőséggel kapcsolatos problémák a beruházási költségeknek a díjszabásba történő beépítése miatt.

A költségek elosztásakor a nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik a következőkre vonatkozó konkrét vagy becsült adatokat:

- a) túlterhelési és egyéb díjak,
- b) a (EU) 2019/943 rendelet 49. cikke értelmében létrehozott, átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusból származó bevételek.

A költségek határokon átnyúló elosztása során figyelembe kell venni az érintett tagállamokban megvalósított projekt gazdasági, társadalmi és környezeti költségeit és hasznát, valamint egy stabil finanszírozási keret biztosításának szükségességét a közös érdekű projektek kidolgozásához, miközben vissza kell szorítani a pénzügyi támogatásra való rászorultságot.

A költségek határokon átnyúló elosztása során az érintett nemzeti szabályozó hatóságok az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőkkel egyeztetve kölcsönös megállapodásra törekednek, amely a (3)

bekezdés a) és b) pontjában foglalt információkra épül, de nem korlátozódik azokra. Ezek értékelésének ugyanazon forgatókönyvön kell alapulnia, mint amelyet a kiválasztási folyamat során azon uniós lista összeállításához használtak, amelyben a közös érdekű projekt szerepel.

Amennyiben egy közös érdekű projekt enyhít bizonyos negatív külső hatásokat – pl. hurokáramlásokat –, és e közös érdekű projektet abban a tagállamban hajtják végre, ahonnan a negatív külső hatás ered, az ilyen enyhítő hatás nem tekintendő határokon átnyúló előnynek, és így nem nyújthat alapot arra, hogy e negatív külső hatások által érintett tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőjére hárítsanak költségeket.

(5) A nemzeti szabályozó hatóságok a díjszabásnak a (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja és a 2009/73/EK irányelv 41. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében való megállapításakor vagy jóváhagyásakor – az e cikk (4) bekezdésében említett, tagállamok közötti költségmegosztás alapján – figyelembe veszik az átvitelirendszer-üzemeltetőnél vagy más projektgazdánál a beruházás eredményeképpen felmerülő tényleges költségeket, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek.

A nemzeti szabályozó hatóságok a költségmegosztási határozatot – az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul megküldik az Ügynökségnek. A költségmegosztási határozatnak különösen részletesen ismertetnie kell a költségek tagállamok közötti megosztását, beleértve a következőket:

- a) az egyes érintett tagállamokra gyakorolt meghatározott hatások, egyebek között a hálózati tarifákat érintő hatások értékelése;
- b) a (3) bekezdés b) pontjában említett üzleti terv értékelése;
- c) a projekt eredményeképpen várható regionális vagy uniós szintű pozitív externáliák, mint például az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;
- d) az érintett projektgazdákkal folytatott konzultáció eredménye.

A költségmegosztási határozatot ki kell hirdetni.

(6) Amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a hozzájuk legutoljára benyújtott kérelem kézhezvételének napjától számított hat hónapon belül nem jutnak megállapodásra a beruházási kérelemről, haladéktalanul tájékoztatják az Ügynökséget.

Ilyen esetben, illetve legalább egy érintett nemzeti szabályozó hatóság kérésére az Ügynökség az ügy hozzá történő továbbítását követő három hónapon belül meghozza a (3) bekezdésben említett tagállamok közötti költségmegosztást, valamint a tagállamok között megosztott beruházási költségek egészének díjszabásba beépítésének szükségességét magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatot.

Az Ügynökség a határozat meghozatala előtt konzultál az érintett nemzeti szabályozó hatóságokkal és a projektgazdákkal. A második albekezdésben szereplő három hónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha az Ügynökség további információkat kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik.

Az Ügynökség értékelésének ugyanazon forgatókönyvön kell alapulnia, mint amelyet a kiválasztási folyamat során azon uniós lista összeállításához használtak, amelyben a közös érdekű projekt szerepel.

Az Ügynökség nem módosít azon, ahogyan a beruházási költségek beépítésre kerültek a díjszabásba a határozat végrehajtásának pillanatában a nemzeti joggal összhangban az érintett nemzeti hatóságok határozathozatala vonatkozásában előírt tagállamok közötti költségmegosztással összhangban.

A tagállamok közötti költségmegosztást magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatot nyilvánosságra kell hozni. Az (EU) 2019/942 rendelet 25. cikkének (3) bekezdése, valamint 28. és 29. cikke alkalmazandó.

(7) Az Ügynökség a meghozott költségmegosztási határozatok egy példányát – minden, az egyes határozatok szempontjából lényeges információval együtt – haladéktalanul megküldi a Bizottságnak. Az információk összesítve is benyújthatók. A Bizottság köteles megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(8) A költségmegosztási határozatok nem érintik az átvitelrendszer-üzemeltetők azon jogát, hogy az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikkével, a 2009/73/EK irányelv 32. cikkével, az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) és (3)–(6) bekezdésével, valamint a 715/2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban alkalmazzák, illetve a nemzeti szabályozó hatóságok azon jogát, hogy e cikkek alapján jóváhagyják a hálózati hozzáférési díjakat.

(9) E cikk nem alkalmazandó azokra a közös érdekű projektekre, amelyek mentességet élveznek:

a) a 2009/73/EK irányelv 32., 33. és 34. cikke, valamint 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdése alól az említett irányelv 36. cikke értelmében;

b) az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke értelmében;

c) az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke szerinti szétválasztási és a harmadik felek hozzáféréseire vonatkozó szabályok alól az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke értelmében vagy

d) a 714/2009/EK rendelet 17. cikke értelmében.

(10) A Bizottság [2022. december 31]-ig végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyek kötelező iránymutatásokat tartalmaznak e cikk és a 15. cikk (1) bekezdésében említett, offshore megújulóenergia-hálózatokkal kapcsolatos tagállamok közötti költségmegosztás végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítása érdekében. Az iránymutatások foglalkoznak az offshore megújulóenergia-hálózatokkal kapcsolatos közös érdekű projektek speciális helyzetével is, azáltal, hogy szerepeltetnek arra vonatkozó elveket, hogy a tagállamok közötti költségmegosztást hogyan kell összehangolni a hozzájuk kapcsolódó offshore energiatermelő helyekre vonatkozó finanszírozási, piaci és szakpolitikai intézkedésekkel. Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság konzultál az ACER-rel, a villamosenergia-piaci, illetve a földgázpiaci ENTSO-val, és adott esetben más érdekelt felekkel. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 21. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

17. cikk

Ösztönzők

(1) Amennyiben egy projektgazda egy, a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó közös érdekű projekttel a vele összehasonlítható infrastrukturális projektekhez kapcsolódó rendes kockázatoknál magasabb fejlesztési, kivitelezési, üzemeltetési vagy karbantartási kockázatot vállal, a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy ezekhez a projektekhez megfelelő ösztönzőket nyújtsanak az (EU) 2019/944 irányelv 58. cikke (f) pontjával, a 2009/73/EK irányelv 41. cikke (8) bekezdésével, az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikke (1) és (3)–(6) bekezdésével, valamint a 715/2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban.

Az első albekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha a közös érdekű projekt mentesül:

- a) a 2009/73/EK irányelv 32., 33. és 34. cikke, valamint 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdése alól az említett irányelv 36. cikke értelmében;
- b) az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke értelmében;
- c) a 2009/73/EK irányelv 36. cikke alól;
- d) a 714/2009/EK rendelet 17. cikke értelmében.

(2) Az (1) bekezdésben említett ösztönzők biztosítására vonatkozó határozatukban a nemzeti szabályozó hatóságoknak figyelembe kell vennie a 11. cikk értelmében kidolgozott módszertan alkalmazásával készített költség-haszon elemzés eredményeit, és különösen a projekt által eredményezett regionális vagy uniós szintű pozitív externáliákat. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezenkívül elemezniük kell a projektgazdák által vállalt konkrét kockázatokat, a meghozott kockázatcsökkentési intézkedéseket, valamint a kockázati profil indokoltságát, amely utóbbit a projektnek az alacsonyabb kockázattal járó alternatív megoldáshoz viszonyított kedvező nettó hatása támasztja alá. Támogatható kockázatok különösen az új, tengeri és szárazföldi átviteli technológiákhoz és a költségek nem megfelelő megtérüléséhez kapcsolódó kockázatok, valamint a fejlesztési kockázatok.

(3) A határozatnak figyelembe kell vennie a felmerült kockázat sajátos jellegét, és többek között a következő intézkedésekre kiterjedő ösztönzőket biztosíthat:

- a) az előzetes beruházásra vonatkozó szabályok;
- b) a projekt üzembe helyezése előtt ténylegesen felmerülő költségek elismerésére vonatkozó szabályok;
- c) a projekthez köthető tőkeberuházás további megtérülésének biztosítására vonatkozó szabályok;
- d) valamennyi egyéb, szükségesnek és helyénvalónak tekinthető intézkedés.

(4) [2022. július 31]-ig minden nemzeti szabályozó hatóság megküldi az Ügynökségnek – a legfrissebb jogalkotási, politikai, technológiai és piaci fejlemények figyelembevételével aktualizált – módszertanát és azokat a kritériumokat, amelyeket az egyes energiaipari infrastrukturális projektekre irányuló beruházások és a velük kapcsolatosan felmerülő magasabb kockázatok értékeléséhez alkalmaz. Ezek módszertannak és kritériumoknak kifejezetten foglalkozniuk kell a II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában említett offshore megújulóenergia-hálózatok, valamint az olyan által felvetett sajátos kockázatokkal is, amelyek, noha alacsony tőkekiadásokkal, ugyanakkor jelentős működési kiadásokkal járnak.

(5) Az Ügynökség az e cikk (4) bekezdése értelmében kapott információk megfelelő figyelembevételével az (EU) 2019/942 rendelet 6. cikkével összhangban [2022. december 31]-ig elősegíti a bevált gyakorlatok megosztását és ajánlásokat tesz közzé a következők tekintetében:

- a) az (1) bekezdésben említett ösztönzők, a nemzeti szabályozó hatóságok bevált gyakorlatokról készített összehasonlítása alapján;
- b) az energia-infrastrukturákkal kapcsolatos projektekre irányuló beruházásokkal járó magasabb kockázatok értékelésére szolgáló közös módszertan.

(6) [2023. március 31]-ig minden nemzeti szabályozó hatóság közzéteszi módszertanát és azokat a kritériumokat, amelyeket az egyes energia-infrastrukturákkal kapcsolatos projektekre irányuló beruházások és a velük kapcsolatosan felmerülő súlyosabb kockázatok értékeléséhez alkalmaz.

(7) Amennyiben az (5) és (6) bekezdésben említett intézkedések nem elegendőek a közös érdekű projektek időben történő végrehajtásának biztosításához, a Bizottság iránymutatásokat adhat ki az ebben a cikkben meghatározott ösztönzőkkel kapcsolatban.

VII. FEJEZET

FINANSZÍROZÁS

18. cikk

Unió pénzügyi támogatásra jogosult projektek [az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló, a COM(2018)438 javaslat szerinti] (EU) ... rendelet értelmében

(1) A II. mellékletben említett kategóriákba tartozó közös érdekű projektek tanulmányokhoz támogatások és pénzügyi eszközök formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra jogosultak.

(2) A II. melléklet 1. pontjának a), b), c) és e) alpontjában, valamint a II. melléklet 3. pontjában meghatározott kategóriákba tartozó közös érdekű projektek – a vízszivattyúval működtetett villamosenergia-tárolási projektek kivételével – szintén jogosultak kivitelezési munkákra vonatkozó támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra, ha megfelelnek a következő kritériumoknak:

a) a projektre vonatkozó, a 16. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti költség-haszon elemzés olyan jelentős pozitív externáliák meglétét támasztja alá, mint az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;

b) a 16. cikk értelmében tagállamok közötti költségmegosztásról szóló határozatot hoztak a projekttel kapcsolatban; vagy a II. melléklet 3. pontjában meghatározott kategóriába tartozó közös érdekű projektek esetében, amennyiben azok nem tartoznak a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe, és így azokkal kapcsolatban értelemszerűen nem hoztak tagállamok közötti költségmegosztásról szóló határozatot, a projekt célja a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás, a technológiai innováció megvalósítása és a határokon átívelő hálózat biztonságos működésének biztosítása;

c) a projekt az üzleti terv és más, különösen a potenciális befektetők vagy hitelezők, vagy a nemzeti szabályozó hatóság által végzett értékelések szerint gazdaságilag nem életképes. A projekt gazdasági életképességének vizsgálatakor figyelembe veszik az ösztönzőkre vonatkozó határozatot és annak a 17. cikk (2) bekezdésében említett indokolását.

(3) Az 5. cikk (7) bekezdésének d) pontjában említett eljárás szerint végrehajtott közös érdekű projektek szintén jogosultak kivitelezési munkákra vonatkozó támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra, ha megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak.

(4) A II. melléklet 1. pontjának d) alpontjában, valamint 2. és 5. pontjában említett kategóriákba tartozó közös érdekű projektek szintén jogosultak kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások formájában biztosított uniós pénzügyi támogatásra, ha az érintett projektgazdák egyértelműen bizonyítani tudják, hogy a projekt jelentős pozitív externáliákat eredményez, és hogy az üzleti terv és más, elsősorban a potenciális befektetők vagy hitelezők, vagy – adott esetben – a nemzeti szabályozó hatóság által végzett értékelések szerint gazdaságilag nem életképes.

(5) A kölcsönös érdekű projektek a közös érdekű projektekkel azonosnak tekintendők, ezért jogosultak uniós pénzügyi támogatásra. Kizárólag az Unió területén található, a kölcsönös érdekű projekt részét képező beruházások jogosultak uniós pénzügyi a kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra, ha megfelelnek az e cikk (2)

bekezdésében foglalt kritériumoknak, és amennyiben a (2) bekezdés b) pontjában említett tagállamok közötti költségmegosztási határozat legalább két tagállam esetében a költségek jelentős hányadát osztja meg a határokon átnyúló módon.

19. cikk

Iránymutatás az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumainak megállapításához

A 4. cikk (3) bekezdésében foglalt egyedi kritériumok és a 4. cikk (5) bekezdésében foglalt paraméterek alkalmazandók az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumainak [az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló, a COM(2018)438 javaslat szerinti] (EU) ... rendelettel összhangban történő megállapítása céljából.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

20. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottság 3. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a [2022. január 1]-jét követő hétéves időtartamra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a hétéves időszak vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 3. cikkben megállapított felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A visszavonás a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a határozatban megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(5) A 3. cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve, ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

21. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

22. cikk

Jelentéstétel és értékelés

A Bizottság legkésőbb 2027. december 31-ig jelentést tesz közzé a közös érdekű projektek végrehajtásáról, és azt megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. E jelentésnek értékelést kell tartalmaznia a következőkről:

- a) a 3. cikk értelmében kiválasztott közös érdekű projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése terén elért haladás, valamint adott esetben a végrehajtási késedelmek és más felmerült nehézségek;
- b) az Unió által a közös érdekű projektekre lekötött és kifizetett pénzeszközöknek a támogatott közös érdekű projektek összértékéhez viszonyított aránya;
- c) a 3. cikk értelmében kiválasztott közös érdekű projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése révén a megújuló energiaforrások integrációja és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése terén elért haladás;
- d) az offshore megújulóenergia-hálózatok tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése terén elért előrehaladás, valamint az offshore megújuló energia így lehetővé váló hasznosítása;
- e) a villamosenergia- és hidrogénszektorban a tagállamok közötti összekapcsolódás szintjének alakulása és az energiaárak ehhez kapcsolódó változásai, valamint a hálózati rendszerhibák előfordulásának számát, azok okai és gazdasági költségei;
- f) az engedélyezési eljárás és a lakossági részvétel, különösen:
 - i. a közös érdekű projektekkel kapcsolatos engedélyezési eljárás átlagos összidőtartamát és leghosszabb összidőtartamát az engedélyezési eljárás valamennyi szakaszát beleértve, összevetve a 10. cikk (5) bekezdésében felsorolt eredeti ütemezéshez képest;
 - ii. a közös érdekű projektekkel szembeni ellenállás mértéke, így különösen a nyilvános konzultációs folyamat során készült írásbeli tiltakozások száma és a jogorvoslati eljárások száma;
 - iii. az engedélyezési eljárás és a projekt végrehajtása során az érdekelt felek bevonásával és a környezeti hatás csökkentésével kapcsolatos bevált és innovatív gyakorlatok áttekintése, ideértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást;
 - iv. a 8. cikk (3) bekezdésében előírt, a 10. cikkben meghatározott határidők betartására szolgáló mechanizmusok hatékonysága;
- g) a szabályozás, különösen:
 - i. azon közös érdekű projektek száma, amelyekre vonatkozóan a 16. cikk értelmében tagállamok közötti költségmegosztásról szóló határozatot hoztak;
 - ii. a 17. cikk értelmében egyedi ösztönzőkben részesült közös érdekű projektek száma és típusa;

h) e rendelet hatékonysága a tekintetben, hogy mennyiben járult hozzá a 2030-ig kitűzött éghajlat- és energiapolitikai célok eléréséhez, és – hosszabb távon – mennyiben segítette elő a klímasemlegesség 2050-ig történő elérését.

23. cikk

Tájékoztatás és nyilvánosság

A Bizottság a közvélemény számára az interneten keresztül könnyen hozzáférhető átláthatósági platformot hoz létre és tart fenn. A platformot rendszeresen frissíteni kell az 5. cikk (1) bekezdésében említett jelentésekből és a 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalról származó információkkal. Ennek a platformnak az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) az egyes közös érdekű projektekre vonatkozó általános, naprakész információk, többek között földrajzi adatok;
- b) az egyes közös érdekű projektekre vonatkozó, az 5. cikk (1) bekezdése szerinti végrehajtási tervek, olyan módon bemutatva, amelyeket olyan formában kell ismertetni, hogy bármikor lehetővé tegyék a végrehajtás előrehaladásának értékelését;
- c) a projektek várható fő előnyei és költségei, kivéve az üzleti szempontból érzékeny információkat;
- d) az uniós lista;
- e) az Unió által az egyes közös érdekű projektek számára elkülönített és kifizetett források.

24. cikk

Átmeneti rendelkezések

Ez a rendelet nem érinti a Bizottság által az 1316/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁷ alapján odaítélt pénzügyi támogatások nyújtását, folyamatos biztosítását vagy módosítását.

25. cikk

A 715/2009/EK rendelet módosítása

A 715/2009/EK rendelet 8. cikke (10) bekezdésének első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

A földgázpiaci ENTSO két évente a (3) bekezdés b) pontja szerinti, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. Az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben be kell mutatni az integrált (hidrogénhálózatokat is magába foglaló) hálózat modelljét, az igények alakulását, az európai ellátás megfelelőségére vonatkozó előrejelzést és a rendszer rugalmasságának értékelését.

26. cikk

A 2009/73/EK irányelv módosítása

⁴⁷

Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 348., 2013.12.20., 129. o.).

A 2009/73/EK irányelv 41. cikke (1) bekezdése a következő v. ponttal egészül ki:

„v. eleget tesz a [COM(2020)824 javaslat szerinti transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet] 3. cikkében, 5. cikke (7) bekezdésében, 14., 15., 16. és 17. cikkében meghatározott kötelezettségeknek;”

27. cikk

Az (EU) 2019/944 irányelv módosítása

Az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdése a következő zz. ponttal egészül ki:

„zz. eleget tesz a [COM(2020)824 javaslat szerinti transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet] 3. cikkében, 5. cikke (7) bekezdésében, 14., 15., 16. és 17. cikkében meghatározott kötelezettségeknek;”

28. cikk

Az (EU) 2019/943 rendelet módosítása

Az (EU) 2019/943 rendelet 48. cikkének első mondata helyébe a következő szöveg lép:

„A 30. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, beleértve forgatókönyvek kidolgozását és a rendszer rezilienciájának értékelését is. Ennek teljes mértékben összhangban kell lennie a 23. cikk szerint kidolgozott európai szintű erőforrás-megfelelőségi értékeléssel.”

29. cikk

Az (EU) 2019/942 rendelet módosítása

Az (EU) 2019/942 rendelet 11. cikkének c) és d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

c) eleget tesz a [COM(2020)824 javaslat szerinti transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet] 5. cikkében, 11. cikke (2), (8), (9) és (10) bekezdésében, 12. és 13. cikkében, 17. cikke (5) bekezdésében, valamint III. mellékletének 12. pontjában meghatározott kötelezettségeknek;

d) határozatot hoz a költség-haszon elemzés módszertanának a 11. cikk (6) bekezdésével összhangban történő, fokozatos módosításainak jóváhagyásáról, valamint a tagállamok közötti költségmegosztás magukban foglaló beruházási kérelmekről a [transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló, a COM(2020)824 javaslat szerinti rendelet] 16. cikke (6) bekezdésének megfelelően.

30. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 347/2013/EU rendelet [2022. január 1]-jétől hatályát veszti. A 347/2013/EU rendelet mellékleteiben szereplő projektek tekintetében e rendelet nem keletkeztet jogokat.

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

[2022. január 1]-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
[...]

a Tanács részéről
az elnök
[...]

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS – „ÜGYNÖKSÉGEK”

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

1.2. Érintett szakpolitikai terület(ek)

Szakpolitikai terület: I. Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
Tevékenység: 02. Európai stratégiai beruházások

1.3. A javaslat a következőre irányul:

- ☐ új intézkedés
- ☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁴⁸
- ☒ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása
- ☐ egy vagy több intézkedés összevonása egy másik/új intézkedéssé

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

A kezdeményezés általános célkitűzése megkönnyíteni a megfelelő energetikai infrastruktúrának az Unióban és annak szomszédságában időben történő kialakítását, lehetővé téve az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek az európai zöld megállapodással összhangban történő teljesítését, különös tekintettel a 2030/2050-ig elérendő célkitűzésekre, ideértve a klímasemlegességi célkitűzést, valamint a piaci integrációt, a versenyképességet és az ellátás biztonságát oly módon, hogy az a legkevesebb költséggel járjon a fogyasztók és a vállalkozások számára.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

Konkrét célkitűzések

- 1) Az Unióban és a szomszédos országokban az energetikai átalakuláshoz és az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges határokon átnyúló projektek és beruházások azonosításának lehetővé tétele;
- 2) Az energiarendszer integrációja és az offshore energiahálózatok esetében az infrastruktúra-tervezés javítása;
- 3) A közös érdekű projektek engedélyezési eljárásainak lerövidítése az energetikai átalakulást elősegítő projektek késésének elkerülése érdekében;
- 4) A költségmegosztó eszközök és a szabályozási ösztönzők megfelelő használatának biztosítása.

⁴⁸

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

1. konkrét cél:

Olyan közös érdekű projektek megvalósítása, amelyek a megújuló energiaforrások integrációjának lehetővé tételével támogatják a klímasemlegességi célkitűzés elérését.

2. konkrét cél:

Jelentős növekedés elérése az offshore megújuló energia hasznosítása terén.

3. konkrét cél:

Egy európai infrastruktúra-tervezési megközelítés alkalmazása a hidrogénhálózatok esetében.

4. konkrét cél:

A közös érdekű projektek megvalósításában bekövetkező késések csökkentése.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

1. konkrét cél:

A meghatározott kiemelt jelentőségű folyosók/tematikus területek alá tartozó közös érdekű projektek száma és típusa: a megújuló energia betáplálásának kevesebb korlátozása; 2026-ig az intelligens villamosenergia-projektek számának megduplázása a jelenlegi szinthez képest.

2. konkrét cél:

A közös érdekű projektek száma: 2026-ig legalább 10 közös érdekű projekt az offshore megújuló energia hasznosításának támogatása érdekében.

3. konkrét cél:

A közös érdekű projektek száma: 2026-ig legalább 5 hidrogénnel kapcsolatos közös érdekű projekt.

4. konkrét cél:

A közös érdekű projektekre vonatkozó engedélyezési eljárások átlagos és leghosszabb összidőtartama: az üzembe helyezés eredetileg tervezett időpontjához képest az adott évben késést szenvedő közös érdekű projektek arányának csökkentése.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A transzeurópai energiahálózatokról (TEN-E) szóló, 2013-ban elfogadott rendelet szabályokat állapít meg a transzeurópai energiahálózatok időben történő kiépítésére és kölcsönös átjárhatóságára vonatkozóan az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) foglalt energiapolitikai célok elérése érdekében, azzal a céllal, hogy biztosítsa a belső piac működését, az Unió energiaellátásának biztonságát, előmozdítsa az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot, valamint új és megújuló energiaforrások fejlesztését, és elősegítse az energiahálózatok összekapcsolását. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról (TEN-E) szóló rendelet keretét hoz létre a tagállamok és az érintett érdekelt felek számára, hogy egy regionális környezetben együtt dolgozzanak a jobban összekapcsolt energiahálózatok

kifejlesztésén, azzal a céllal, hogy elősegítsék az európai energiapiacoktól jelenleg elszigetelt régiók bekapcsolását, a meglévő határokon átnyúló hálózati összekapcsolódások erősítését, és a megújuló energiaforrások integrálását.

Mint ilyen, a transzeurópai energiahálózat központi eszköz a belső energiapiac fejlesztésében, és szükség van arra az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Ahhoz, hogy 2050-re megvalósuljon a klímasemlegesség, és 2030-ig magasabb üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentést lehessen elérni, Európának integráltabb energiarendszerre lesz szüksége, a megújuló erőforrásokon alapuló magasabb szintű villamosításra és a gázszektor dekarbonizációjára támaszkodva. A TEN-E biztosíthatja, hogy az Unió energia-infrastruktúrájának fejlesztése támogassa a szükséges energetikai átalakulást.

Noha a hatályos rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, a 2020–2030-as időszakra összpontosító célokat korszerűsíteni kell, hogy azok tükrözzék az új politikai környezetet és az európai zöld megállapodás szerint a klímasemlegesség 2050-re való elérésére vonatkozó célkitűzést. Az új politikai környezeten és célkitűzéseken túlmenően a technológia is gyors ütemben fejlődött az elmúlt évtizedben. Ezt a fejlődést figyelembe kell venni a rendelet hatálya alá tartozó infrastruktúra-kategóriákban, a közös érdekű projektek kiválasztási kritériumaiban, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és a tematikus területek esetében.

Az ACER-re vonatkozó rendelet alapján már a hatáskörébe tartozó feladatok mellett a kezdeményezés eredményeként az ACER további feladatok ellátására kap megbízást, nevezetesen:

- keretjellegű iránymutatások kidolgozása, amelyek iránymutatással szolgálnak a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO számára a forgatókönyvek kidolgozása során;
- a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozott költség-haszon elemzési módszerek fokozatos továbbfejlesztéseinek jóváhagyása.

- 1.5.2. *Az uniós részvételből adódó többletérték (ez különböző tényezőkből származhat, például a koordináció jelentette előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Az uniós szintű fellépés okai (előzetes)

Az energiaátviteli infrastruktúra (amely magában foglal egy összekapcsolt offshore hálózatot és egy intelligens energiahálózati infrastruktúrát is) határokon átnyúló hatásai miatt európai hozzáadott értékkel rendelkezik, és elengedhetetlen a klímasemleges energiarendszer megvalósításához. A határokon átnyúló energetikai infrastruktúra fejlesztéséhez a tagállamok közötti, regionális együttműködést biztosító keret szükséges. Az egyes tagállamok rendelkezései és fellépései nem elegendőek ezen infrastruktúrális projektek egészének megvalósításához.

A várható uniós többletérték (utólagos)

A belső energiapiac határokon átnyúló rendszerösszekötőkön alapszik, amelynek kifejlesztéséhez két vagy több tagállam együttműködésére van szükség; az együttműködés révén a kezdeményezés támogatni fog egy költséghatékonyabb és eredményesebb megközelítést a megfelelő határokon átnyúló infrastruktúra fejlesztése, valamint az uniós

energia- és éghajlat-politikai célok elérése érdekében, úgy, hogy e közben a lehető legkevesebb költséggel járnak a fogyasztók és a vállalkozások számára.

1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

A hatályos transeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet értékelése bebizonyította, hogy a rendelet hatékonyan javította a tagállami hálózatok integrációját, ösztönözte az energiakereskedelmet, és ezáltal hozzájárult az Unió versenyképességéhez, amint azt az összekapcsolási célokról és az energiaárakról, valamint azok Unión belüli konvergenciájáról szóló bizonyítékok szemléltetik. A villamos energiával és a gázzal kapcsolatos közös érdekű projektek jelentősen hozzájárultak az ellátás biztonságához, amely a transeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet kidolgozásának fő mozgatórugója volt. A gáz esetében az infrastruktúra már jelenleg is megfelelően összekapcsolt, és az ellátás rezilienciája 2013 óta jelentősen javult. A regionális csoportokban és a tagállamok közötti költségmegosztás révén megvalósuló regionális együttműködés fontos szerepet játszik a projektek megvalósításában. Sok esetben azonban – a várakozásokkal ellentétben – a tagállamok közötti költségmegosztás nem eredményezte a projekt finanszírozási hiányának csökkentését. Noha az engedélyezési eljárások lerövidültek, bizonyos esetekben továbbra is hosszadalmasak az engedélyezési eljárások. Jóllehet a mögöttes okok főleg a nemzeti végrehajtáshoz kapcsolódnak, és így kívül esnek a transeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatályán, vannak tökéletesíthető elemek. A Hálózatfinanszírozási Eszköz által nyújtott pénzügyi támogatás lényeges tényező volt. A tanulmányokhoz nyújtott támogatások a fejlesztés korai szakaszában segítették a projekteket a kockázatok csökkentésében, míg a kivitelezésre nyújtott támogatások olyan kulcsfontosságú szűkületekkel foglalkozó projekteket támogattak, amelyeket a piaci finanszírozás nem tudott kielégítően kezelni.

1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák*

A kezdeményezés hozzájárul a klímasemlegesség 2050-ig történő eléréséhez, kezdve az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig megvalósuló 55 %-os csökkentésével, amely a von der Leyen vezette Bizottság által 2019 decemberében bemutatott európai zöld megállapodás legfontosabb éghajlat-politikai célkitűzése. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében a közös érdekű projekteknek nyújtott pénzügyi támogatásra való jogosultsági kritériumok meghatározásával a kezdeményezés hozzájárul a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret célkitűzéseinek eléréséhez, ideértve az éghajlati szempontok érvényesítését is.

1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

E javaslat költségvetési vonzatainak túlnyomó többségével az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik. E kezdeményezés költségvetési hatása csak az erőforrásokra korlátozódik, amelyek az ACER további megbízatásának teljesítéséhez szükségesek. A hatásvizsgálat során különféle alternatívákat értékelt az energiarendszer integrációja érdekében megvalósítandó hatékonyabb infrastruktúra-tervezésre vonatkozó célkitűzés elérése érdekében. Az előnyben részesített alternatíva képviseli a legköltséghatékonyabb szemléletet.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

☐ **határozott időtartam**

- ☐ A javaslat/kezdeményezés időtartama: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- ☐ Pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig

☒ **határozatlan időtartam**

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig
- azt követően: rendes ütem

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)⁴⁹

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

- ☐ végrehajtó ügynökségeken keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg);
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap;
- ☐ a 70. és 71. cikkben említett szervek;
- ☐ közjogi szervek;
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak;
- ☐ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek;
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

Megjegyzések

n. a.

⁴⁹

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BudgWeb oldalon: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ÁLLOMÁNYGAZDÁLKODÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A jelenlegi TEN-E keretben meglévő rendszeres jelentési és ellenőrzési eljárások továbbra is érvényben maradnak, például az ACER regionális csoportoknak történő jelentéstétele. Ezenkívül az ACER az összes feladata eredményét közzéteszi az internetes oldalán.

E javaslat költségvetési vonzatainak túlnyomó többségével az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel szemben a rendeletjavaslat értelmében egy felülvizsgált teljesítmény-keret kerül bevezetésre a programcél teljesítésének és a program uniós szakpolitikai célkitűzésekre való hozzájárulásának nyomon követésére. Az energia tekintetében a program végrehajtásának és előrehaladásának nyomon követésére szolgáló mutatók különösen a következőkhöz kapcsolódnak: a piacok összekapcsolásához és integrációjához, az energiaellátás biztonságához és a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulás a dekarbonizáció lehetővé tételével azáltal, hogy a megújuló energia szélesebb körben elterjed az energiarendszerekben, valamint a megújuló energiaforrások területén határokon átnyúló együttműködés valósul meg.

Az ACER által kezelendő további feladatok hozzájárulnak a kezdeményezés célkitűzéseinek teljesítéséhez, így különösen az energiarendszer integrációja terén a javuló infrastruktúra-tervezéshez, valamint az Unióban és a szomszédos országokban az energetikai átalakuláshoz és az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez szükséges határokon átnyúló projektek és beruházások azonosításához.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelethez kapcsolódó specifikus nyomonkövetési és ellenőrzési eljárások mellett minden uniós ügynökség szigorú nyomonkövetési rendszer szerint működik, amely magában foglal belső ellenőrzési kapacitást, a Bizottság belső ellenőrzési szolgálatát, az ACER igazgatási tanácsát, a Számvevőszéket és a költségvetési hatóságot. Ezt a rendszert az ACER 2009. évi alapító rendelete hozta létre, és továbbra is alkalmazandó lesz.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

E javaslat költségvetési vonzatainak túlnyomó többségével az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik. A további feladatok ACER-hez rendelése azonban 1 teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő további erőforrásokat igényel. Ezt azon új keretjellegű iránymutatások kidolgozásához szükséges munka indokolja, amelyek iránymutatásul szolgálnak a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO-k számára a forgatókönyvek kidolgozásához, valamint az általuk kidolgozott költség-haszon elemzési módszertanok fokozatos továbbfejlesztéseinek értékeléséhez. E feladatok teljesítéséhez arra van szükség, hogy az ACER-en belül speciális szakértelemre tegyen szert, és azt fenntartsák.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében felmerült kiadások tekintetében azonosított kockázatokkal és a kapcsolódó enyhítő célzatú kontrollokkal az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik.

Az ACER-hez rendelt további feladatokkal kapcsolatban a Bizottság nem azonosított konkrét kockázatot. Az ACER rendelkezésére bocsátott további források az ACER belső ellenőrzési rendszerének hatálya alá tartoznak, amely összhangban van a vonatkozó nemzetközi előírásokkal, és az összeférhetetlenség megelőzésére, valamint a visszaélést bejelentők védelmének biztosítására szolgáló ellenőrzéseket foglal magában.

2.2.3. *A kontroll költség hatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

A kontroll költségeinek értékelésével, valamint az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében felmerült kiadásokhoz kapcsolódó hibakockázatokkal az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik.

Az Energiaügyi Főigazgatóság rendelkezik az ACER tevékenységeire is kiterjedő felügyeleti stratégiával. Az ACER-re bízott további feladatok ellenőrzésének költségeit a Bizottság az Ügynökség kockázati profiljára, valamint az Ügynökség tevékenységeinek nyomonkövetési és felügyeleti igényeire figyelemmel értékeli. E kiegészítő tevékenységek korlátozott körének azonban nem szabadna jelentős hatást gyakorolnia az Ügynökség ellenőrzésének költségeire. Az elmúlt 5 évben (2015–2019) az ACER ellenőrzésének költségei az uniós hozzájárulás összegéhez képest viszonylag stabilak maradtak, 1,2 % és 2 % között mozogtak.

Mivel a költségvetési hatás csak a további erőforrások biztosítására korlátozódik, a hibakockázat várhatóan a program teljes időtartama alatt az összes kiadás 2 %-ának megfelelő küszöb alatt marad.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A Bizottság gondoskodik a megfelelő intézkedések bevezetéséről annak biztosítása érdekében, hogy a fellépések végrehajtása során az Unió pénzügyi érdekeit megelőző intézkedések alkalmazásával védje a csalás, a korrupció és más illegális tevékenységek ellen.

Az Energiaügyi Főigazgatóság rendelkezik saját csalásellenes stratégiával, amely – a Bizottság csalásellenes stratégiájának 2019 áprilisi felülvizsgálatát követően (COM(2019) 196) – 2020 végéig aktualizálásra kerül.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében finanszírozott projektekhez kapcsolódó csalások és szabálytalanságok megelőzésére tett intézkedésekkel az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat pénzügyi kimutatása foglalkozik.

Az ACER azon csalási kockázatok értékelése alapján, amelyeknek az Ügynökség megbízatása teljesítése során ki lehet téve, felülvizsgálta csalásellenes stratégiáját. Az ACER a csalások és a szabálytalanságok megelőzésével kapcsolatos kérdésekben együttműködik a Bizottság szolgálataival. A Bizottság biztosítja, hogy ez az együttműködés tovább folytatódjon és megerősödjön. Ezenkívül az ACER 2018-ban elfogadott az összeférhetetlenség kezelésével kapcsolatos iránymutatásokat.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozó rendelkezéseket az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat 26. cikke tartalmazza.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?

- Jelenlegi költségvetési tételek

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ⁵⁰	EFTA-országoktól ⁵¹	tagjelölt országoktól ⁵²	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
I. Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	02 10 06 ACER	diff.	IGEN	NEM	NEM	NEM

- Létrehozandó új költségvetési tételek

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

⁵⁰ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁵¹ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁵² Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelölt országok.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.	EFTA- országokt ól	tagjelölt országoktól	harmadik országokt ól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	[XX.YY.YY.YY]		IGEN/N EM	IGEN/NE M	IGEN/N EM	IGEN/NEM

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	Szám	1A. fejezet
---	-------------	--------------------

ACER (csak az új feladatok)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
1. cím:	Kötelezettségvállalások	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Kifizetési előirányzatok	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
2. cím:	Kötelezettségvállalások	(1a)							
	Kifizetési előirányzatok	(2a)							
3. cím:	Kötelezettségvállalások	(3a)							
	Kifizetési előirányzatok	(3b)							
Az ACER-hez tartozó előirányzatok összesen	Kötelezettségvállalások	=1+1a +3a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Kifizetési előirányzatok	=2+2a +3b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

A többéves pénzügyi keret fejezete	5	„Igazgatási kiadások”						
---	----------	-----------------------	--	--	--	--	--	--

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		ÖSSZESEN
Főigazgatóság: Energiaügyi (csak az új feladatok felügyelete)									
• Humánerőforrás		0	0	0	0	0	0		0
• Egyéb igazgatási költségek		0	0	0	0	0	0		0
Energiaügyi Főigazgatóság ÖSSZESEN	Az előirányzatok összege	0	0	0	0	0	0		0

A többéves pénzügyi keret 5. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	0	0	0	0	0	0		0
--	---	---	---	---	---	---	---	--	---

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–5. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalások	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Kifizetési előirányzatok	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. A(z) [szerv] operatív előirányzataira gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- ☐ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető.										ÖSSZESEN	
	KIMENETEK																	
	Típus ⁵³	Átlag os költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Szám	Költs ég	Szám	Költsé g	Szám	Költsé g	Összes ített szám	Összes költség
1. KONKRÉT CÉLKITÜZÉS ⁵⁴ ...																		
- Kimenet																		
- Kimenet																		
- Kimenet																		
1. konkrét célkitűzés részösszege																		
2. KONKRÉT CÉLKITÜZÉS...																		
- Kimenet																		
2. konkrét célkitűzés részösszege																		
ÖSSZES KÖLTSÉG																		

⁵³ A teljesítés a nyújtandó termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik (például: a finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).
⁵⁴ Az 1.4.2. pontban leírtak szerint. „Konkrét célkitűzés(ek)…”.

3.2.3. Az Ügynökség humán erőforrására gyakorolt becsült hatás

3.2.3.1. Összefoglalás

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		ÖSSZESEN
--	------	------	------	------	------	------	--	----------

Ideiglenes alkalmazottak (AD besorolási fokozat)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Ideiglenes alkalmazottak (AST besorolási fokozat)								
Szerződéses alkalmazottak								
Kiküldött nemzeti szakértők								

ÖSSZESEN	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
----------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	-------

* egy ideiglenes alkalmazott (AD besorolási fokozat) 150 000 EUR átlagos költsége és 2 %-os inflációs ráta alapján

Személyzettel kapcsolatos követelmények (teljes munkaidős egyenérték):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		ÖSSZESEN
--	------	------	------	------	------	------	--	----------

Ideiglenes alkalmazottak (AD besorolási fokozat)	1	1	1	1	1	1		
Ideiglenes alkalmazottak (AST besorolási fokozat)								
Szerződéses alkalmazottak								
Kiküldött nemzeti szakértők								

ÖSSZESEN	1	1	1	1	1	1		
----------	---	---	---	---	---	---	--	--

A tervek szerint a munkaerő-toborzás 2022 második felében fog zajlani a rendelet végrehajtásának előkészítése érdekében. Lehetőség szerint 2022 közepén kell elfogadni. Ezért 2022-re csak átlagos költség 50 %-át kell figyelembe venni.

Az ACER megnövekedett humán erőforrásának fedezésére kért költségvetés ellentételezése az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz Energiaprogramja (CEF Energy) költségvetésének azonos összegű csökkentésével történik ugyanazon fejezet alatt.

3.2.3.2. Az ügynökségért felelős főigazgatóság becsült humánerőforrás-szükségei

- ☒ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☐ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket egész számmal (vagy legfeljebb egy tizedesjeggyel) kell kifejezni

		N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető.		
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)								
XX 01 01 01 (a központban és a bizottsági képviselőket)								
XX 01 01 02 (a küldöttségeknél)								
XX 01 05 01 (közvetett kutatás)								
10 01 05 01 (közvetlen kutatás)								
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve)⁵⁵								
XX 01 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)								
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)								
XX 01 04 yy ⁵⁶	- a központban ⁵⁷							
	- a küldöttségeknél							
XX 01 05 02 (AC, END, INT – közvetett kutatásban)								
10 01 05 02 (AC, END, INT – közvetlen kutatásban)								
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)								
ÖSSZESEN								

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

⁵⁵ AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁵⁶ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

⁵⁷ Főként a strukturális alapok, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és az Európai Halászati Alap (EHA) vonatkozásában.

A javaslat nem igényel további humán forrásokat a főigazgatóságon. Annak végrehajtását és nyomon követését a TEN-E szakpolitikához már kijelölt személyzet látja el az Energiaügyi Főigazgatóságon.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	
Külső munkatársak	

A teljes munkaidős egyenértékre jutó költség kiszámításának leírását bele kell foglalni az V. melléklet 3. szakaszába.

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

- ☒ A javaslat összeegyeztethető a jelenlegi többéves pénzügyi kerettel.
- ☐ A javaslat/kezdeményezés miatt szükséges a többéves pénzügyi keret vonatkozó fejezetének átprogramozása.

Fejtse ki, miként kell átprogramozni a pénzügyi keret: tüntesse fel az érintett költségvetési sorokat és a megfelelő összegeket.

n. a.

- ☐ A javaslat/kezdeményezés miatt szükség van a rugalmassági eszköz alkalmazására vagy a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatára⁵⁸.

Fejtse ki a szükségleteket: tüntesse fel az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat és a megfelelő összegeket.

n. a.

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

- A javaslat/kezdeményezés nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi becsült társfinanszírozást irányozza elő:

millió EUR (három tizedesjegyre)

	N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkkel bővíthető.			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

⁵⁸

Lásd a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU, Euratom tanácsi rendelet 11. és 17. cikkét.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
 - ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
 - ☐ a javaslat más bevételre gyakorol hatást
 - ☐ kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁵⁹						
		N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekké bővíthető.		
..... jogcímcsoport								

Az egyéb címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)et.

--

Ismertesse a bevételre gyakorolt hatás számításának módszerét.

--

⁵⁹

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.